

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

28. VIII 1987. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLIX • 300 ДИН. • БРОЈ 1861

ОПАКИ
МАЛИ
ЦЕЗАР
И
ОСТАЛИ
ГРУБИ
МОМЦИ
СА 8. И 9.
СТРАНЕ

Сам преко океана

БРИТАНАЦ ТОМ МЕК КЛИН ЈЕ 1983. ГОДИНЕ САМ ПРЕПЛОВИО АТЛАНТИК. РАЗДАЉИНУ ОД 3360 МИЉА (6226 КМ) ОД ЊУФАУНДЛЕНДА ДО ПОРТУГАЛИЈЕ ПРЕШАО ЈЕ ЗА 62 ДАНА, ТО ЧАСОВА И 18 МИНУТА. МЕК КЛИНОВ БРОДИК ДУГАЧАК СВЕГА 2,35 МЕТРА ОДОЛЕО ЈЕ ЈАКОМ НЕВРЕМЕНУ, ОЛУЖАМА И ОГРОМНИМ ТАЛАСИМА.

ПУСТИЊСКО СЛЕПО КУМЕ

КОЈЕ ЖИВИ У ЕТИОПИЈИ, СОМАЛИЈИ И КЕНИЈИ У ОПШТЕ НИЈЕ КУМЕ ВЕК ДАЛЕКИ РОБАК БОДЛИКАВОГ ПРАСЕТА. ОВАЈ СИСАР ЖИВИ ПОД ЗЕМЉОМ И НИКАД СЕ НЕ ПОЈАВЉУЈЕ НА ПОВРШИНИ. И ПОРЕД ТОГА ШТО НЕМА ДЛАКЕ ПО ТЕЛУ, КРЕКЕ СЕ ИСПОД ПОВРШИНЕ ЗЕМЉЕ КРОЗ НАЈПЛИЊИ СЛОЈ ПЕСКА И ТО У ПОДНЕ КАДА ТЕМПЕРАТУРА ТЛА ДОСТИЖЕ ВИШЕ ОД 50°C У ХЛАДУ.

КУКА - ЗАМАК

ЈЕ ПРЕБИВАЛИШТЕ МОРТА КОПЕНХЕВЕРА, ЗУБАРА ИЗ ОЕНИКСА У ДРИЗОНИ. ЗАМАК ИМА 20 СОБА У 8 НИВОА. ПОДИГНУТ ЈЕ НА ПЛАНИНАМА ПЛАНИНЕ КЕМЕЛБЕК ОДАКЛЕ СЕ ПРУЖА ПОГЛЕД НА ГРАД КОПЕНХЕВЕР. ЗАМАК ЗИДАО САМ, ПО СОПСТВЕНОМ ПРОЈЕКТУ, ПУНИХ 12 ГОДИНА ИАКО НИЈЕ ИМАО НИКАКВОГ ГРАДИТЕЉСКОГ ИСКУСТВА.

ПРВУ ЦРНУ ЛАЛУ

ДОБИО ЈЕ ГЕРТ ХАГЕМАН УКРШТАЊЕМ ДВЕ ТАМНО-ЦРВЕНЕ ЛАЛЕ, "ВИНЕРВАЛД" И "НОГНЕ КРАЉИЦЕ". РЕТКА ЛУКОВИЦА СЕ НЕ ПРОДАЈЕ И ОСИГУРАНА ЈЕ НА ВЕЛИКУ СМУНОВЦА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

●●● Мајк Мартин из Арколе у америчкој држави Илиноис на улазу у свој ресторан окачио је овакав натпис: „Хладно пиво,

ужасна храна". Пролазници застају да би прочитали оглас, радознато улазе у ресторан, а онда откривају да храна уопште није лоша. „Припремљени на најгоре, гости се никада неће жалити“, тврди Мајк.

●●● за припаднике племена Соњо из Кеније ковачи су свети људи. Свако село има само једног ковача који израђује копља и стреле, он потиче увек из исте породице, а занат се преноси са оца на сина. Док ковач обавља свој посао, нико не сме да му се приближи.

●●● истраживачи са универзитета у Масачусетсу проучили су 3714 саобраћајних несрећа и закључили да међу кривцима има двоструко више пушача него непушача. Главни разлози су нервоза – смањена пажња због паљења цигарете или пада ужареног пикавца.

●●● према истраживању које је спровео британски Универзитет Ланкастер, најмање седам милиона Енглеза не зна да чита

или броји. Чак и међу онима који читају 44 одсто испитаних није успело да схвати, рецимо, упутство за борбу против пожара, а 26 одсто није било у стању у потпуности да разуме

текст обрасца који се обавезно попуњава приликом запошљавања.

●●● Мохамед Али, некадашњи боксерски шампион, одлучио је да постане фабрикант. У Вир-

џинији је подигао фабрику аутомобила која ће производити само један спортски модел „Али 500“. Цена прерачуната у динаре износиће око 20 милиона.

●●● немачки тениски шампион Борис Бекер неће ићи на одслужење војног рока, објавио је министар одбране Савезне Републике Немачке. Пошто овај осамнаестогодишњак сада живи у Монтекарлу, своју земљу неће моћи да посећује све док не напуни 28 година.

●●● Јапанац Фукаши Казума је први на свету успео да на Северни пол стигне мотоцик-

лом. Да би остварио свој необични подухват, Казума је било потребно 45 дана напорне вожње, а кренуо је са најсеверније тачке Канаде.

●●● тестамент Америга Веспучија откривен је недавно у архиву протокола у Севиљи. Опо-рука овог фирентинског мореп-

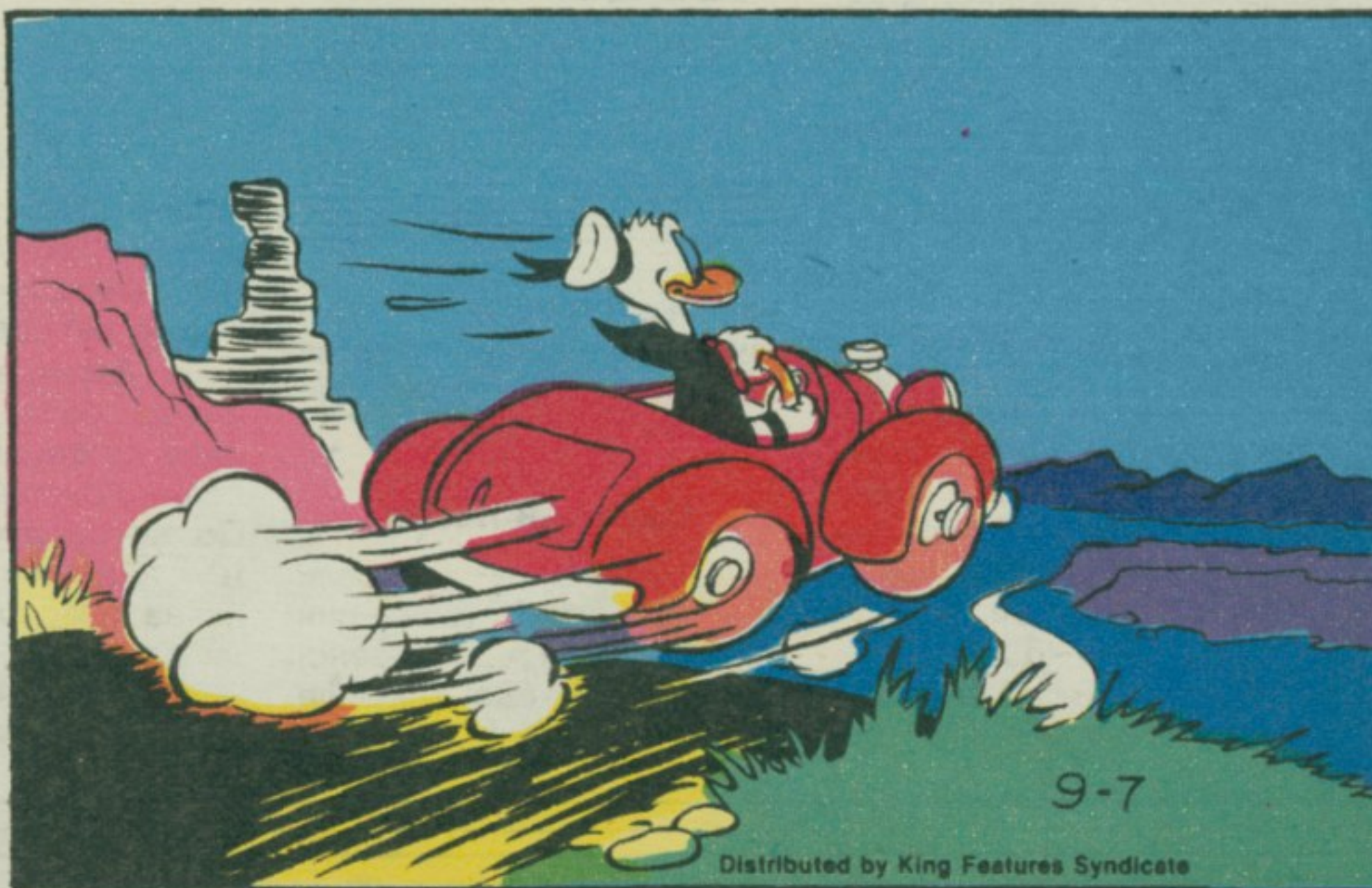
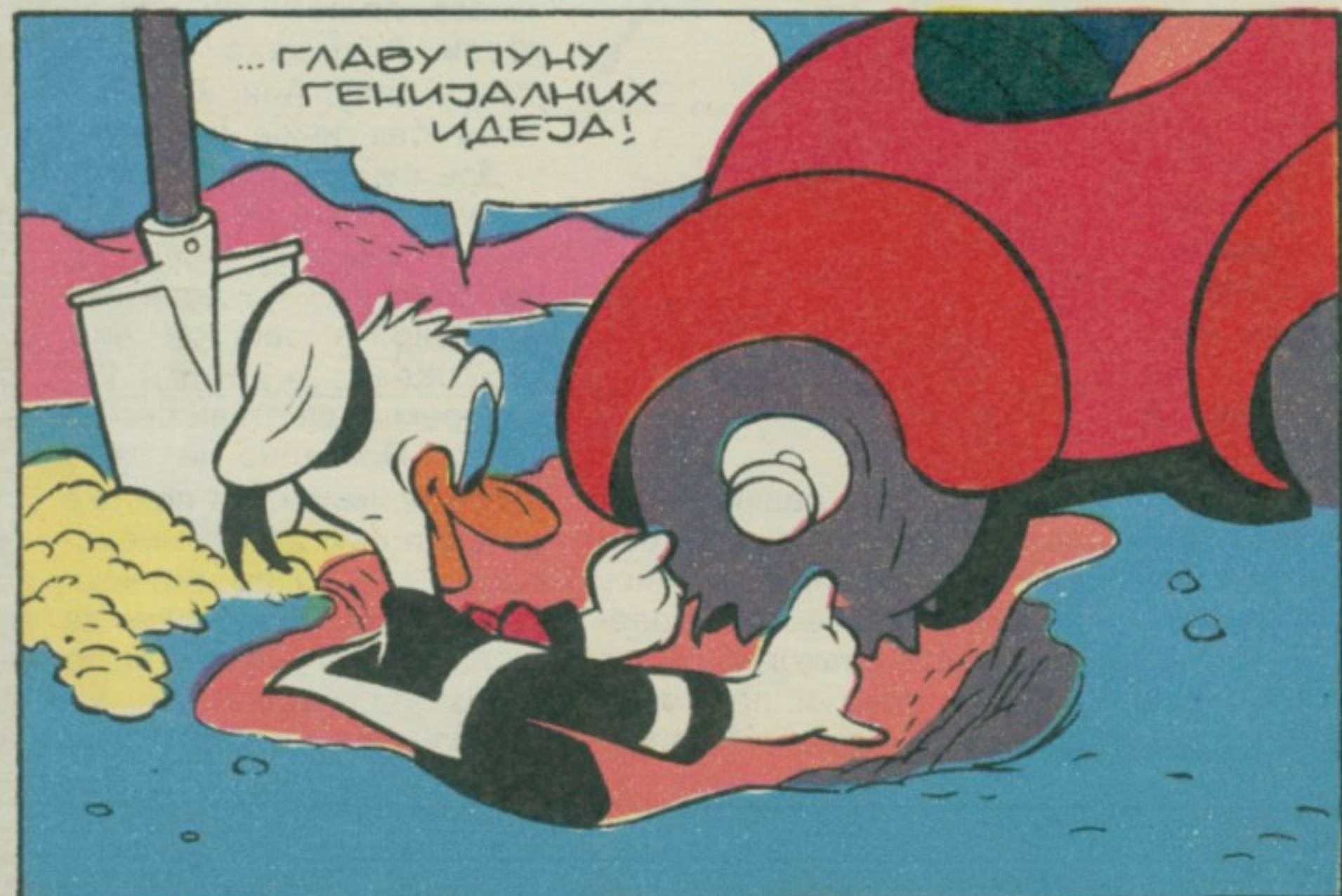
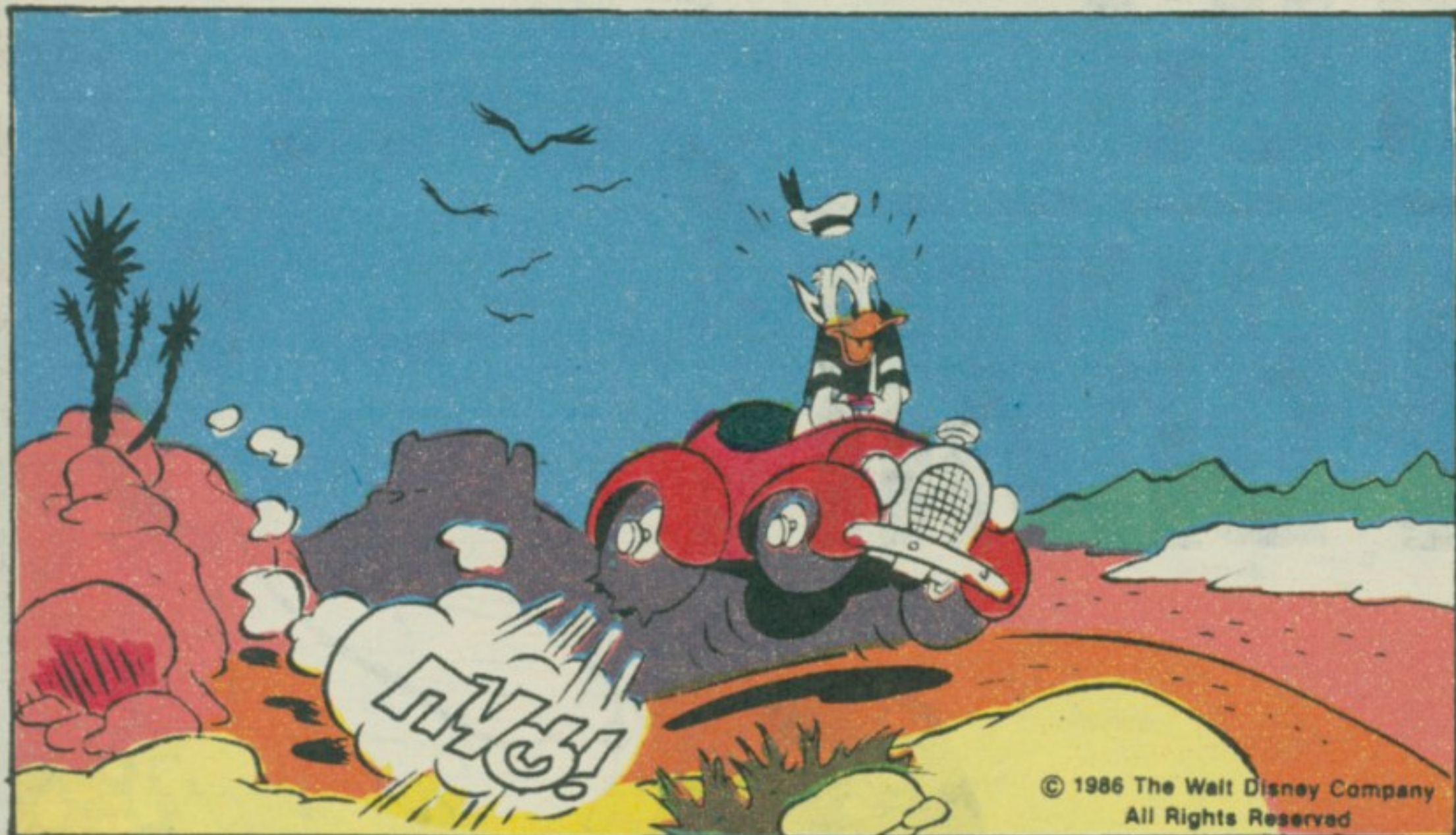
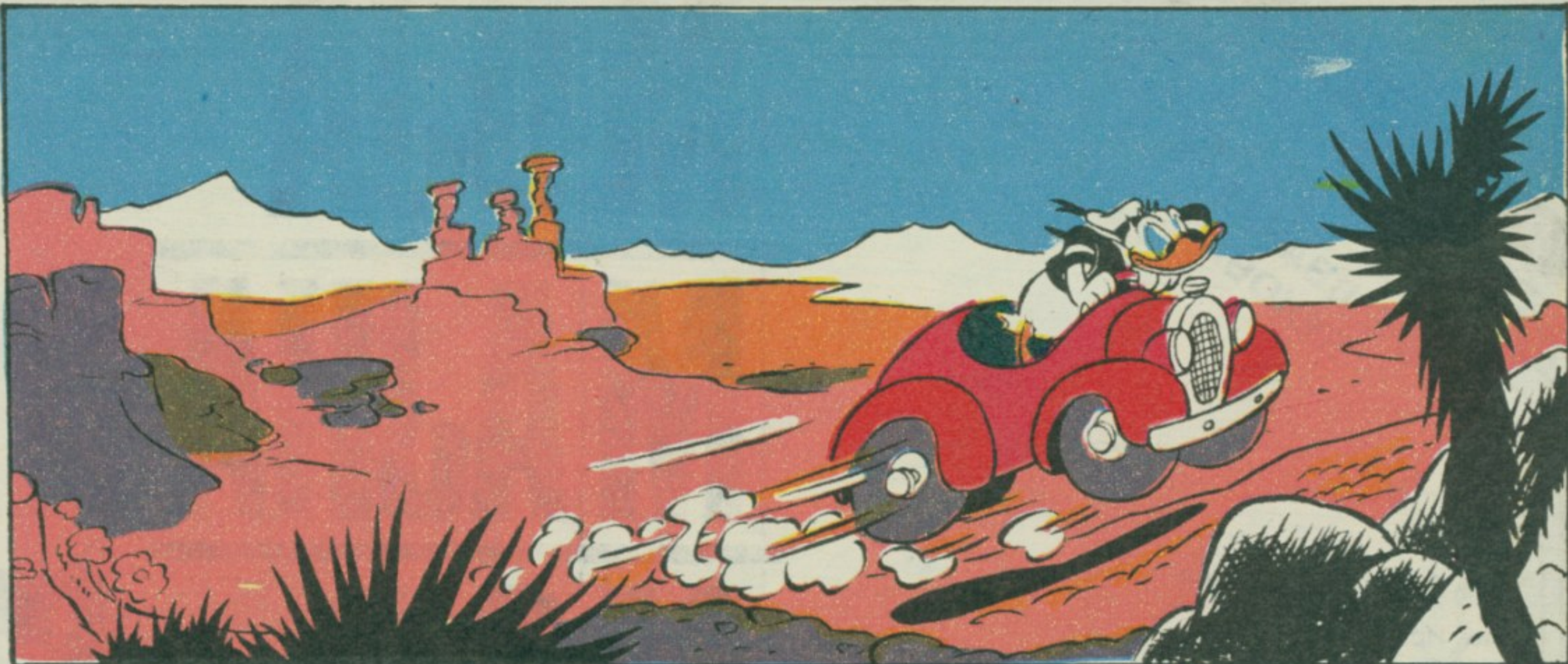

ловца (умро је 22. фебруара 1512) отворена је с великим ишчекивањем јер су се многи надали да ће открити тајну великог блага које се помиње у неким Веспучијевим делима.

WALT
DISNEY

ПАПА ПАТАК

ДОГАЂАЛО СЕ

ПРЕ ДВАНАЕСТ
ВЕКОВА

МОЈА МАЈКА МОЈ КРВНИК

Византијом тада заједно владају царица Ирина и њен син, јединац, Константин. Отворена и притајена борба између царице и младог цара ближи се крају. Онај који губи мисли да још све није изгубљено. Онај који добија, мисли да још није победник. Улог је велики – круна, а можда и живот. Константин би желео да влада сам, већ је прешао двадесет пету. Ирина би желела да владају заједно, али да она буде та која ће одлучивати о свим важнијим питањима!

Константин је имао подршку војске, Ирина престонице – то је можда одлучујуће. Константин има младалачку необузданост, Ирина је обдарена стрпљењем и лукавством. Живе и владају заједно у истом граду, престоници тадашњег света – Цариграду.

Иринин син је по природи био суров, подмукао, сујетан, храбар. Своје противнике је кажњавао немилосрдно. Ослепљивао, чупао језике, черечио... На души је имао петорицу рођених стричева – лично је наредио да их страшно осакате. Завршили су живот у највећим мукама, а колико јуче били његови највернији савезници у борби против мајке. Због његове непромишљености, избијали су устанци које је без милости гушио. У једној бици против Арабљана, са којима је Византија готово непрестано ратовала, понео се крајње кукавички – побегао је. Сви ти поступци младог, и ечито неуравнотеженог цара, изазвали су велику мржњу.

Царица Ирина је чекала. Чекала је да се подсече и последња грана на којој њен син седи. Стрпљиво је плела своју мрежу, непријатеље претварала у пријатеље, а пријатеље је још више везивала за себе. Време је за њу више радило него било ко.

Константин је био део тог времена, а својим по-

**СТРАШНА ПРЕСУДА
ТРЕБАЛО ЈЕ ДА СЕ
ИЗВРШИ У ИСТОЈ
ОДАЈИ У КОЈОЈ ЈЕ
ЦАРИЦА ИРИНА 27
ГОДИНА РАНИЈЕ
ДОНЕЛА ТОГ ИСТОГ
КОНСТАНТИНА НА
СВЕТ**

нашањем је највећи савезник и највернији помагач своје мајке. Он то још није схватао.

Царичин позив

До Ирине су допирали гласови како њен син спрема заверу. У њеној околини се све гласније могло чути како јој прети

велика опасност од тровања. Она није веровала тим гласовима, није желела да верује непровереним вестима. Заузврет, није их ни оповргавала. Њене уходе биле су свуда, пратиле су сваки Константинов корак. По њеном дубоком уверењу, њој није претила никаква опасност. Поготово не од сина.

У Константину се мржња помешала са страхом,

знао је да се сваки његов покрет прати. Ни његови највернији пријатељи нису му уливали довољно поверења. Иза сваког видео је дугачке руке и продорне очи своје мајке. Кукавица,

какав је био, имао је два излаза: да побегне, или да убеди себе како ће све бити у реду. Али, како побећи без ичије помоћи? Уходе су свуда око њега. Могућност да не буде ухваћен била је веома мала. Не, бекство није долазило у обзир! Па зар он није цар? Желео је власт и био је спреман да стави све на коцку. Потребно је само да се примири, да покаже добру вољу, да отупи будност и пажњу противника. За почетак, покушаће да се нагоди са мајком, само на изглед, наравно. А после? После ће све ићи

својим током! У својој уобразиљи већ је видео себе као победника.

У тренутку док је размишљао стигао му је позив од царице, тражила је да разговарају. Константин је потврдно климнуо главом.

Због чега је Ирина позвала Константина? Ни она сама није тачно знала због чега. Можда ће разговор да реши неке дилеме? Можда је разговор између Ирине и Константина последњи знак добре воље — царичине.

Када је ушао у Ирине одаје, измењали су поздраве. Царица је видела да је уплашен, па се потрудила да разговор започне о неким мање важним државним проблемима. Константин је одахнуо. Ипак, мало помало, мајка му је, најпре увијено па онда отворено, почела да пребацује за неке поступ-

ке. Говорила му је о великом незадовољству које је својим владањем изазвао. И под маском мајчинских савета изложила је своје услове: њена реч мора да буде увек последња у одлучивању. Константин је одговорио да је и он о томе размишљао, да је свестан својих грешака, али намерава да прихвати све њене савете. Царица га је погледала и рекла само једну реч: лаж! Окренула се, дала знак руком и — Константин више није био слободан!

На путу до тамнице, када су га прва запањеност и неверица напустили, отимао се стражи, бацакао, урлао да је он цар да ће се мајци осветити кад-тад. Наредио је стражарима да га пуне, претио им

смрћу, а одмах након тога обећавао им богатство и почаст... Кад су се тешка тамничка врата затворила за њим, знао је: његова судбина је била запечатена. Постао је заточеник.

Једини кривац

Ирина је урадила оно што је, по њеном мишљењу, једино било могуће. Без обзира што је он био њен једини син и једини наследник.

Они који су мрзели младог цара могли су лако да

промене расположење. Могли су мржњу да усмере ка њој...

Наредила је да је нико не узнемирава. Два дана није излазила, није се ни са ким виђала — желела је да сама донесе одлуку. Прогонство, затварање у манастир, смрт?

Одлучила је да посети сина у тамници. У пратњи страже спустила се до ћелије у којој јој је син био затворен. Константин ју је дочекао претњама. Затим је почео да плаче, да моли за милост... Ирина није изустила ни реч. Нагло се окренула и изишла. Одлуку је већ била донела.

Нико није устајао у одбрану младог цара. Ужас који је сејао својом окупношћу, крв коју је проливао нико није могао да опрости.

Пресуда је гласила: ослепљење! Царица је наредила да се Константин ослепи у „порфирној сали“, оној у којој га је двадесет седам година раније донела на свет!

Казна је била окупна. И за њу и за Константина.

У манастиру, где је после ослепљења одведен, преживљавао је страшне муке. Калуђери су после говорили да су му последње речи биле упућене мајци. Касно.

До Ирине су допирала оговарања, разговори који су је потајно осуђивали. Чинило се да ништа не примећује, да ништа не чује. Она је добила заслужену казну за смрт свога сина. Сама ју је изрекла! Она је била једини кривац за синовљеву смрт. Као мајка, гору казну није могла да замисли...

После Константинове смрти Ирина као да све више и више губи власт из својих руку. Иде из грешке у грешку...

У то време, на западу влада Карло Велики, који снагом оружја преузима од Византије владавину светом.

Губитком престижа на западу и Балкану, где су Бугари опасан такмац, Византија срља у хаос...

Само пет година након синовљевог ослепљења, Ирина је 802. године оборена са престола. Протерана је на острво Лезбос, у Егејском мору. У тишини прогонства, сећала се да је некада била мајка. Сукоб властољубивости завршио се трагично. И за мајку и за сина. Подједнако.

Зоран Нешкович
Зоран Марич

Нарочитим клештима мајстор Ференц Анталиц скраћује исувише дугачке папке жирафе Жарета. Асистира му доктор Јожеф Тот.

Глава успаваног лепотана Жарета. Само да се не пробуди пре „педикирања“.

Доктор Јожеф Тот је наслонио кундак нарочите пушке на раме, смирено нанишанио у велико шарено бедро жирафе која је стајала четрдесетак метара од њега и повукао обарач. Под притиском од чак 10 атмосфера, из преко метар дугачке танке цеви бешумно је излетео шприц да би се тренутак касније његова игла заболела у снажне мишиће на куку жирафе. Животиња се стресла, потрчала неколико корака и умирила се.

Доктор Тот је погледао у сат: одбројавање је почело.

Оперисе све – од змије до слона

Жаре и Африна, пар жирафа пореклом из Гане, стигли су у београдски Зоолошки врт у лето

1983. Новац за њих скупили су читаоци „Политикиног забавника“. Међутим, ускоро су Жарету папци (жирафа на ногама има папке, а не копита попут зебре, како се обично мисли!) превише израсли, чак три пута више од уобичајене дужине, што се сматра лошом наследном особином. Због ових огромних „ципела“ Жаре је изгубио много од своје елеганције, корачао је трапаво, као Чарли Чаплин, и могао је да се спотакне и падне, што за ове циновске, око тону тешке, животиње може да буде трагично, поготово у ограђеном простору. Јер, уколико жирафа сломи ногу или при паду удари главом која је готово шест метара изнад тла у дрво или камен – спаса јој нема. Зато су „нокти“ на Жаретовим ногама мора-

ли што пре да се скрате.

Али, како да се изведе тај веома тежак и опасан подухват: одрасла жирафа у природи нема непријатеља, јер она једним ударцем задње ноге може да обори и неколико тона тешког слона! У савани је заобилази чак и лав, кога жирафа, нападне ли је, једноставно ритне као мачку.

Зато су из Зоолошког врта позвали у помоћ доктора Тота и његову „десну руку“ Ференца Анталица, мајстора поткивача, јединог стручњака те врсте у Европи.

Међутим, сем да поткрешу папке стаситом Жарету, овај несвакидашњи двојац је требало да изврши још једну, много тежу и неизвеснију операцију: да од гноја очисти поломљену кљову око пет тона тешког индијског

слона Боја, што је изузетно редак и скупocen захват. Али, ретки су и такви мајстори свог посла и такви професионалци као што су доктор Тот и поткивач Анталиц.

Тридесет четворогодишњи Јожеф Тот је професор на Ветеринарском универзитету у Будимпешти, специјалиста за хирургију дивљих животиња и кандидат Академије ветеринарских наука. (Није грешка, реч је заиста о ветеринарском универзитету, а не факултету: у мају ове године прослављено је две стотине година постојања ове установе, треће те врсте у свету!). Три године је док-

(Оба стручњака дошли су одмах, после само једног телефонског позива из Београда и – сасвим бесплатно!)

Педикир за џунглу

Било је топло јутро овог лета кад су се у београдском зоолошком врту нашле на окупу екипе ветеринара, ватрогасца, милиције, зубара. Свако од њих желео је да пружи своју помоћ. Али, кад су на дело ступили стручњаци из Мађарске, увидело се да она није неопходна.

БУДИМПЕШТАНСКИ ДОКТОР ДУЛИТЛ

За пола године „обрадио“ је папке и копита, шапе и канце преко 700 дивљих животиња – поткивач Анталиц, једини стручњак те врсте у Европи.

тор Тот радио у познатом будимпештанском Зоолошком врту, упознао „у душу“ мноштво дивљих животиња, затим путовао по Европи, Азији, Африци, оперисао, помагао, спасавао. Животиње оперише већ преко десет година, а годишње изврши до 2000 разноврсних оперативних захвата, без обзира да ли је помоћ потребна змији или слону. Од свих животиња, овај мирни и скромни научник највише воли коње. А пушку којом је циљао на жирафу конструисао је сам.

Ференц Анталиц је, опет, прича за себе. Јустар, снажан и увек насмејан, он годинама лечи, подрезује и завија бангаве и оболеле папке, канце, шапе и копита жирафама и биволима, орловима и лавовима, зебрама и мустанзима. Значачку помоћ његове веште руке осетиле су и дивље животиње од прашума Далеког истока до афричких савана и националних паркова. Тако је овај педикир и најкрволочнијих звери обишао свет.

Сви знатижељници су одмах упозорени да не прилазе специјалној пушци доктора Тота и ампулама имобилина: тај отров, у овом случају успављујуће средство, јачи је хиљаду пута од морфијума и уколико кроз рану или преко слузокоже доспе у људски организам, смрт наступа за неколико секунди. А управо тај имобилин убризган је у Жаретове мишиће оним необичним хицем из пушке која више личи на неку боцу него на у овој ситуацији спасоносно оружје.

Међутим, Жаре је показао да је изузетно снажна животиња: дуго се тетурало и борио против сна, обневидео и малаксао. Истицао је тридесет и пет минута кад се ова величанствена животиња срушила и заспала. С малом кружном тестером у рукама, специјалним оштрим клештима, длетима и маказама притрчали су му доктор Тот и поткивач Ференц: морали су да раде брзо и вешто, јер шта ако се жирафа изненада пробуди, ако престане дејство имобилина?

МИЕТАК ШТО ЖИВОТ ЗНАЧИ

И тад се видело како ради овај дует: зналачким захватима, Ференц је секао велике комаде папака, уз несебичну помоћ хирурга Јожефа, који је у овом случају био помоћник. При оваквим операцијама мора веома да се

**ЖИРАФА ЈЕДНИМ
УДАРЦЕМ ЗАДЊЕ
НОГЕ ОБАРА
НЕКОЛИКО ТОНА
ТЕШКОГ СЛОНА. У
ПРИРОДИ, ОНА
НЕМА
НЕПРИЈАТЕЉА:
ЗАОБИЛАЗИ ЈЕ И
ЛАВ, ЈЕР ГА,
НАПАДНЕ ЛИ ЈЕ,
ЈЕДНОСТАВНО
ШУТНЕ, КАО
МАЧКУ. ПА КАКО
ОНДА ТАКО
СНАЖНОМ ЦИНУ
СКРАТИТИ
НЕОБИЧНО
ВЕЛИКЕ ПАПКЕ?**

пази да се не засече живац у папку што би за животињу било не само болно, него и веома опасно. За мање од десет минута папци на све четири Жаретове „кошаркашке“ ноге били су доведени у ред. А за све то време, које је због ужурбаности екипе,

њихових брзих покрета и ознојених лица изгледало дуже него што је стварно било, доктор Тот је миловао велику, лепу Жаретову главу, подизао дугачке трепавице и загледао се у тамне, крупне очи, тепајући му као успаваном детету.

Убрзо је необична педикирска операција била готова: жирафа је дао такозвани антидот, средство за буђење, и Жаре се истог часа хитро дигао и радосно потрчао у новим „патикама“. Зачуо се аплауз. Доктор Тот и мајстор Анталић обрисали су зној са чела.

Устани, Бој!

У првом Жаретовом комшилуку је Бој. То је, како му и име каже, момак, двадесетједногодишњи индијски слон. Али, Бој је далеко од веселог, младичког расположења: нервозан је, на дијети, изнад леве вилице је приметан велики оток, боли га лева кљова, сломљена је, у њеном корену је апсцес...

Доктор Тот мирно пуни пушку: Бој ће да добије метак анестетика ромпуна, чудесни метак за здравље и дуг, слоновски дуг живот. Требало би да од ромпуна слон не падне, већ да остане на ногама, да се умири и опусти сурлу, а да му затим доктор Тот очисти кљову, евентуално стави нарочиту навлаку око ње, учини све да Бој опет нормално једе и живи.

Међутим, после десетак минута велики, снажни Бој прво клекне, а затим се опружи на леву страну,

Доктор Тот чисти кљову мирном слону Боју – знање, стрпљење, љубав.

**Двадесетједногодишњи
момак Бој:
готово пет тона
на коленима.
Али,
помоћ
његовој
сломљеној
кљови
је ту...**

поклопивши тело болесну кљову, коју је сломио још пре три године.

Шта сад?

Слона поливају хладном водом, дижу ватрогасном дизалицом, али њему се страшно спава,

очи су му мутне и безизражајне. Доктор Тот наређује да слон мора што пре да се дигне: ако дуже лежи на једној страни тела, једно плућно крило се искључује, и онда је све узалудно.

Али, као да жели да помогне и људима и себи, добри Бој одједном устане, очигледно не схватајући шта се збива око њега и с њим, а затим леже на десну страну и – хрче.

Дугачком шипком чији врх је омотан газом, доктор Тот чисти сломљену кљову, као што војник чисти цев минобацача. Ради мирно и озбиљно. Све што му треба без ре-

чи додаје Ференц: сад је он помоћник. Из жућкасте кљове која је чувена по својој тврдоћи истичу гној и крв, а с њима и Бојови болови, нервоза, лош апетит.

Нарочитом течношћу Јожеф и Ференц испирају велики болесни зуб великог Боја, који још спава, а затим у кљову стављају велики тампон. Операција је готова.

Али, Бој још слатко хрче и као да нема намеру да устане. Опет шмркови, дизалица, повици. Доктор Тот му снажно уврће сурлу да би га пробудио.

Бој се најзад усправља на снажне ноге и сурлом пипа место где је до малочас био оток. Задовољно шета по кавезу и прилази огради. Доктор Тот га милује по сурли и дуго му нешто говори, на мађарском. Смеђе-сиве слоновске очи добијају топли сјај разумевања. Доктор Тот брише зној и пије пиво.

Међутим, његова посета Зоолошком врту у Београду још није била завршена. Од подне до увече он је мирно, на немачком, енглеском и латинском објашњавао студентима и асистентима београдског Ветеринарског факултета своје хируршке захвате на питонима и лавовима, расним коњима и обичним цукцима. Мајстор поткивач Ференц Анталић се сећао Бурме, Малезије, Кеније и више од 700 дивљих животиња чије ноге је „обработио“ за само шест првих месеци ове године.

Сутрадан су опет дошли у Зоолошки врт, погледали Жарета и Боја, сели у једну стару „школу“ и отпутовали...

Иван Лончар

Снимио Љубомир Патротић

**ЗЛОЧИН
НА
ВЕЛИКОМ
ЕКРАНУ**

ОПАКИ "МАЛИ ЦЕЗАР"

**ТРИДЕСЕТЕ ГОДИНЕ ОВОГ
ВЕКА БИЛЕ СУ У
СЈЕДИЊЕНИМ ДРЖАВАМА
ОБЕЛЕЖЕНЕ ТАЛАСОМ
ЗЛОЧИНА. ЉУДИ СУ СА
УЗБУЂЕЊЕМ ЧИТАЛИ У
НОВИНАМА О "ПОДВИЗИМА"
РАЗНИХ ОТПАДНИКА ОД
ЗАКОНА. УОЧИВШИ ТО
ЗАНИМАЊЕ, ЉУДИ ИЗ
ФИЛМСКИХ КУЋА
ОДЛУЧИЛИ СУ ДА И САМИ
ПОСВЕТЕ ДУЖНУ ПАЖЊУ
"ЦРНОЈ ХРОНИЦИ"**

**Истинита
филмска прича:
Ал Капоне (горе)
и Едвард
Робинсон
који га је
глумио у
„Малом
Цезару“.**

Велика црна лимузина, уз цијук гума, нагло избија из угла, а кроз отворена врата почиње да фијуче киша метака. Тела падају на плочник, једно по једно, све док чланови супарничке банде не буду побијени.

„Стоп!“

Режисер наређује да се снимање за који час обустави, а „мртви“ устају и отресају прашину са своје одеће, спремајући се за нови „кадар“, овога пута у крупном плану.

У току је снимање гангстерског филма, али ова сцена није напросто плод маште сценаристе: она се дешавала у многим градовима широм Америке током тридесетих година, када је организовани злочин достигао свој застрашујући врхунац.

Ратови гангстерских банди били су тема насловних страна новина, и људи из Ворнер Братерс Компаније одлучили су се за једну нову политику: филмови засновани на уводним извештајима у новинама од сада ће бити најважнији посао.

Године 1930. снимили су „Малог Цезара“, са Едвардом Г. Робинсоном у главној улози. Био је то пун погодак и почетак серије „гангстерских“ филмова који су стекли огромну популарност не само у Америци него и у европским земљама.

Мервин Лерој, режисер „Малог Цезара“, рекао је о филму: „Био је суров, груб, бруталан. Била је то прича о чикашким гангстерским бандама, али окосница приче је Цезар Енрико Бандел, звани Ал Капоне. Филм се допао публици зато што је био много ближи истини од већине дотадашњих холивудских филмова. Јер заиста су постојале гангстерске банде. Заиста је било суровости и насиља. Заиста су постојали људи попут Бандела“.

Звучни филм био је уведен три године раније, и ти филмови били су идеални за коришћење разних акустичних ефеката. Заглушујуће „рат-тат-тат-тат“ машинки, цијук аутомобилских гума и шкрипа кочица очаравали су посетиоце биоскопа као и кратки, рески дијалог између гангстера на платну.

Време прохибиције

Врхунски новинари су долазили на позив у Холивуд и писали сценарија заснована на истинитим дога-

ђајима о којима су они лично извештавали у чикашким и њујоршким новинама. Нарочито је наглашавано да су то заиста биле приче узете из стварног живота. Филмске компаније ишле су толико далеко да су многе своје филмове о гангстерима отпочињале следећом најавом:

„Сви догађаји приказани у овом филму засновани су на стварним догађајима. Сви ликови су портрети стварних личности, живих или мртвих“.

Године 1920. амерички Конгрес је донео закон о прохибицији – забрани продаје алкохолних пића – и током деценије која је уследила процветала је нова врста криминала. Тајна продаја алкохола постала је веома уносан посао и „бутлегери“ који су се њоме бавили згртали су огромне паре.

Зграде у којима се алкохол могао добити (обично послужен у кафеним шољама, за случај рације) биле су строго затвореног типа и у њих је могао ући само онај ко је знао лозинку.

Милиони литара били су прокријумчарени из Канаде, преко границе у Америку, али много алкохола произведено је у тајним „дестилеријама“. Мада слабог квалитета, с укусом који једва да је подсећао на тражени виски, продаван је у огромним количинама преко организованих банди које су међусобно водиле крваве борбе око права растурања пића на одређеним градским територијама. Полиција и случајни пролазници често су били недужне жртве тих сурових окршаја машинкама.

Безаконје у стварном животу било је подстицај за гангстерске филмове.

Тачније, први „гангстерски“ филм, и претеча свих каснијих филмова тог жанра, био је „Мускетари из Пиг Еља“, снимљен 1912. године, у режији Дејвида Грифита. Радња те приче одигравала се у предграђима Њујорка, са главним јунаком и јунакињом који су се, мимо своје воље, нашли ухваћени између две супарничке гангстерске банде.

Око 1930. године та тема преовлађивала је на филмском екрану. Глумци су углавном регрутовани из бродвејских позоришта у Њујорку. Едвард Г. Робинсон, који је играо „Малог Цезара“, годинама је сматран специјалистом за те врсте улога.

У свом приватном животу пријатан, култивисан човек, Робинсон није имао никакве сличности са суровим, агресивним хуљама које је глумио – изузимајући своје заиста „гангстерске“ црте лица. Једном је испричао занимљиву анегдоту о својим покушајима да нађе неки прикладан стан у Холивуду: „Угледао сам једну кућу на Беверли Хилсу која ми се, споља гледајући, учинила као прави избор. Изашао сам из кола, прошао кроз незакључану капију, попео се уз стенице и позвонио. Мала гвир на вратима се отворила и угледао сам једно око и чуо продоран врисак: „Напољу је неки гангстер!“

Чувени филмски негативци

Џејмс Кегни, првобитно плесач на Бродвеју, родио се у њујоршком Ист сајду и током своје младости често имао прилику да посматра и слуша варалице и коцкаре у свом родном граду. Глумио је успешно гангстере у многим филмовима, као што су „Јавни непријатељ“ и „Бурне двадесете“. Његово самоуверено држање, шкрта, одсечна реченица и извијена усна одмах су га чинили препознатљивим.

И Џорџ Рафт се такође родио у Њујорку. Наступао је као плесач у менхетенским ноћним клубовима у којима се илегално точио алкохол и чију је публику сачињавала шаролика дружина, укључујући представнике „високог друштва“ и чланове гангстерског подземља“. Долазећи у додир са озлоглашеним криминалцима, Рафт је умео вешто да користи те синове подземља као моделе када се преселио у Холивуд и отпочео дугу глумачку каријеру у филмовима у којима је играо гангстере.

Ипак, вероватно најславнији од свих њих био је Хемфри Богарт. Његово интелигентно портретисање грубих, циничних, неумољивих гангстера стекло је признање широм света. Рејмонд Чендлер, прослављени писац и творац лика Филипа Марлоуа, рекао је о Богарту: „Он је много бољи од било ког другог глумца који игра грубијане. Он уме да буде груб и без револвера. Уз то, он има смисао за хумор који садржи разорни призвук презира“.

Традиција која траје

Док се организован злочин преносио на филмски екран, друга врста криминала заокупљала је пажњу јавности и полиције током 1933. и 1934. године. Групе провинцијских бандита, пљачкаша банака и малих лопова пустошиле су Канзас, Охајо, Оклахому и Мисури смелим препадима усред бела дана. Џон Дилингер, „Лепо дејчко“ Флојд, Бони Паркер и Клајд Бетроу, „Детиње лице“ Нелзон и „Машинка“ Кели – за свима њима безуспешно су јуриле полиције појединих савезних држава.

На крају су и федералне власти морале да се умешају. Ци-мени из ФБИ-а обрушили су се на бандите и током неколико месеци готово све их побили или похапсили.

Људи из Холивуда су одмах уредсредили своју пажњу на чуваре закона у филмовима, као што је био „Ци-мени“ (1935), у којем је Кегни, промене ради, глумио „позитивца“ – неустрашивог ФБИ агента који се успешно бори против криминалаца.

Између свог првог циклуса током тридесетих година и наших дана, „гангстерски“ филм је наставао да се јавља повремено, и даље привлачећи многобројну публику. Филмовима каснијих година можда недостаје снага непосредности и брিতак, поједностављен израз оних ранијих дана, али они су се придржавали и сада важећег правца – улажење у дубље психолошке мотиве криминалчеве личности. Многи од њих били су биографски филмови и користили су имена гангстера као наслове – на пример „Дилингер“, „Ал Капоне“, „Успон и пад Легза Дајемонда“, „Бони и Клајд“.

И даље будно пратећи напise у штампи, филмски продуценти су посветили своју пажњу и Мафији, том великом злочиначком синдикату који је тако добро организован широм читаве Америке и који делује као неко огромно пословно удружење. „Кум“ (1972), један од највећих хитова Холивуда свих времена, доказао је да гангстерски филм не престаје да занима публику широм света. **Г. В.**

28. 8. 1987. ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК 9

ДА ВАМ НАПУНИМ РЕЗЕРВОАР ИЛИ ЖЕЛИТЕ – ЗМИЈУ?

На једној бензинској станици ван Париза зауставио се „порше“. Возач је пробудио радника који је задремао и замолио га да му напуни резервоар. Кад је човек ухватио ручицу од црева, одскочио је од страха. Око пумпе се обмотала велика змија. Касније се испоставило да је змија безбедна и да је власништво неког човека из суседства. Овај је био пресрећан кад је коначно нашао свог кућног љубимца (!). ■

НЕ ИСТУРАЈ ГЛАВУ КАД ЈЕ МАГЛА

Над Перуђом се спустила магла, прст пред оком се не види. Тачно тако је могао да се опише овај италијански универзитетски градић једног дана почетком године. Двојица возача, трудећи се да што

боље виде куда возе, истурили су главе кроз прозор аутомобила. Ништа не би било страшно да нису возили истим путем, али у супротном смеру. Кад су се приближили, односно, кад су пролазили један поред другог, сударили су се – главама. Обојица су завршила у болници с лакшим потресом мозга. ■

КАКО УЛОВИТИ ЛОВЦА

Аустралијанац Артур Крозби из Дарвина ових дана вида две подједнако болне ране: повреду руке и озбиљно уздрмани ловачки понос. Крозбију се догодило оно што се не дешава ни у једној ловачкој причи: да плен улови њега. Прво је, додуше, Артур ранио кенгура и оборио га на земљу, али се затим, препонosan, наднео над њега да га мало поближе осмотри. При том је кундак положио на плен, а цев задржао у руци. Ту је и погрешно. Рањени кенгур је, случајно, шапом повукао ороз. Метак се Артуру Крозбију зарио у руку. ■

ЦОГИНГ КОРИСТИ ЗДРАВЉУ

У рано јутро, пре него што су се гости великог хотела у Мајами Бичу пробудили, господин у зрелим годинама и шареном шорцу као суманут је трчао укрug у стакленим улазним вратима која се окрећу око своје вертикалне осе. Приметио га је портир, пришао му и забринуту упитао да ли се нешто озбиљно догодило.

– Ма, ништа – одговорио је господин – увек морам пре доручка да претрчим неколико километара, цогинг је одличан за здравље.

– Али, зашто не трчите по овом дивном парку или дуж мора? И свеж ваздух прија здрављу.

– Не могу. Ја сам бизнисмен и сваког часа очекујем важан телефонски позив из Тексаса. ■

Међународни салон проналазака и техничких иновација одржан је у Женеви. Пријављено је више од хиљаду изума из 28 земаља са свих пет континената. Жири састављен од 40 познатих инжењера, конструктора и трговаца, имао је тежак посао да одабере проналаске који су заиста нови, оригинални и имају шансе на тржишту. „Забавник“ вам представља првих девет.

СТАРЕ РУКАВИЦЕ У СТАРО ГВОЖЂЕ

Боксерске рукавице постале су обавезан прибор у овом спорту још у 19. веку, тачније уведене су 1860. године са циљем да заштите руке оног који удара, као и да ублаже ударце оном ко их прима. И више од једног века нису се мењале: споља је била кожа а изнутра су биле испуњене коњском струном. Ове класичне рукавице било је тешко одржавати, а и век трајања био им је кратак. Уз то, кожа упија зној па рукавице брзо отежају, а животињска длака се ломиле и помера што мање ублажава ударац.

Нове рукавице, које је произвела британска фирма „Спаринг артек“, начињене су од специјалне синтетичке „коже“ и из једног комада тако да изгледају као изливене. Изнутра нема шта да се помера, отпорне су на цепање и хабање, а утврђено је да за 30 одсто боље ублажују ударце од свих досад испробаних материјала.

Одозго су савршено глатке, клизе по кожи и не изазивају подливе. За разлику од коже, уопште не упијају зној, а могу се прати и изнутра и споља. Најзад, њихов облик савршено прати грађу руке: уложак је прилагођен положају прстију, шака стегнута у положај за напад, палац савијен испод осталих прстију. Захваљујући томе избећи ће се повреде које настају кад

при удару палац склизне са шаке, најтеже од њих су одлељивање мрежњаче и пробијање очне јабучице.

Нове рукавице имају и дужу „манжетну“ која чврсто држи зглоб шаке, односно везу између песнице и подлактице, што је у боксу веома важно.

ПРОТИВ ЛОПОВА

Коме се часовничару, златару или трговцу бижутерије није десило да само на тренутак скрене поглед, а дрска „муштерија“ већ је здипала прстен или неки други вредан предмет са сталка на коме је изложен. Фирма „Ринг-лок“ из Аустралије прекратиће њихове муке.

Сваки сталак са накитом опреми се малим електричним мотором који онемогућава померање прстенова кроз које је

провучена танка метална жица, невидљива наравно. Овај мотор се ставља у погон помоћу даљинског управљача који ради на ултразвук, инфрацрвене зраке или електронски погон, а укључује се у рад руком, ногом или на – глас. Уређај је примењив на сваки предмет који се може причврстити алком за постолје: ланчиће, сатове, наочаре, дурбине, итд.

Два аустралијска проналазача спремна су да уступе патент, истина за нешто већу суму него што износи фабричка цена прототипа који видите на слици – овај кошта мање од 30 долара!

ПРОТИВНИК, КАО ПРАВИ

Баците не само класичне рукавице већ и традиционалан џак за тренинг! Уместо њега иноватори „Спаринга“ нуде справу коју видите на фотографији: она представља тако рећи правог противника не само анатомски већ и динамиком. Наиме, он се покреће! Захваљујући опругама амортизерима причвршћеним за леђа, противник се под притиском извија или окреће зависно од тога какав ударац прими. Боксери ће одсад уз помоћ новог партнера моћи да усавршавају технику, тачно одмеравају снагу ударца, брзину и прецизност. И наравно, све ће се то уграђивати у аутоматске кретање које ће бити употребљене у рингу.

Споља је спаринг-партнер пресвучен нарочитом

полиуретанском масом која штити доста чврсту „кожу“, а добијена је од материје која је коришћена у авионској и аутомобилској индустрији као заштита од удараца. Овде она заштићује руке боксера од озледа, ишчашења и других повреда до којих тако често долази кад се тренира на класичном џаку.

ЗАСТАВА КОЈА СТАЛНО ЛЕПРША

Кад дуне јачи ветар или пљусне киша, застава се увије око копља. Од вијорења ни помена. Захваљујући овом невидљивом механизму, издржљивом и

уз то јевтином, одсад ће заставе лепршати независно од тога какво је време.

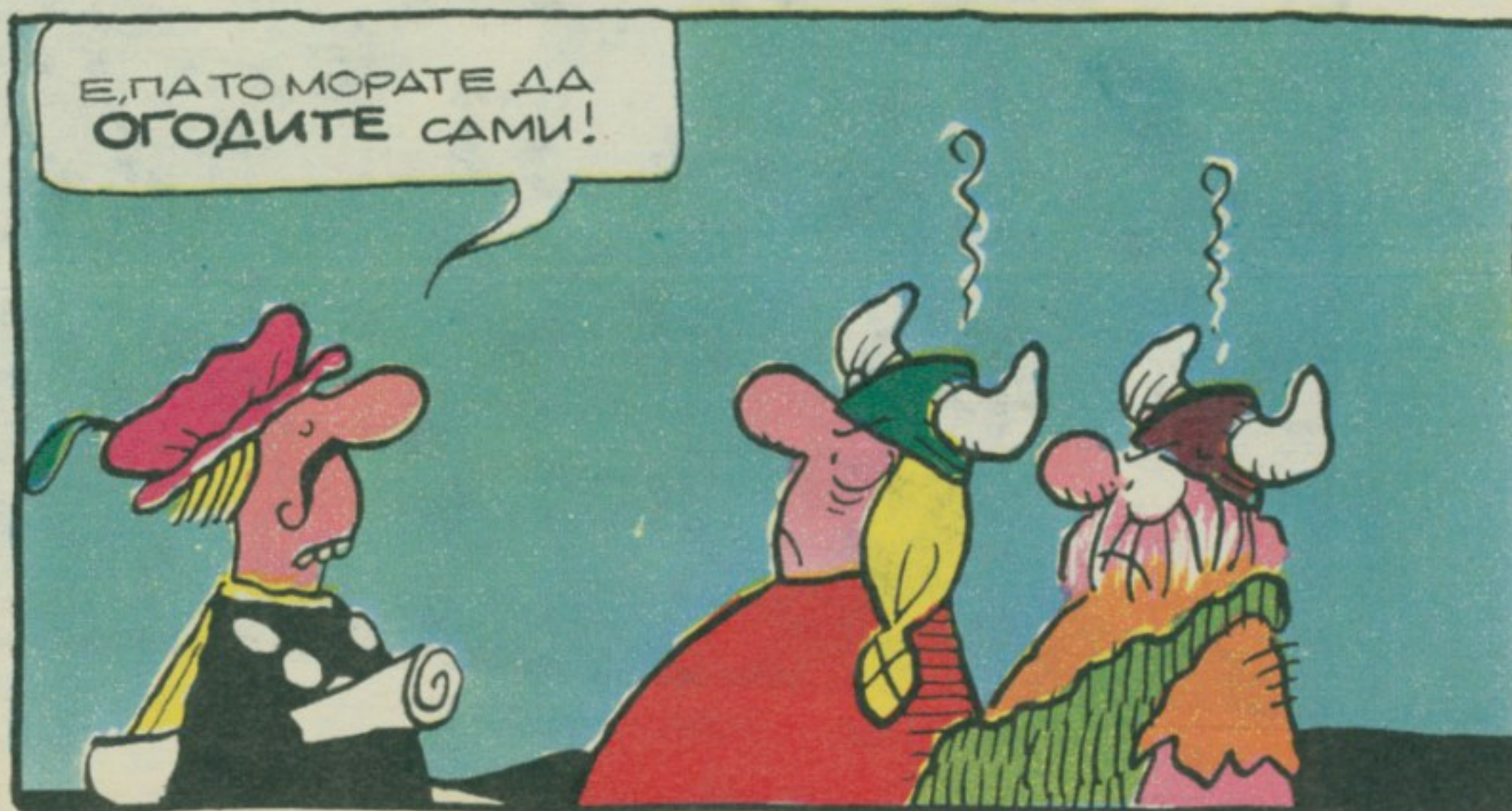
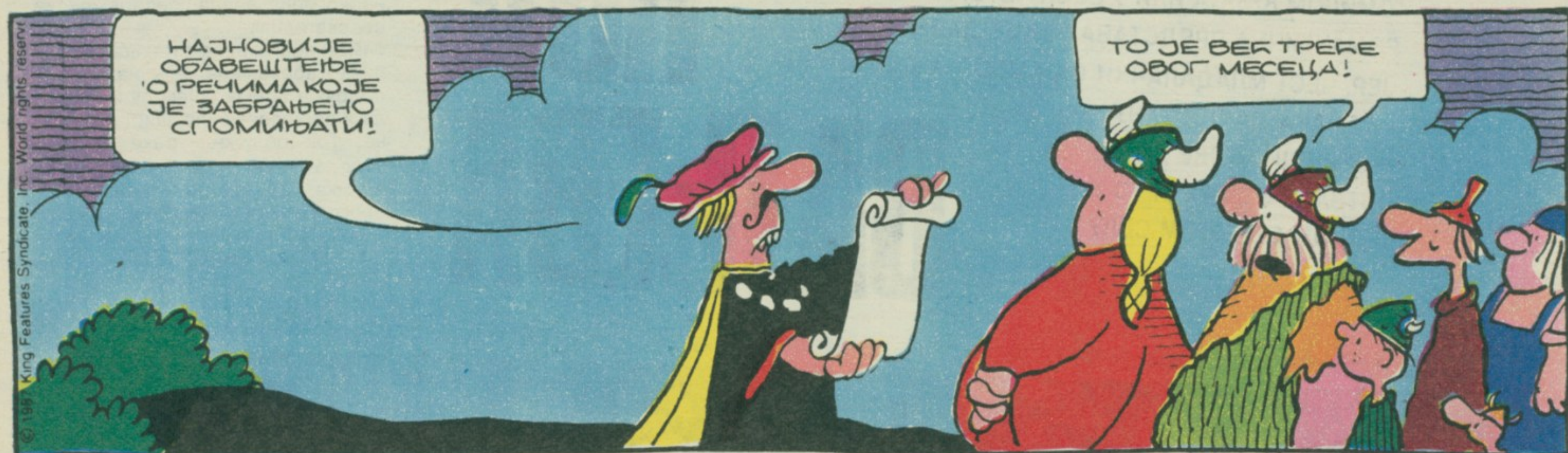
Справа за непрестано лепршање састоји се од једне пластичне цеви која се постави уз јарбол тако да се окреће око њега. При њеном врху причвршћен је прстен који учвршћује металну шипку вертикално на цев. Та полуга (на фотографији у првом плану) уметне се у поруб заставе, отприлике на трећину њене дужине, и то је све. После тога се ова благо савијена шипка обрће око копља или јарбола пратећи покрете тканине које изазива ветар.

Док је застава у усправном или косом положају, овако подупрta она се слободно окреће око јарбола не увијајући се, а при том је довољно развијена као ова на фотографији, опремљена новим (француским) механизмом.

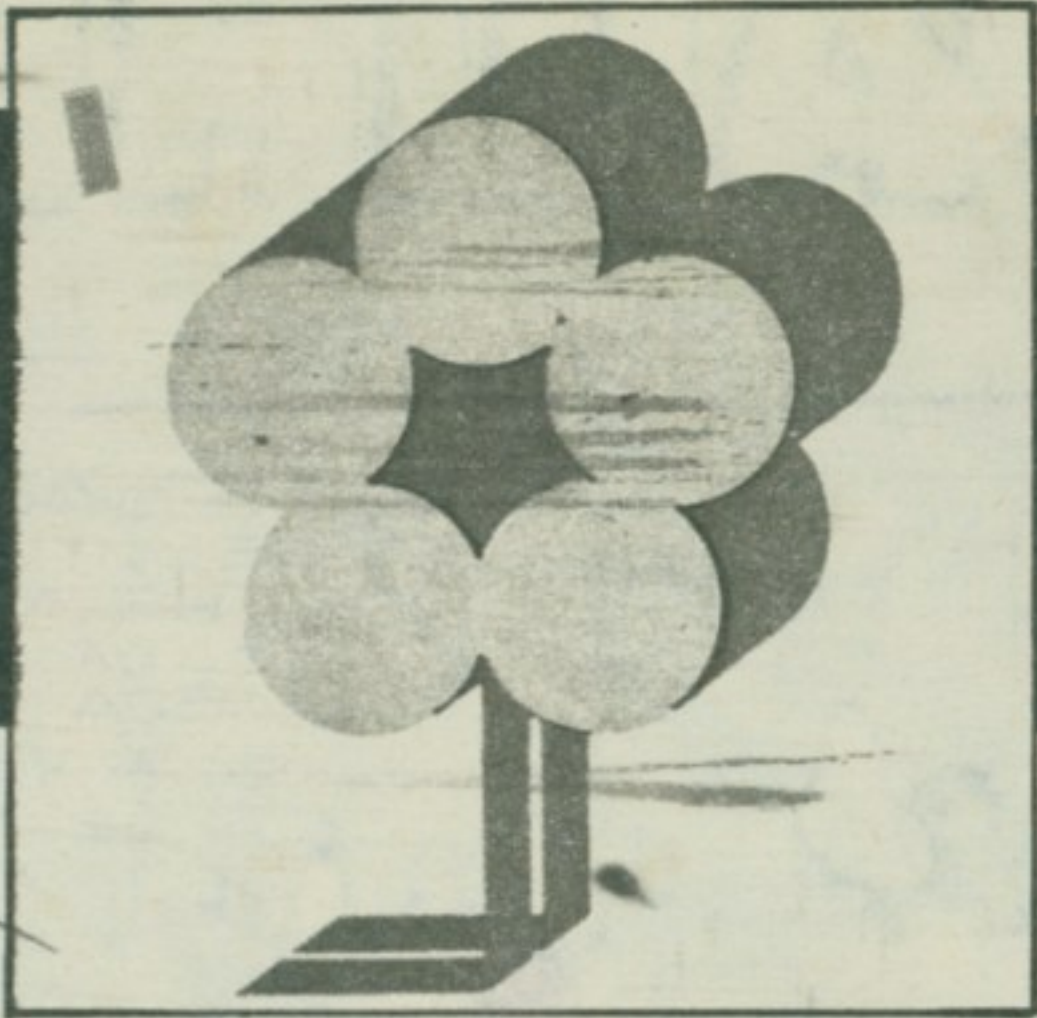
Масовна производња очекује се 1989, кад ће бити одржане многобројне прославе двестагодишњице пада Бастиље и почетка француске револуције. Патент за лепршајућу заставу већ је продат Сједињеним Америчким Државама.

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

У ПЕТНИЦИ, ИЗ ПЕТНИХ ЖИЛА

НАУЧНИК, ИСТРАЖИВАЧ,
ЗНАЛАЦ, СТВАРАЛАЦ:
КРАТКОВИД, ТАЈАНСТВЕН

СТАРАЦ С БРАДОМ У
ПОЛУМРАКУ ЛАБОРАТОРИЈЕ, МЕЂУ
ГОМИЛОМ КЊИГА ИЛИ У БЕСПУЋУ ЏУНГЛЕ... ОВА
РОМАНТИЧНА ПРЕДСТАВА ВЕЋ ЈЕ ДАЛЕКА ПРОШЛОСТ.
ЈЕР, ЧЕСТ МЛАДАЛАЧКИ САН МНОГИХ ДЕВОЈЧИЦА И

ДЕЧАКА ДА ПОСТАНУ
НАУЧНИЦИ МОЖЕ ДА СЕ
ОСТВАРИ ОДМАХ, И ТО У
ЈЕДНОМ ОБИЧНОМ СЕЛУ

БУДУЋНОСТ ПОЧИЊЕ КОД ВАЉЕВА

Још почетком овог века Јован Цвијић је предлагао да се у Петници, селу надомак Ваљева, оснује центар за научну праксу студената Београдског универзитета. Због чега се знаменити научник и професор, који је у стопу познавао цело Балканско полуострво, залагао да млади нараштаји нашег знања и науке бораве, мисле, уче и истражују управо у једној Петници, где и данас, шездесет година после Цвијићеве смрти, наоко још влада оновременска сеоска идила.

Петница и њена заталасана околина забележена је у науци као подручје према којем су и природа и прошлост биле заиста издашне. Ток оближње реке Градац, због значајних геоморфолошких одлика, изазов је за географе и геологе и заштићен законом. Ту су и такозвани лелићки и бачевски

Као што се види и из-авиона, Истраживачка станица у Петници стоји чврсто на земљи

Поглед у велику тајну живота и знања

крас, јединствена крашка зона у овом делу наше земље. Иако делује питома, околина Петнице изненађује мноштвом пећина: до сада их је откривено и истражено преко стотину. Обилни су и чести извори топле и минералне воде.

Таква, и до данас очувана, станица омогућила су бројном и разгранатом животињском и биљном свету да живи несметано и природно, што је још једно од богатстава овог краја.

Подручје Петнице сачувало је и богату народну традицију, занимљиве обичаје, још живо духовно стваралаштво.

Већина ових сазнања сигурно су била блиска једној таквој личности каква је био Јован Цвијић, па није нимало случајно што се он, истина безуспешно, залагао да Петница постане својерестан и вишеструк научни центар.

Међутим, кад би се данас далековиди академик Цвијић чудом обрео у неколико просторија Истраживачке станице Петница, сигуно би био више него запањен мноштвом најсавременијих електронских уређаја чију намену и могућности не би могао ни да наслути.

Улазница је – знање

Крајем 1979. године Млади истраживачи и Савез социјалистичке омладине Србије покренули су замисао да се у Петници оснује Истраживачка станица као код нас сасвим нов тип научне установе намењене првенствено младима. Самоуправни споразум о оснивању Станице, удруживању средстава за изградњу и опремање, потписан је у зиму 1979/80. године, али је ова својеврсна школа која, у ствари, само подсећа на уобичајену школу, почела да ради у лето

1982. Следеће године подигнути су неопходни грађевински објекти и набављена основна опрема за истраживачки рад. Данас се Станица састоји од пет главних објеката и неколико помоћних, укупне корисне површине од око 1000 квадратних метара.

По својим одељењима, односно програмима, Станица је окренута искључиво природним наукама, бавећи се њима на начин који је савременији и садржајнији од школских, односно факултетских метода. Шест научних одељења – археологија, информатика, хемија и геологија, биологија, географија и такозвани катастар – са 36 специјализованих програма, омогућују ученицима основне и средње школе, односно студентима, да кроз вишедисциплиниран, практичан истраживачки рад надграде своје постојеће знање, ухвате корак са савременим научним достигнућима у свету, па чак и да их надмаше.

То је, између осталог, био један од разлога за оснивање овакве станице. Јер, дуже време код нас се осећа изразита потреба за унапређењем квалитета наставе у области природних наука, нарочито кад се зна да је садашња опремљеност школских и факултетских кабинета лоша, као и повезивање теоријског и практичног рада. Наравно, по свом садржају и начину приступа научном раду ова установа не негира ни школу ни школски систем, јер без постојаног и квалитетног предзнања и оног што се најчешће назива „таленат“, капије петничких умотворних радионица се не отварају лако и једноставно. Другим речима, у Петници борава и раде одабрани и истински склони науци. Основна препорука је знање и стварна

жеља да се оно и прошири и продуби, на начин другачији него у школи или факултету: овде нема школских часова, ради се кад ко жели и колико жели, нема родитељских састанака, дневника, оцена, испита...

Оцене нису важне

Сарађујући с познатим научним установама код нас и у свету, као и с најугледнијим стручњацима из појединих области, међу којима су неки и чланови разних академија наука, Станица ради целе године. Дакле, овде нема ни полугодишта ни семестара.

У целом свету, а нарочито код нас, наука је све скупља. Међутим, за све заинтересоване основце и средњошколце (наравно, уколико испуњавају услове за боравак и рад у Станици), смештај и исхрана, научна истраживања и програми су потпуно бесплатни! И по томе је Петница код нас јединствена, поготову кад се узме у обзир да је опремљена новим и скупим рачунарским центром и рачунарском учионицом, без чега су многе савремене научне дисциплине незамисливе. Поред рачунара и неколико кабинета, Станица располаже и са око 10 хиљада дијапозитива, стотинак видео касета с научним или образовним филмовима, библиотеком с преко 7000 књига и часописа на разним језицима.

Опремену и простор Станице могу организовано да користе не само школе и факултети, већ и све заинтересоване организације младих истраживача, образовно-васпитне, научне, културне и друге установе, али и појединци.

За ову годину планирана су око 52 вишедневна семинара из археологије, астрономије, биологије,

географије, геологије, хемије, информатике, историје, математике и других области. Очекује се учешће око 1400 полазника. У свим овим програмима нарочита пажња обраћа се упознавању полазника с техникама руковања и обраде информација и података, коришћењу рачунара у специјализованим областима, као и употреби стручне литературе.

Уведена је још једна новина: сви заинтересовани полазници програма биће тестирани да би се добила јасна слика о њиховим интелектуалним и креативним способностима. Школске, односно факултетске оцене нису, дакле, најважније и одлучујуће да би ученик или студент сео за рачунар, радио у хемијској лабораторији или самостално вршио археолошка ископавања.

Наравно, ниједно одељење, односно програм Истраживачке станице у Петници није ван стварности. „у облацима“, без могућности да се примени и употреби практично и корисно. Најбољи пример за то је одељење за хемију које је урадило целокупно истраживање изворишта питких вода и водних објеката на подручју подрињско-колубарског региона, што за друштво има изузетан значај и вредност. Сличне, вишеструко корисне подухвате урадили су млади полазници ове Станице и у области екологије, биологије, информатике...

Компјутеру, отвори се!

Следећи замисао да највећи део својих активности усмери на ученицима који се нарочито истичу занимањем за науку изразитим способностима и да подстичу њихов самосталан истраживачки рад, Станица располаже детаљним проспектима и програмима свог деловања. Сваки ученик, студент или радник који жели да ради у Петници попуњава нарочит упитник у коме образлаже своју жељу због које се пријављује, наводи успехе на разним такмичењима знања, шта очекује од (свог) научног рада, какве књиге, часописе и филмове чита и гледа и сја.

Ниједна рубрика овог упитника није предвиђена да се у њу упише оцена у школи или факултету! Пријави се прикључује и мишљење предметног наставника, али стручни тим Станице напомиње да то не буде уобичајени и овештали „хвалоспев“ наставника „сувом петицару“. Истовремено се школе моле да, уколико програми трају у току школске године, оправдају изостанке оних ученика који иде у Петницу. Сва детаљнија обавештења могу да се добију ако се пише на адресу: **ИСТРАЖИВАЧКА СТАНИЦА ПЕТНИЦА, 14000 ВАЉЕВО, пиштански факс 40, или на телефон 014/32-839.**

Исцрпни подаци о свим младим научницима који су боравили или борава у овој Станици чувају се у компјутеру. За сваки случај, кажу у шали стручњаци ове установе. Јер, можда су то подаци о младачким радовима будућих нобеловаца.

Иван Лончар

Ловац на уцењене главе

ОНАКО КРУПАН,
НАОРУЖАН
И ОПАСАН,
БОБ БАРТОН
ЈЕ СТАЛНО ЗА ПЕТАМА
КРИМИНАЛЦИМА ПО ЦЕЛОЈ
АМЕРИЦИ. У ИМЕ ЧЕГА?
ПАТРИОТИЗМА, ЖЕЉЕ ЗА
АВАНТУРОМ...
ПРЕ СВЕГА
ДА БИ
НАПЛАТИО
УЦЕНУ

ЉУДИ СУ ЊЕГОВ ПЛЕН

Писаћи сто је једна табла наслоњена на два бурета за барут са ознакама америчке армије. Ту се налазе фотографије оних које полиција тражи, фотокопије налога за хапшење и оптужница, чауре и меци разних калибара. По канцеларији су разбацане чарапе, мајице, гаће и пешкири. Усред спаваће собе налази се лустер који служи као чивилук. О њега је окачен и један маскирни војни комбинезон. У једном хошку усисивач из шездесетих година који као да никад није ни употребљен. Боба Бартон, власник овог стана, буди телефон. Неколико речи и једна адреса. Устаје и одлази у купатило. Пролазећи кроз салон, саплиће се о кутију са муницијом за пушкостраљез. Псује.

Пре него што ће изаћи из куће, Бартон проверава да ли је понео све потребно оружје. Носи лисице, пиштољ „браунинг“, калибра 9 милиметара и, наравно, кратку пушку. Ово последње нарочито воли да носи. Велика је, моћна и потпуно црна. Обузме те страх само док је гледаш. Звук повлачења обарача на њој изазива лаку дрхтавицу. Често је довољно само да је узме у руке па да постигне жељени ефекат. У случају да треба да је употреби, може да бира да ли ће убацили чауре са сачмом или метке калибра 58.

Снага, брзина и лукавост

Кад шерифи на далеком Западу нису више могли да прате злочинце по планинама и преријама, за то би се побринули ловци на награде, то јест ловци на уцењене главе. Тада је тражени могао да се доведе „жив или мртав“. Препуштена тим слободним стрелцима у име закона, правда је у то време постизана често и на врло суров начин. Данас више није тако. Чак и на западу САД закони су постали много строжи, тако да ни криминалац кога јури полиција не може бити тек тако нечији слободан улов. То, међутим, не значи да ловаца на уцењене главе више нема: са шест милиона оних који се крију од правде и на стотине хиљада долара награда предви-

ђених за њихово хватање, посао цвета више него икад.

Најчуднији случај који је Бартон имао, а он је ловац на уцењене главе са пуним „радним временом“, догодио се кад је јурио једног Мексиканца оптуженог за растурање дроге. Од једног од својих доушника сазнао је да се човек крије у једном мотелу на Лонг Бичу. Кад је дошао до тог места, препознао је аутомобил криминалца, блештави „бентли“ кабриолет, паркиран испред издвојене собе овог мотела. Бартон је закуцао на врата. Дуго се ниш-

*Боб Бартон на свом
мотоциклу поносно показује
пушку са скраћеном цев.
Понекад је само то и
довољно па да утера страх у
кости*

та није чуло, а онда су одјекнула два пуцња. Затим је опет завладала мучна тишина. Плашећи се да ће му човек побећи кроз прозор, на задњој страни зграде, Бартон му је викнуо: „Еј, омбре, ако одмах не изађеш са подигнутим рукама, употребићу твој „бентли“ као мету за моју кратку пушку и направиху од њега швајцарски сир на четири точка“.

Тако је отпочело дуго преговарање које се завршило предајом Мексиканца који је, заузврат, добио дозволу да позове једног свог пријатеља и преда му у руке своје вољено возило.

Боб Бартон данас видно храмље на једну ногу: у својој дугој каријери два пута је рањаван у исту ногу. Први пут приликом оружаног сукоба са једним прекршиоцем закона, а други пут док је истоваривао оружје из свог аутомобила: један пиштољ му је испао на земљу и испалио право у бутину. То су опасности посла овог човека који се вози у „шевролету“ из 1972. године пуном оружја и боје рђе (можда је

некад давно био и друге боје, али сада је остала само рђа).

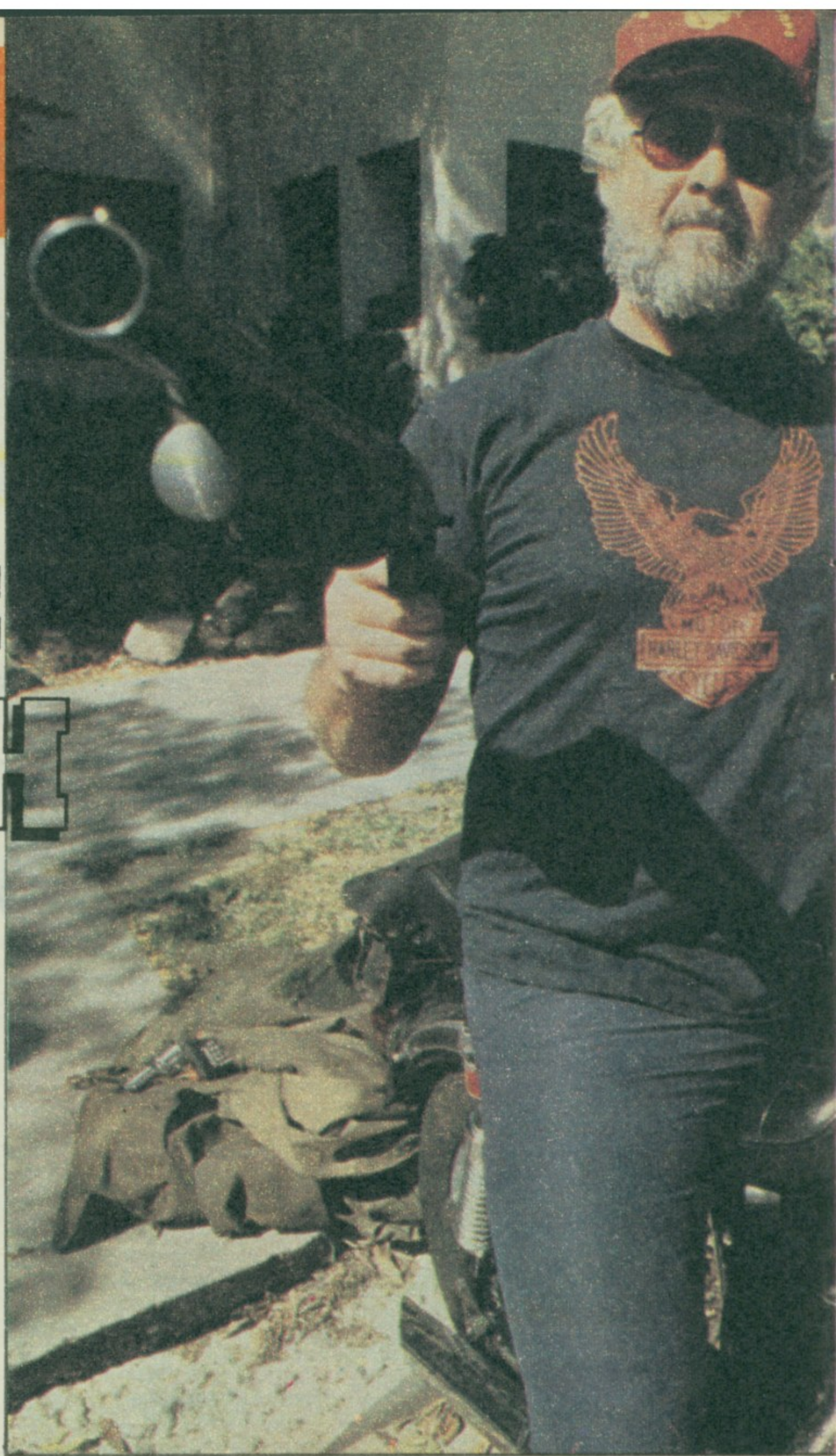
— Кад не би било опасности не би било ни авантуре — каже он. — А ја радим овај посао из задовољства и, наравно, да бих нешто зарадио.

Са својих 105 кила, свим тим пиштољима и пушкама са скраћеним цевима, Боб Бартон без сумње изгледа застрашујуће. Али, такав је само кад је за петам некоем одметнику од закона. Иначе је врло симпатичан човек, пријатељски расположен. Воли помало да измишља, нарочито кад прича приче из свог заната. У зависности од тренутка и публике која га слуша, иста прича може имати сасвим различите тонове.

Најнепријатнији случај у његовој каријери био је кад је ушао у траг једном младом Црнци кога је тражила полиција. Сазнао је да ради као баштован у старачком дому у Лос Анђелесу. Бартон га је ухватио с леђа, док је заливао башту. Није пружао отпор и одмах је понудио руке да му

стави лисице. Једино је наивно замолио да му придржи црево.

— А ја сам као нека будала прихватио црево и омогућио му тај драгоцен тренутак да ме збунује и побегне — сећа се Бартон. — Јурили смо се неколико стотина

метара међу збуњеним старцима и медицинским сестрама, а онда је он успео да прескочи зид и изгуби се у саобраћајној гужви.

О својим жртвама говори уздржано, мада повремено признаје да према неким од њих гаји

симпатије. Али, за Боба Бартон криминалац никад није жртва социјалне ситуације. Зато се никада није нашао у искушењу да неког од својих заробљеника пусти, чак ни кад би неко покушао да га подмити новцем. Бартон добро зна да би то само једном могао да учини, јер брзо би се сазнало, он би изгубио добар глас и никад више не би добио посао.

Приликом хватања криминалаца Бартон се труди да примени што је могуће мање силе. Ипак, увек је спреман на најгоре. Из тих разлога по кући се могу видети разне справе за „набијање“ снаге: тегови, утеге и остало...

– Снага, брзина и лукавост су три главне особине сваког ловца на уцењене главе – објашњава. – Прве две опадају с годинама, али, заузврат, трећа постаје све израженија. Због тога, упркос мојих 47 година, успевам да изађем на крај и са много млађима од себе. Они могу бити јачи или бржи, али су ретко и лукавији.

У Калифорнији, где Бартон живи, дозвола за ношење оружја није потребна ако носите пушку која није напуњена. Иако са њим није тај случај Бартон не жели да тражи дозволу:

– Бавећи се овим послом научио сам да је боље ако за собом остављате што мање трагова. Имати дозволу за ношење оружја значи да сте уписани негде у полицијске регистре, а ја више волим да то избегнем.

Досадан посао!

Иако изгледа као да у Санта Барбари Боба Бартон сви познају, званично – он не постоји. Његова адреса нигде није убељжена, није уписан ни као порески обвезник ни као становник општине, уговор о закупу његовог стана гласи на неко анонимно друштво као и уговори о куповини аутомобила (има их два) и мотоцикла.

Бити ловац на уцењене главе не значи да по цео дан проводите у јурњави аутомобилима и у пуцњави. Напротив, Бартон признаје да највећи део времена проводи обавештавајући се о уцењеном и чекајући развој догађаја. А често и у хватању самог одметника има мало тога узбудљивог.

– Знајући за спорост полиције, многи криминалци мисле да ће

се без икаквих тешкоћа извући: можда звучи невероватно, али највећи број оних за којима је расписана потерница налазим код куће, на послу или код вереница – каже Бартон и у свом типичном мелодраматском тону додаје: – Професија ловца на уцењене главе је 95 одсто времена чиста досада, а преосталих 5 одсто ужас.

А тих пет одсто му је сасвим довољно. Опасности су колико

КО СУ ЛОВЦИ НА УЦЕНЕ

То су законом заштићени људи или их макар амерички правни систем допушта. Да би се схватило зашто, треба знати да сваки ухапшени у Америци има право да уз кауцију буде ослобођен. Једино у случајевима најтежих злочина судија има право да забрани ослобађање на основу кауције. Пошто сви оптужени немају новца за кауцију, а да се не би рекло како се иде на руку богатима, амерички систем предвиђа могућност да сиромашнији добију јемца који ће платити 10 одсто кауције, и обавезати се да ће платити целу у случају да се оптужени не појави на суђењу. Када се и то догоди, судија издаје налог за хапшење и обавештава јемца до ког датума мора да уплати целу кауцију.

Овome тада не преостаје ништа друго него да се нада да ће оптуженог ухватити полиција или ФБИ, да ће га сам наћи, или да распише награду за оног ко га ухвати. У овом последњем случају предвиђена награда обично износи 20 одсто кауције. Ловац на уцењене главе нема налог за хапшење него „овлашћење за хапшење“, које му издаје јемац. Ловац има право да ухапси и да врши претрес без налога, по закону који је донесен још 1873, али не и да кривца доведе како је то некад било „живог или мртвог“.

озбиљне толико и непредвидљиве. Живот му тешким чине не само криминалци него и власти. Многи полицајци се чуде да он тако наоружан до зуба може да шета градом, да улази у туђе куће и хапси без налога. Више пута му се догодило да га зауставе и претресу а кад се при том свађа, одведу га и у затвор.

– Ловац на уцењене главе мора да буде прави камелеон, мора да зна да се снађе у свакој ситуацији, да зна да говори сленг одређеног краја града или снобовски нагласак неког тениског клуба – објашњава. – Комшије су обично одличан извор информација (нарочито кад им се испред носа залепрша новчаницом од 20 долара), али су рођаци још бољи. Жене и веренице их издају зато што су их напустили, мајке зато да им дете не би запало у још веће неприлике, а ту је увек и неки брат или рођак кога можете убедити да нешто каже из ината или освете.

Онако како описује свој посао, могло би да се закључи да би онај ко жели да постане ловац на уцењене главе морао да има истраживачку способност поручника Коцака, личност Вудија Алена и стас Џемса Бонда. Али, могли сте до сада схватити, Бартон стално мало претерује. Ипак, иако има који килограм више од Роцера Мура, може се похвалити да је ухапсио 650 људи. Његов лични рекорд је тринаесторо за само недељу дана. Ако хоћете да му завирите и у цеп, сазнаћете да у просеку по сваком ухаћеном криминалцу заради по 450 долара. Али, једном приликом Бартон је зарадио и целих 4.700 долара.

– Највећа иронија је – тврди он – што ловац на уцењене главе нимало није омиљен међу обичним људима, али је међу криминалцима јако уважена личност. По затворима се они које је ухватио „ловац“ хвале: да би ме ухватили, кажу, морали су да пошађу ловца на награде.

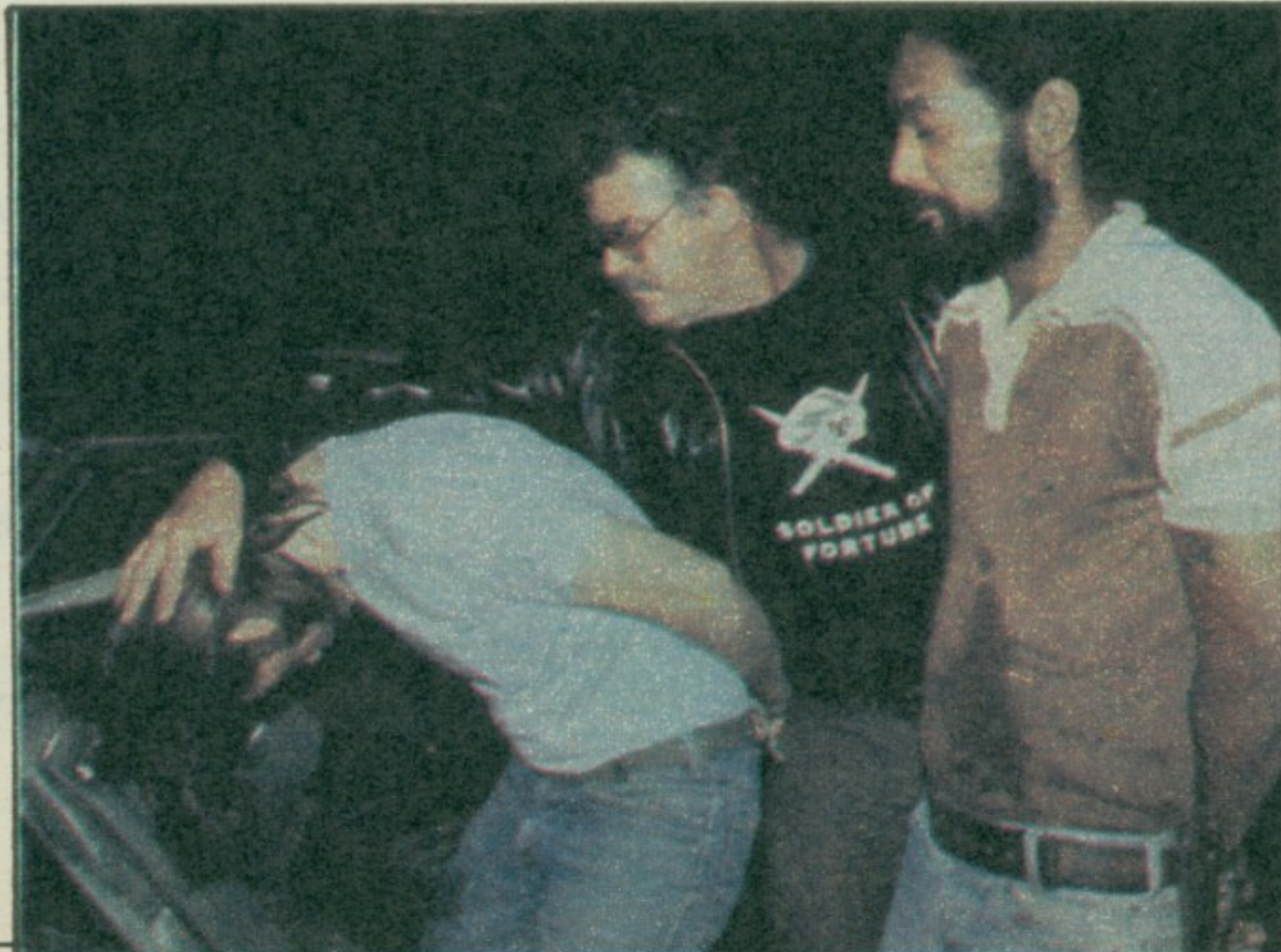
Осим узбудљивости и новца, постоји још једна ствар која Бартон привлачи овом послу: шетња од једне кафане до друге. Скупљајући податке, он свакодневно промени по неколико локала у Санта Барбари или неком другом граду где се нађе. Кад је за петама неком криминалцу, онда само сркује пиво. Али кад је тек на почетку хајке, онда се баш не устручава много. Између једног и другог разговора са дошњацима само се смењују кригле пива и чаше бурбона. Што више пије, Бартон све више прича и његове исповести постају све невероватније.

Касно је и бармен објављује „фајронт“. Бартон излази из кафане, прелази улицу и покушава да уђе у други бар. Али и тамо му затварају испред носа, упркос његовом наваљивању и псовању. Улази у аутомобил и почиње бесомучно да вози. Ни то му није довољно да истражи свој бес, па узима пиштољ, отвара прозор и пуца.

Ето ко прави рупе на путоказима дуж друмова: пијани ловци на уцењене главе.

М. И. Ш.

Неколико сцена из живота ловца на уцењене главе: хватање једног криминалца

ЖИВОТ
пише
драме

“ОВЧИЦА ПАСЕ ТАЛАСЕ”

**МОРЕ СЕ НЕ ЗОВЕ МОРЕ ЗАТО ШТО
ЈЕ СЛАНО, ВЕЋ ШТО СВЕ МОРЕ,
ОДНОСНО МОЖЕ – ГЛАСИ ЈЕДНА
ПОСЛОВИЦА С ЈАДРАНА. САМО, И
ЧОВЕК ЧЕСТО МОРЕ ВИШЕ НЕГО
МОРЕ. ОВО ЈЕ ПРИЧА О ДВОЈИЦИ
ОДВАЖНИХ ПУЉАНА И СЕДМОРО
АВАНТУРИСТИЧКИ НАСТРОЈЕНИХ
ТУРИСТА, ФРАНЦУЗА**

Телефон је дуго и продорно звонио и Миленко Марјановић, тридесетпетогодишњи рибар, једва је по мраку напипао слушалицу. Ко зове усред ноћи и то по оваквом невремену кад рибари, ако су код куће, најслађе спавају? С друге стране жице чуо је глас Антона Ружића, наутничког инспектора Лучке капетаније у Пули:

– Миленко, уздам се у тебе. Добили смо обавештење да се јахта „Систа“ насукала на једно острвце у Медулинском заливу, највероватније на Бодулашу. У марици Помер нема барке која би по овом невремену смела на море... Велика је опасност за реморкере из Пуле... Па, ако би ти својом „Овчицом“ покушао да помогнеш људима... Французи су, седморо њих...

Сликање тмине

И пре него што је назвао Марјановића, Ружић је знао одговор. Човек који је већ неколико пута спасавао авантуристички настројене туристе одмах се јавио пријатељу Бранку Калођери. Пола сата после поноћи обојица су била на рибарском броду „Овчица“ (име по врсти рибе), укотвљеном у лучици Рунке.

Ваљало је њиме у мрклу ноћ, кишу, огромне таласе. Неизвесност. Срећом, на „Овчици“ је био радар који „поништава“ кишу и омогућава видљивост. Јер, још се прецизно није знало где се збио бродолом.

Кад крене невреме с југом, овде море напросто побесни. Таласи се разбијају о обале Истре и враћају готово истом снагом. Прави водени пакао.

Цео сат је био потребан „Овчици“ да савлада једну миљу до острвца Бодулаш које је инспектор Ружић назначио као могуће место удеса. Заправо, Марјановић и Калођера су се само примакли невеликом делу копна јер је постојала опасност да њихов брод заврши попут онога коме су кренули у помоћ. Убрзо је радар показао да је претпоставка дежурног у Лучкој капетанији била тачна: јахта „Систа“ била је уз Бодулаш, према отвореном мору.

Неколико пута је светлосни снап с „Овчице“ покушавао да продре кроз ноћну тмину. Одговор је напосок стигао. Француски туристи успели су да се искрцају на острвце. Уз помоћ сталне радио-везе са Лучком капетанијом која је, опет, могла да чује и гласове с насукане јахте, Марјановић и Калођера су сазнали да је двоје туриста ипак остало на „Систи“ покушавајући да, колико-толико, обезбеде једрењак и буду у вези са спасиоцима.

Пошто рибарски брод није могао да приђе Бодулашу, договорено је да Французи са јахте узму гумени чамац, доплове до обале, онда га пренесу преко острвца – стотинак метара – поново порину и тако стигну до „Овчице“. Међутим, у паници, Французи нису успели да нађу пумпу. А море је урлало, киша пљуштала.

Није било друге, Марјановић и Калођера су морали натраг, у лучицу Рунке. По мањем чамац. После два сата „Овчица“ је поново била на 150 метара од Бодулаша и Бранко Калођера је чамцем кренуо према острвцу. Поново је светлосни снап полетео у тмину, одговорила су два блеска. (После ће се сазнати да су се Французи снашли и искористили фото-апарат са флешом).

Бранко Калођера нам прича:

– Возио сам насумце, управљајући се једино белином коју су стварали таласи разбијајући се о копно. Истина, доцније ми је помогао и звук сирене што су је уза се имали Французи. Рачунао сам да ћу на таласу успети да се докопам обале а онда се, уз помоћ оног повратног, извући назад. Јер, мотор нисам тада могао да користим, стење би га разнело...

Са сидром по дну

Како су само несудбени морепловци похрлили према чамцу! Носили су сву опрему, а имали су је толико као да су намеравали данима да остану на острвцу. Један од њих панично је притискао сирену и кад се већ нашао у чамцу. Из страха. Јер, поред урлања таласа, кише и непрозирног мрака поштено

су их испрепадала звона на кравама које мештани ту доводе на испашу и остављају по неколико месеци.

Ипак, сви су се – три девојке и четири младића – укрцали. Калођера је, с пола мотора у води, лагано кренуо натраг. Закратко, пропелер је закачио камен и умукао. Срећа у несрећи, талас који се враћао од острвца био је јачи од долазећег. И тако, миц по миц, чамац с бродоломцима стигао је до „Овчице“, у сигурност...

То, међутим, није био и крај драме што се догађало 4. маја ове године. Не бар за Миленку Марјановића и Бранку Калођеру. Сад је ваљало покушати да се спасе јахта, нова, вредна неколико милијарди, оних старих. А море се узјогунило, као да не зна за предах.

Двојица пријатеља само су отрчала до куће да се пресвуку. Калођера је узео ронилачко одело, дебело 9 мм, знао је да ће морати под воду. Око 10 сати изјутра поново су испловили, по још већем невремену. И вратили се по лајбот, мали чамац с дуплим дном, практично непотопљив. Калођера се у њему докопао острвца намеран да с те стране приђе „Систи“ јер о прилазу с отвореног мора није могло бити ни говора.

Напуштајући у паници насукану јахту, Французи су оставили разапета једра, упаљена светла и врло мало су учинили да скупљено пловило, колико-толико, обезбеде од разарајућих таласа. Невреме није престало, и Калођера – који је ону пумпу за надување чамца нашао на сред стола – договорио се с Марјановићем да овај дође по њега око 17,30^а кад ће југо, највероватније, утихнути а он ће, дотле, покушати да припреми јахту за одвлачење.

На срећу, јахта није била много оштећена али је још претила опасност од таласа. Због тога је Бранко Калођера морао да баца сидро двадесетак метара даље. Само како? Рукама па по дну, с повременим изроњавањем да узме ваздуха и теретом од 30 килограма гвожђа.

У предвечерје југо је утихнуо, управо у тренутку кад је и „Овчица“ коначно успела да приђе јахти с отвореног мора. Пуна два сата двојица пријатеља су се трудила да, уз помоћ ужета дугачког 150 метара, извуку „Систу“ и не оштете је.

И успели су, а Марјановић и Калођера, с видним страхопоштовањем, често су доцније прекидали причу овом репортеру пословицом да се „море не зове море зато што је слано, већ што све море, односно може“. Човек, на срећу, још и више.

П. Милатовић

БАДИ ЛОНГВЕЈ

НЕ ПУШАЈ У ПОБЕДНИКА

ЦРТА И ПИШЕ: КЛОД ДЕРИБ (CLAUDE DERIB)

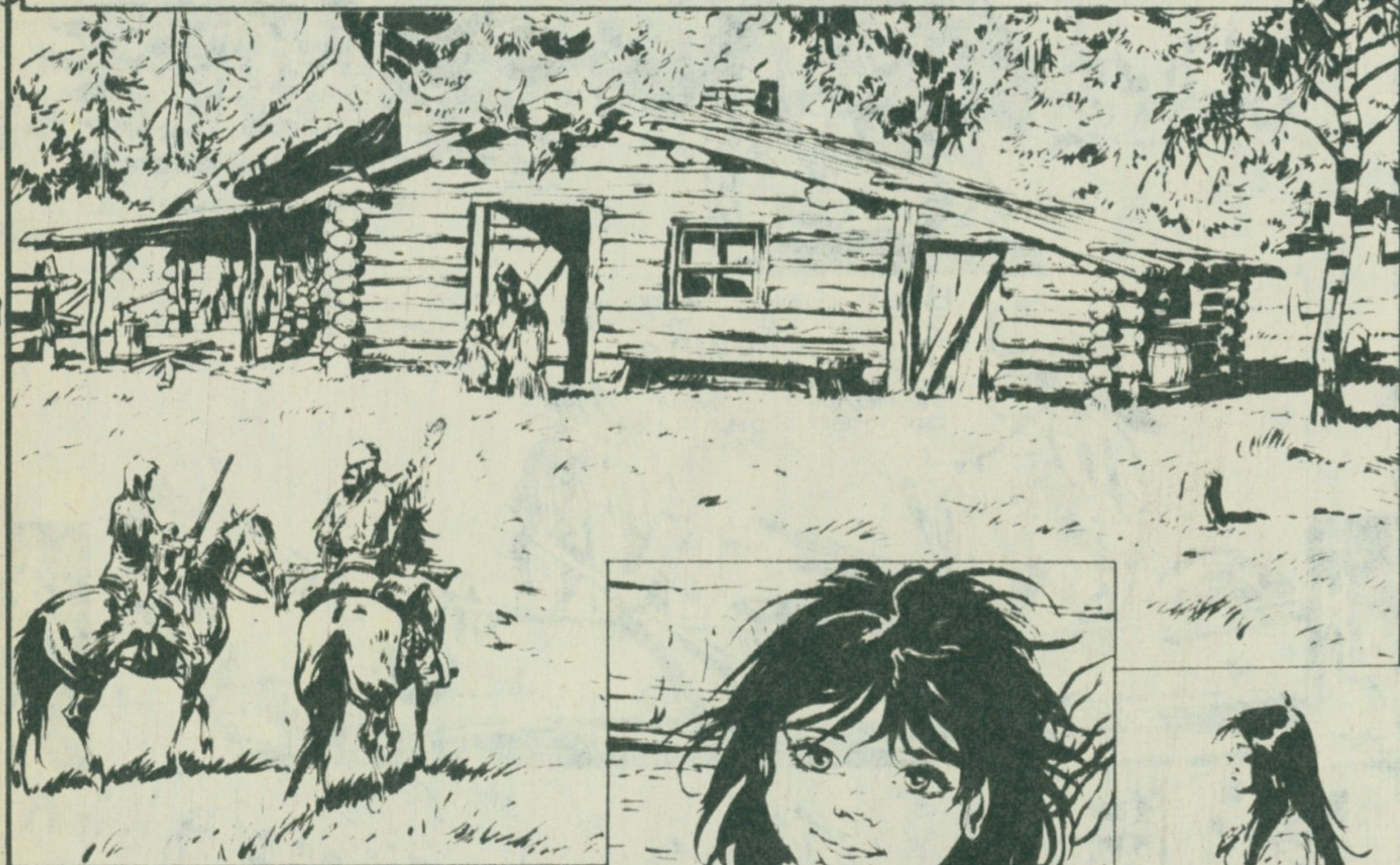

ТО МИ ЈЕ ОМОГУЋИЛО ДА, УЗ ПОМОЋ НЕКОЛИКО ДРУГОВА ТРАПЕРА, НАПРАВИМ
БАРАКУ ВЕРУ НЕГО ШТО ЈЕ БИЛА ПРВА...

БАРАКА ЈЕ МОРАЛА БИТИ ПРОСТРАНИЈА, ЈЕР СЕ ЗА ЧЕТИРИ ГОДИНЕ ПОРОДИЦА УВЕЋАЛА...

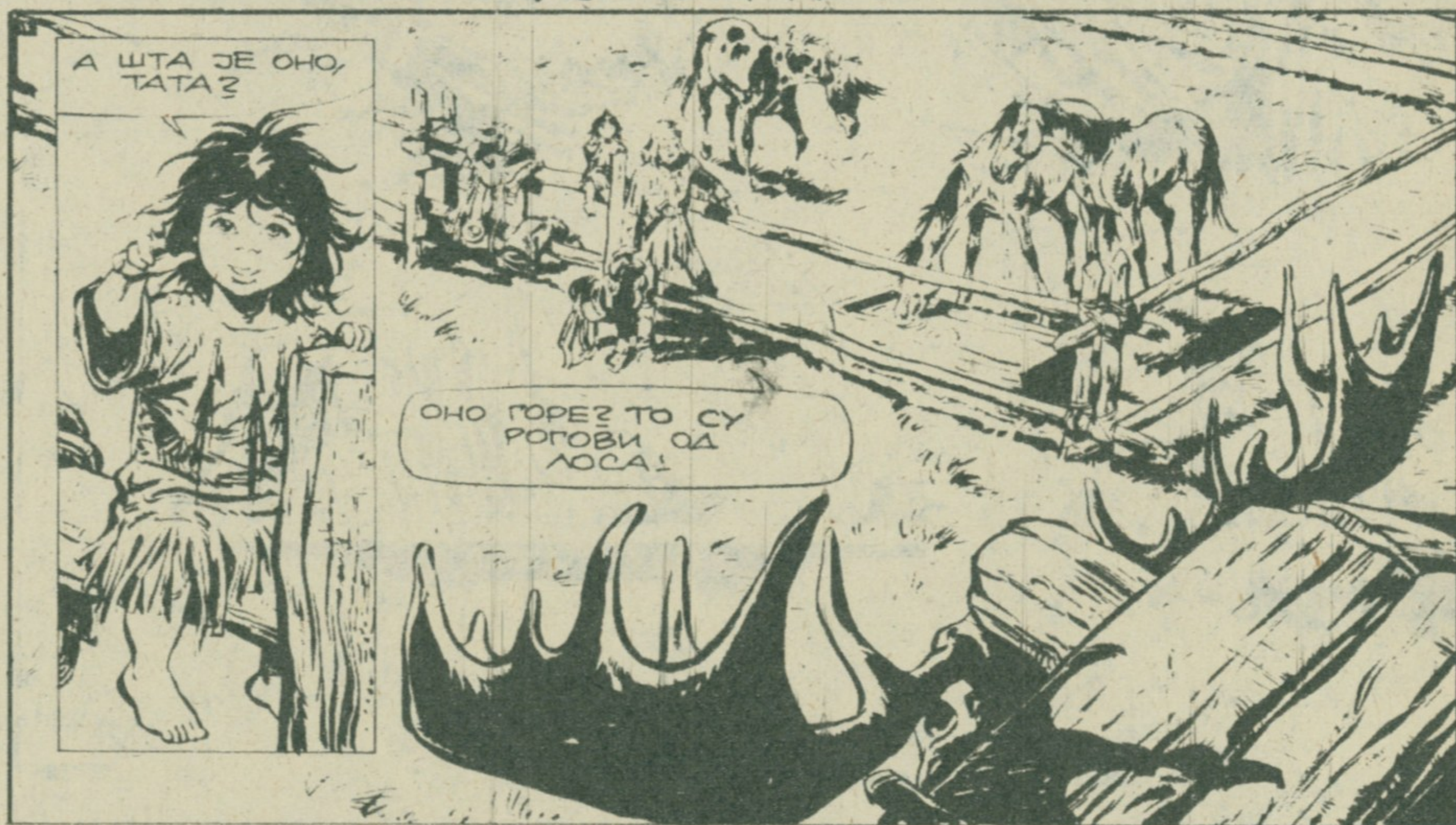

ЈЕ ЛИ
ЛОВ БИО
УСПЕШАН?

ОДСТРЕЛИО САМ
ОВУ ПАТКУ А УПЕ-
ЦАЛИ СМО И ЧЕ-
ТИРИ ЛЕПЕ ПАС-
ТРИКЕ!

ДОВАР
ДАН,
КЕТАЛИН!

ТАМАН
ОМО СЕ
СПРЕМАЛИ
ДА ИЗВУЧЕ-
МО МРЕЖУ,
КАД...

ЈЕСИ
ЛИ ЧУОЗ

НЕ!
А ШТА?

БУТИ!
САУШАЈ
КАО ДА
НЕКО...

А...А...

ДА! НЕКО
ЈЕЧИ! ДОЛА-
ЗИ ОДАНДЕ...

А...А...

А...
АААА...

А...А...

"ЛЕВА РУКА МУ ЈЕ БИЛА СЛОМЉЕНА... А И НЕКОЛИКО РЕБАРА..."

СУТРАДАН, СИВИ ОБЛАК,
ТАКО ЈЕ БИЛО ЊЕГОВО
ИМЕ, ДОШАО ЈЕ СВЕСТИ...

ЈМЕ СИВИ ОБЛАК
ДОГН ДО СВОЈИХ
ЗАМКИ ЗА ДАБРО-
ВЕ! СВЕ БИЛЕ
ПРАЗНЕ... КАД ОД-
ЈЕДНОМ, БЕСАН
ЛОС ГА НАПАСТИ...

ПРЕ НЕГО МОГАО СЕ БРАНИТИ, БИО ОБОРЕН И ИЗ-
ГАЖЕН... ОДВУКАО СЕБЕ У ТРОКУ И ТАМО ИЗГУБИТИ
СВЕСТ...

ЛОС НАПАО
ЧОВЕКА?

ПА, АКО
ЈЕ НА
СВОЈОЈ
ТЕРИТО-
РИЈИ, И
ЈОШ У
СЕЗОНИ
ПРЕ-
ИДА...

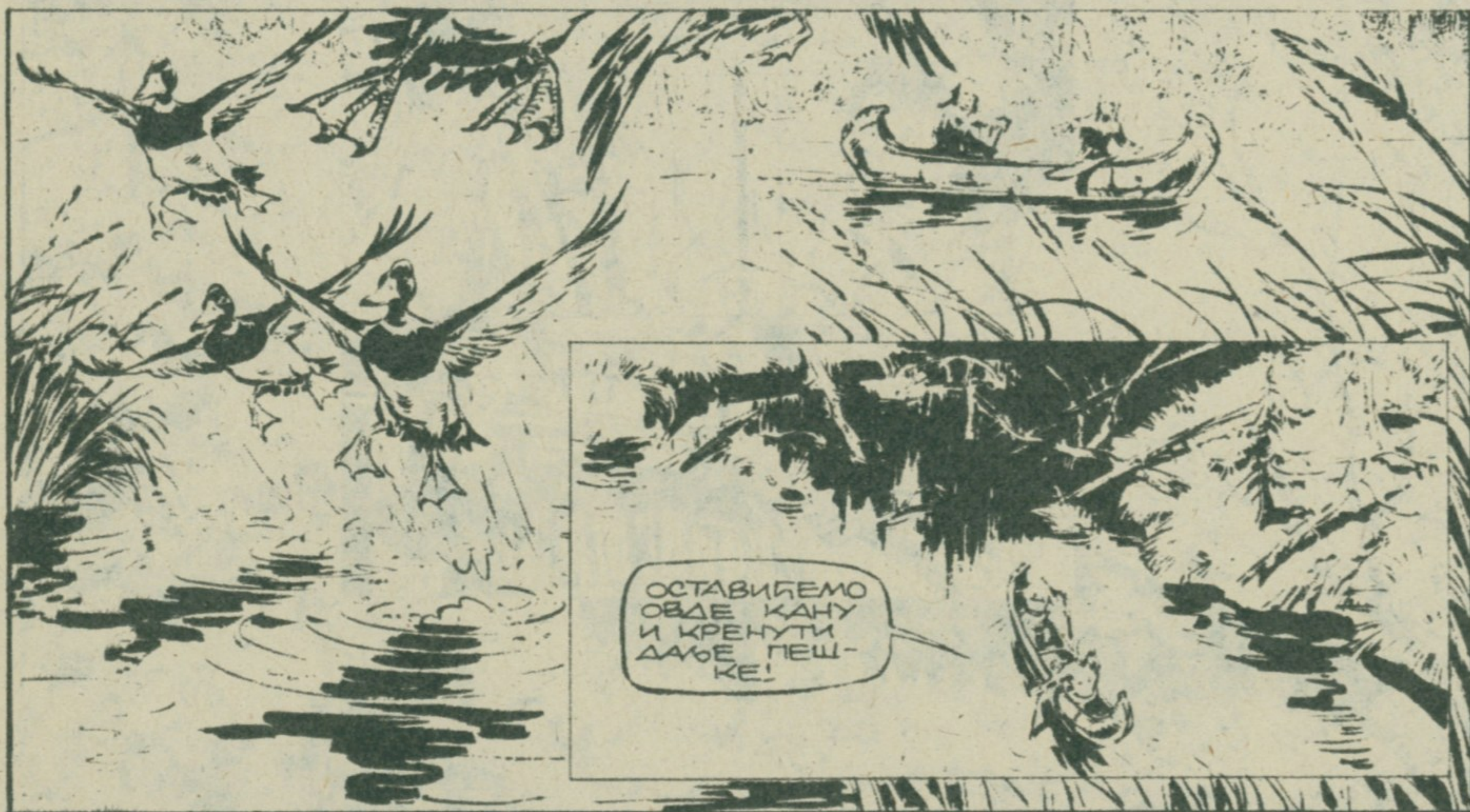
СИВИ ОБЛАК
НЕ ЗНАТИ ДА ЈЕ
НА ЛОСОВОЈ ТЕ-
РИТОРИЈИ! ТО ЈЕ
ПРВИ ПУТ ЛОС
СЕ ПОЈАВИТИ
ПОРЕД
ЗАМКИ...

"ЗАХВАЉУЈУЋИ ЧИЊУКОВИМ
ЛЕКОВИТИМ ТРАВАМА, СИВИ
ОБЛАК СЕ ПОСЛЕ НЕКОЛИКО
ДАНА МОГАО ВРАТИТИ
У СВОЈЕ СЕЛО..."

ТАТА, ЗАШТО
НЕ БИСМО
ПОШЛИ У ЛОВ
НА ЛОСА?

ПОТ! ЧУЈЕШ
ЛИ, СИНЕ?

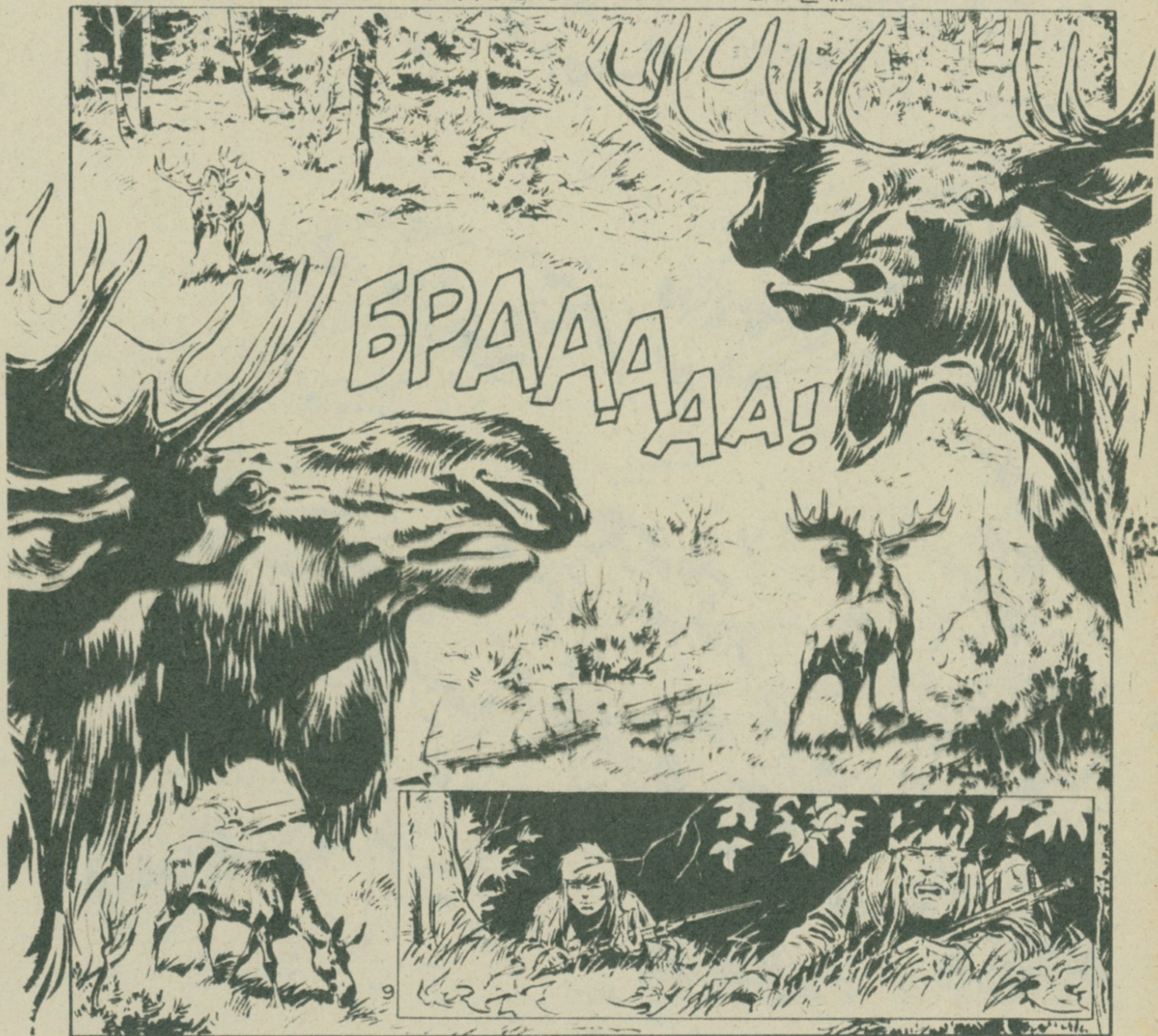
ЈЕ Л'ТО... ЈЕ
Л'ТО ЛОС?

ЈЕСТЕ! А СИГУРНО
НИЈЕ САМ... ДОЋИ!

БРААААА!

"НИЈЕ БИЛО ТЕШКО ДА ИХ НАЂЕМО! НА ЈЕДНОЈ ЧИСТИНИ ДВА МУЖЈАКА СУ СЕ
СПРЕМАЛА НА БОРБУ ЗА НАКЛОНОСТ ЈЕДНЕ ЖЕНКЕ ..."

БРАААААА!

ПА ОВО ЈЕ
БОРБА НА ЖИ-
ВОТ И СМРТ!

САМЕКАЈ, ВИДЕЋЕШ...

ОНАЈ РИЉИ ЈЕ ПОВЕЋЕН...

НИСАМ БАШ СИГУРАН,
ЦЕРЕМИ...

ОДЈЕДНОМ, СВЕ СЕ
УМИРИЛО И ЛОООВИ
НЕСТАЛИ У ШУМИ...

УЕРЗО СЕ РИЋИ ПОЈА-
ВАО САМ... ЖЕНКА ГА ЈЕ
ЧЕКАЛА...

НЕ,
ЦЕРЕМИ!
НЕ У
ПОВЕД-
НИКА!

АМИ...

ДРУГИ
ЈЕ СИ-
ГУРНО
РАЋЕН,
И БИДЕ
ЛАК
ПЛЕЧ
ЗА ВУКО-
ВЕ!

САЧЕКАЈ-
МО ДА
СЕ УДА-
ЉЕ...

КРВА-
ВИ
ТРАГО-
ВИ!

ПОТЕРА
ПОЧИЋЕ...
А ТИ ЈЕ
ПРЕДВОДИШ,
МОМЧЕ!

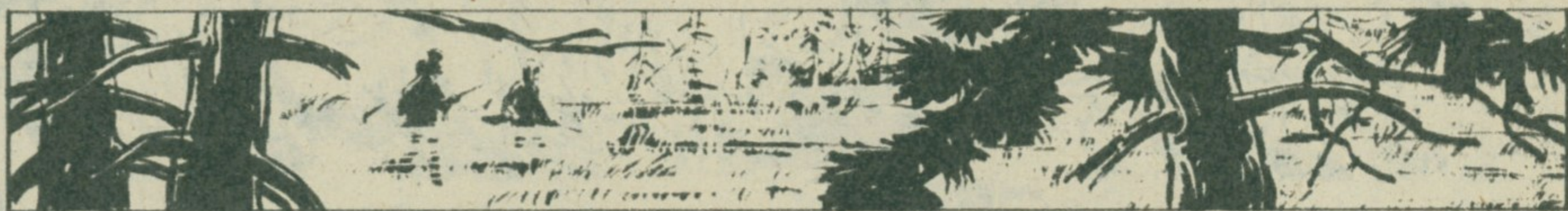
ТРАЖИ
ВОДУ...
А ТО
РЕ
НАМ
ОТЕЖА-
ТИ
ЛЮБ!

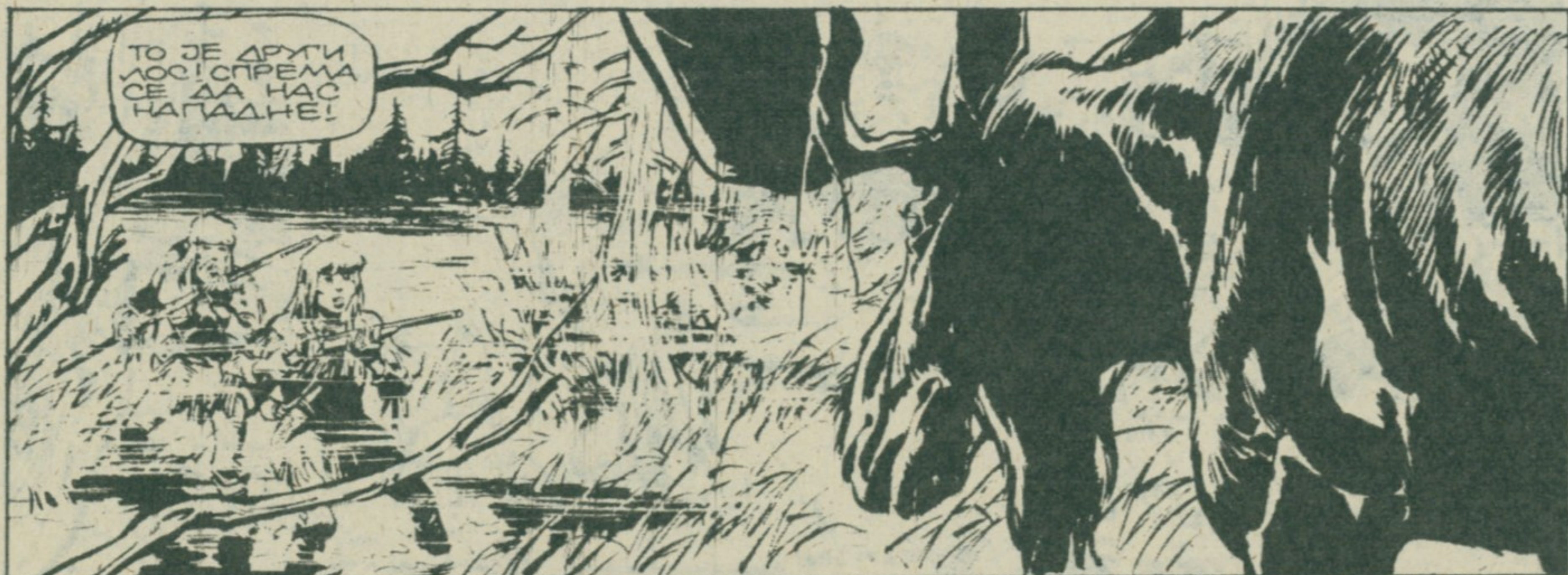

ТАТА,
МАГЛА!

МОРАМО НАГН
ЛОСА ПРЕ НЕ-
ГО ШТО СЕ
МАГЛА И ОВДЕ
СПУСТИ!

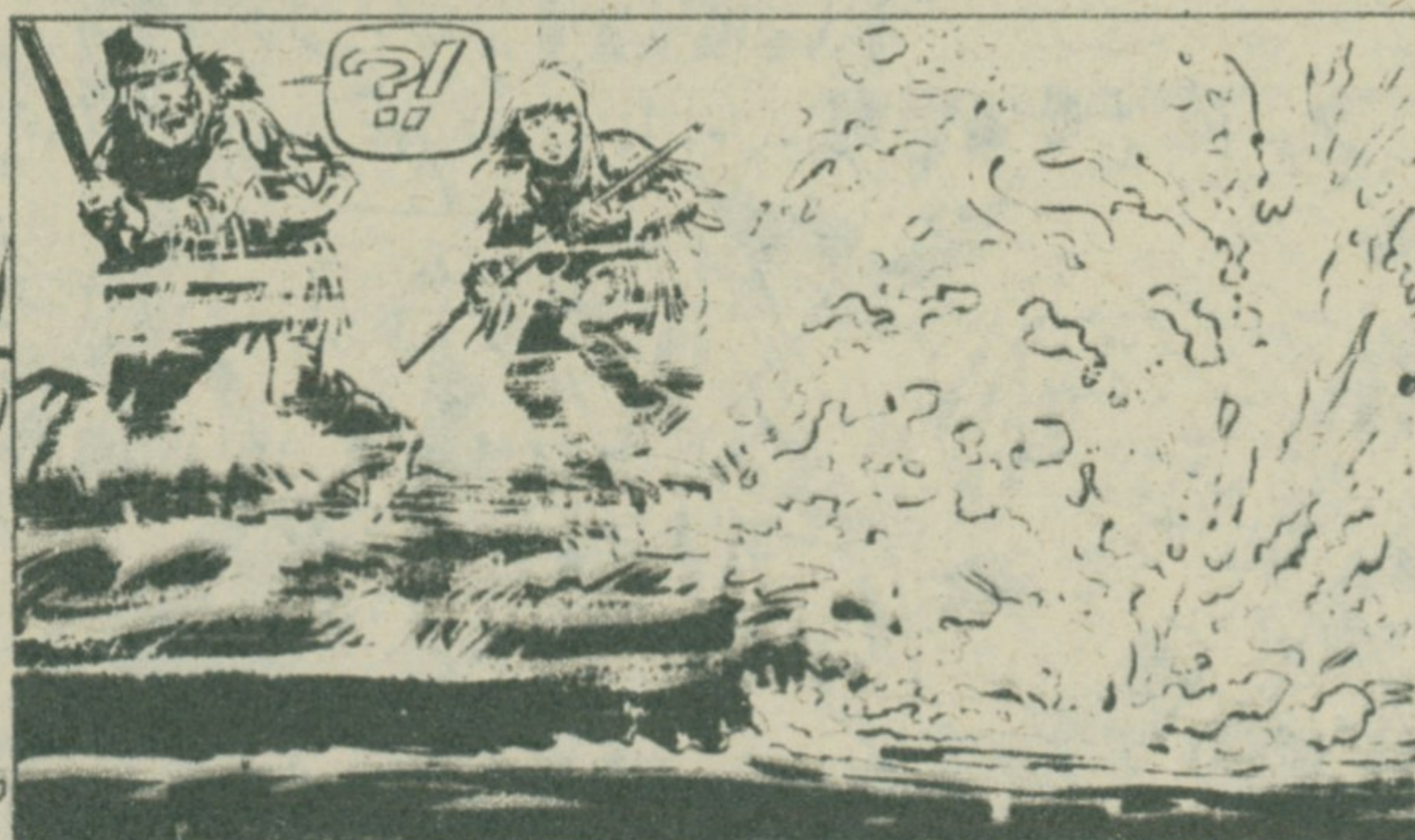
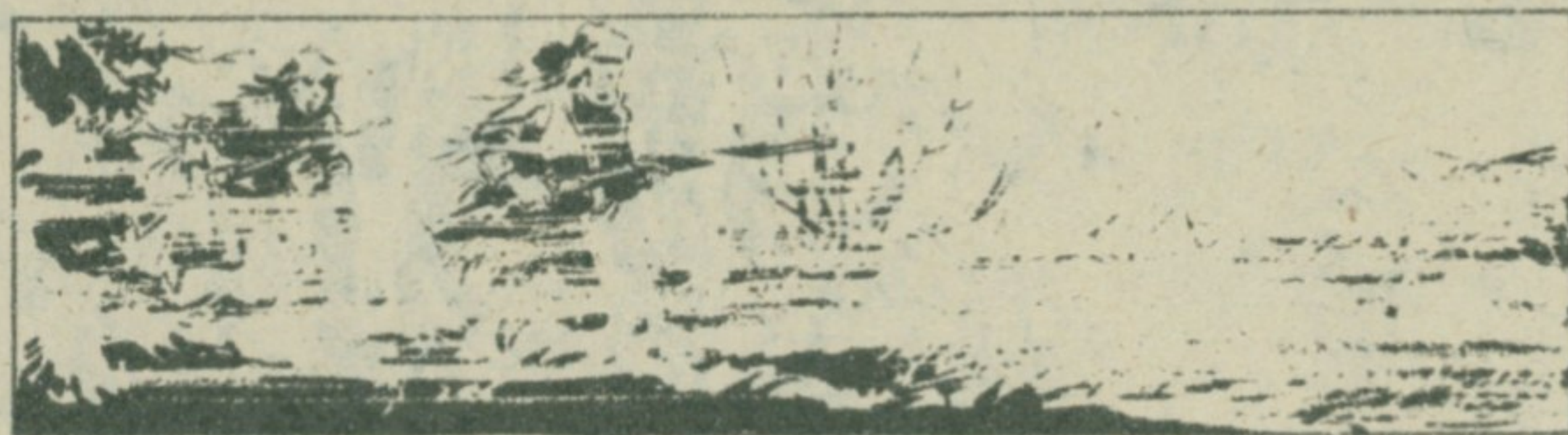

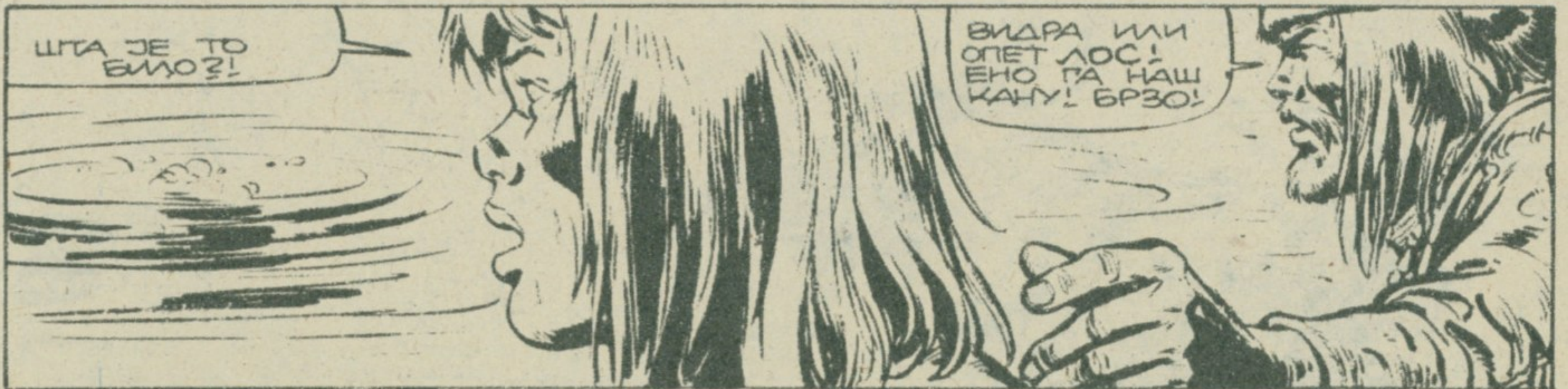

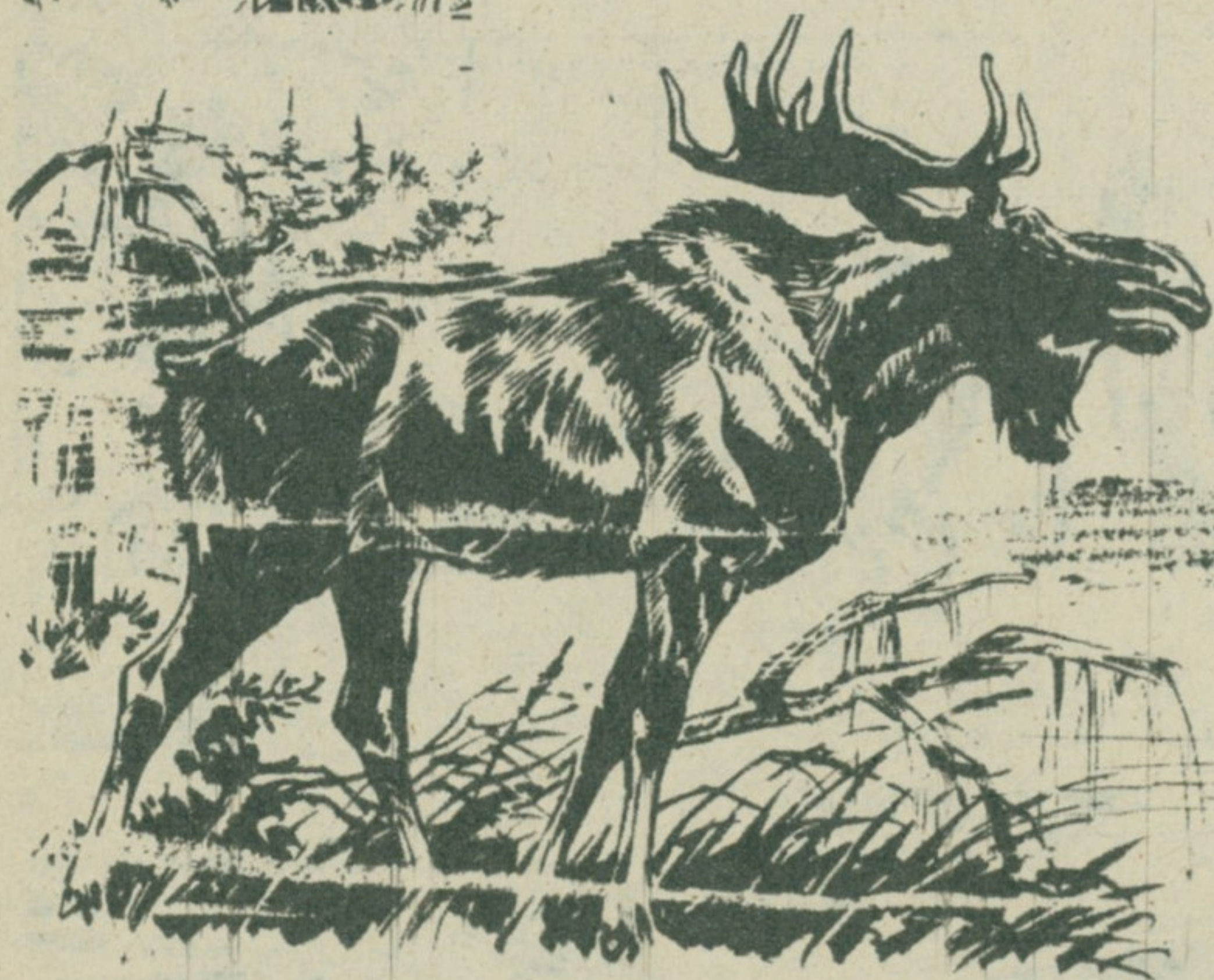

А ЗАШТО
ВАС ЈЕ МЕ-
ДИО, КАД ВИ
НИТЕ ЛОВИ-
ЛИ ЊЕГА?

БИО ЈЕ НА
СВОЈОЈ
ТЕРИТОРИЈИ,
КЕТЛИН...
А ТУ ЛОСОВИ
НЕ ПОДНОСЕ
ТУБИЊЕ...
НА СРЕЋУ, УСПЕЛИ
СМО ДА СЕ ПРОБИ-
ЈЕМО КРОЗ ГУСТИШ!
АЛИ, ТРЕБАЛО ЈЕ
ДА НАЂЕМО КАЊУ,
А МАГЛА
ЈЕ БИЛА СВЕ
ГУШЋА...

БРАААА!

ОПЕТ ОН!
ЗНАЧИ
ПРАТИ
НАС!

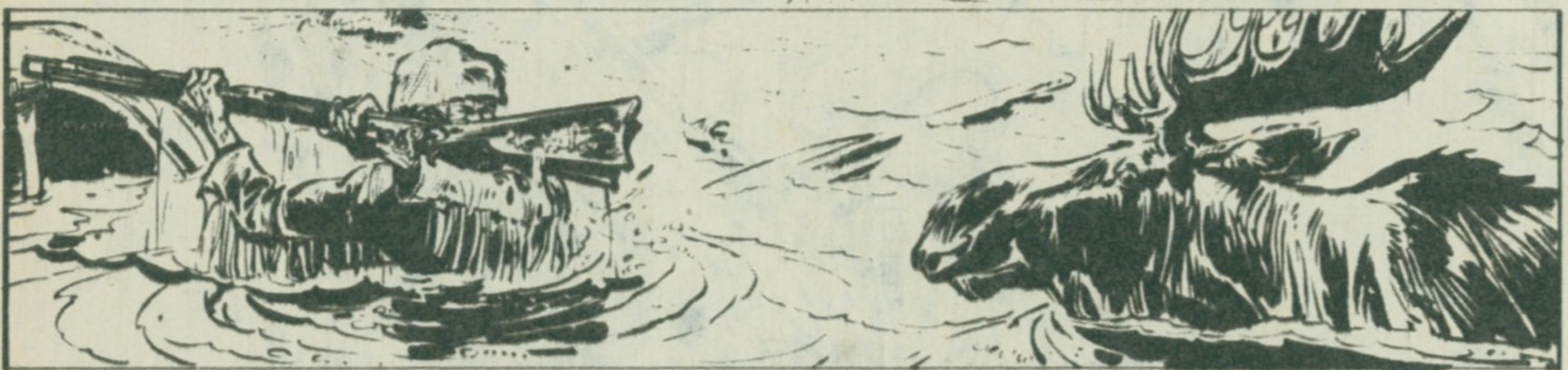
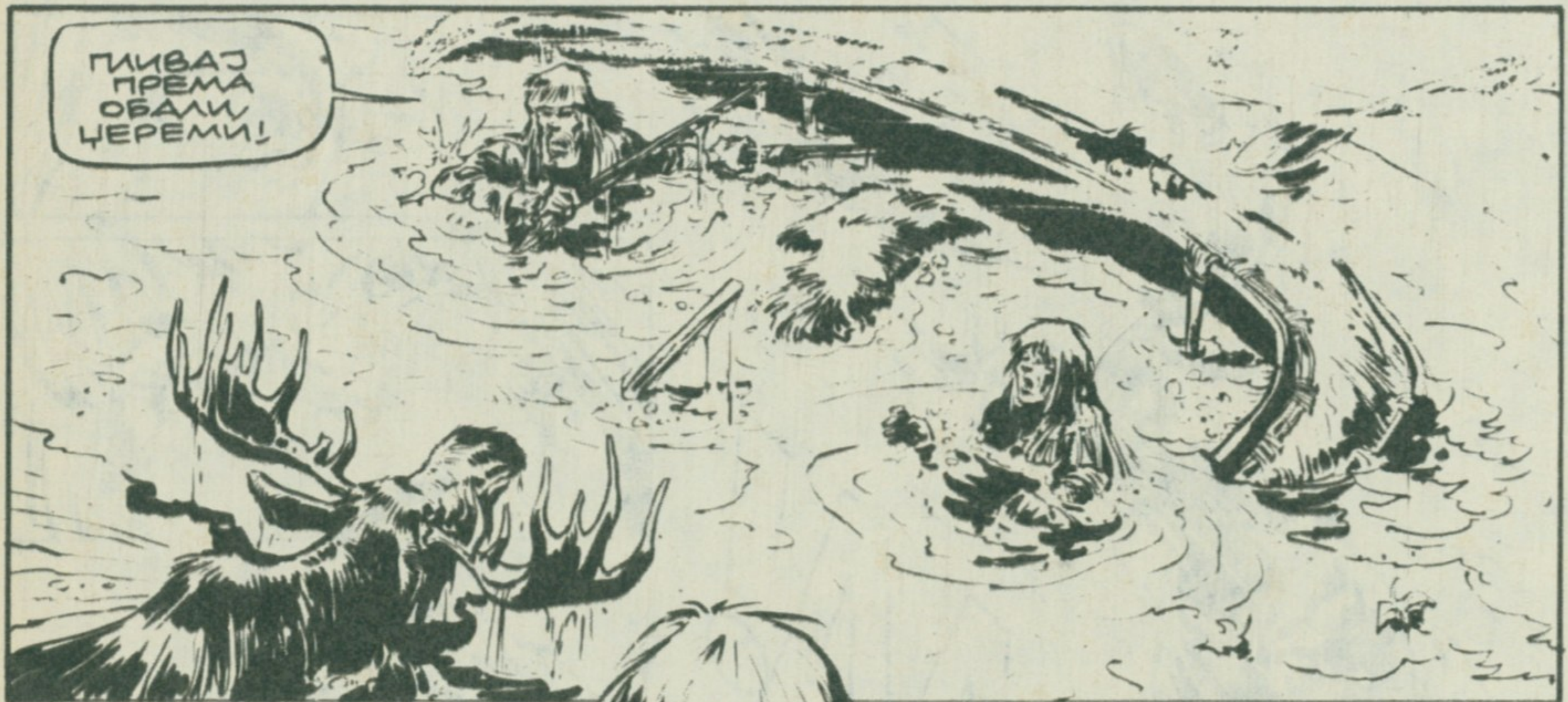
ЈОШ УВЕК ЈЕ НА СВОЈОЈ
ТЕРИТОРИЈИ... БРИШИМО
ОДВЛЕ!

АЛИ...
ГДЕ ЛИ
ЈЕ НЕ-
СТАО?!

НЕ
РАЗУ-
МЕМ...

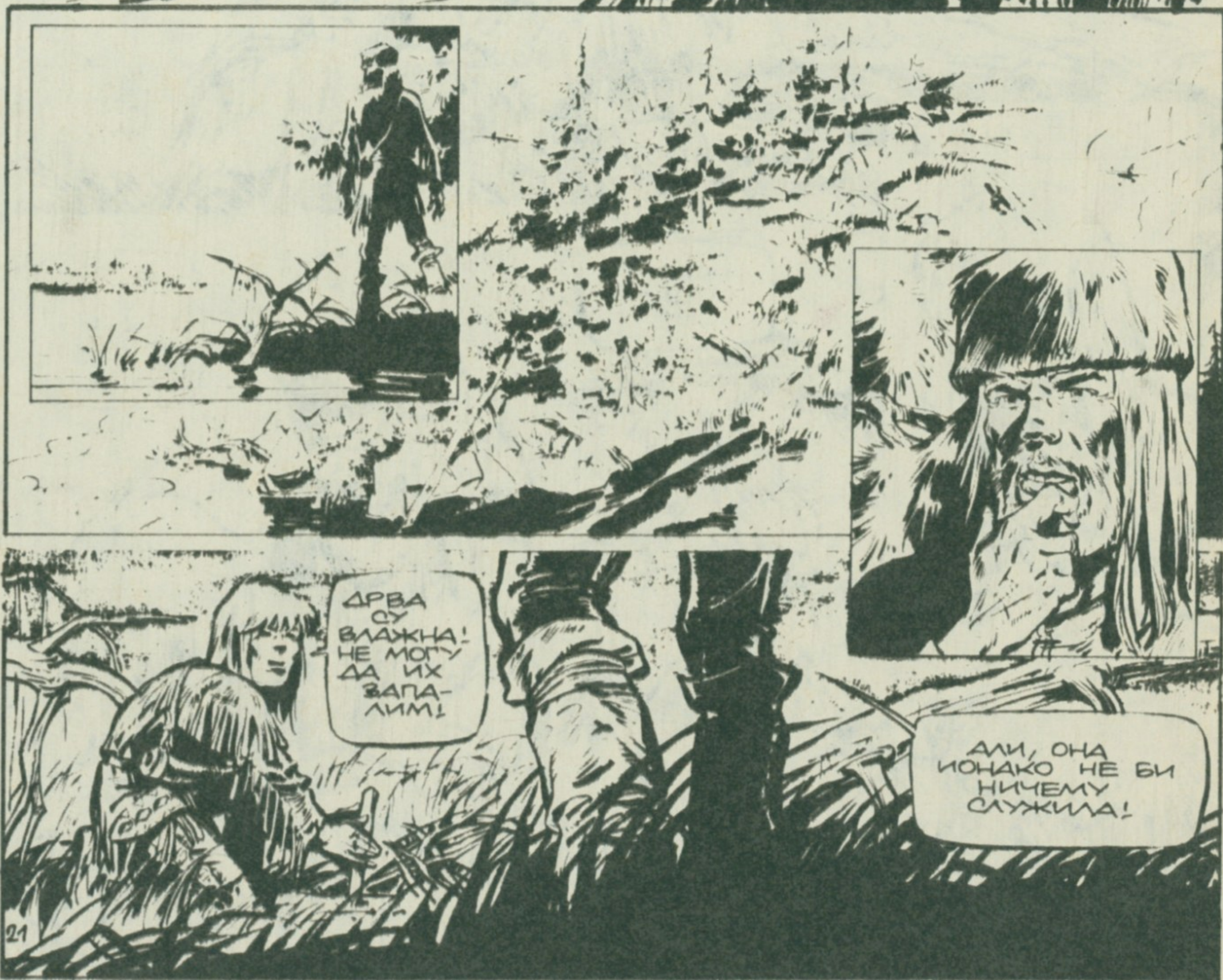

ШТА ДА РА-
ДИМО?
МОКРИ СУ,
А СВЕ ЈЕ
ХЛАДНИ-
ЈЕ!

ИЗГЛЕДА ДА НАС
ЛОС ВИШЕ НЕ ПРА-
ТИ... НАЈИ СУВИХ
ДРВА ДА НАЛОЖИ-
МО ВАТРУ!

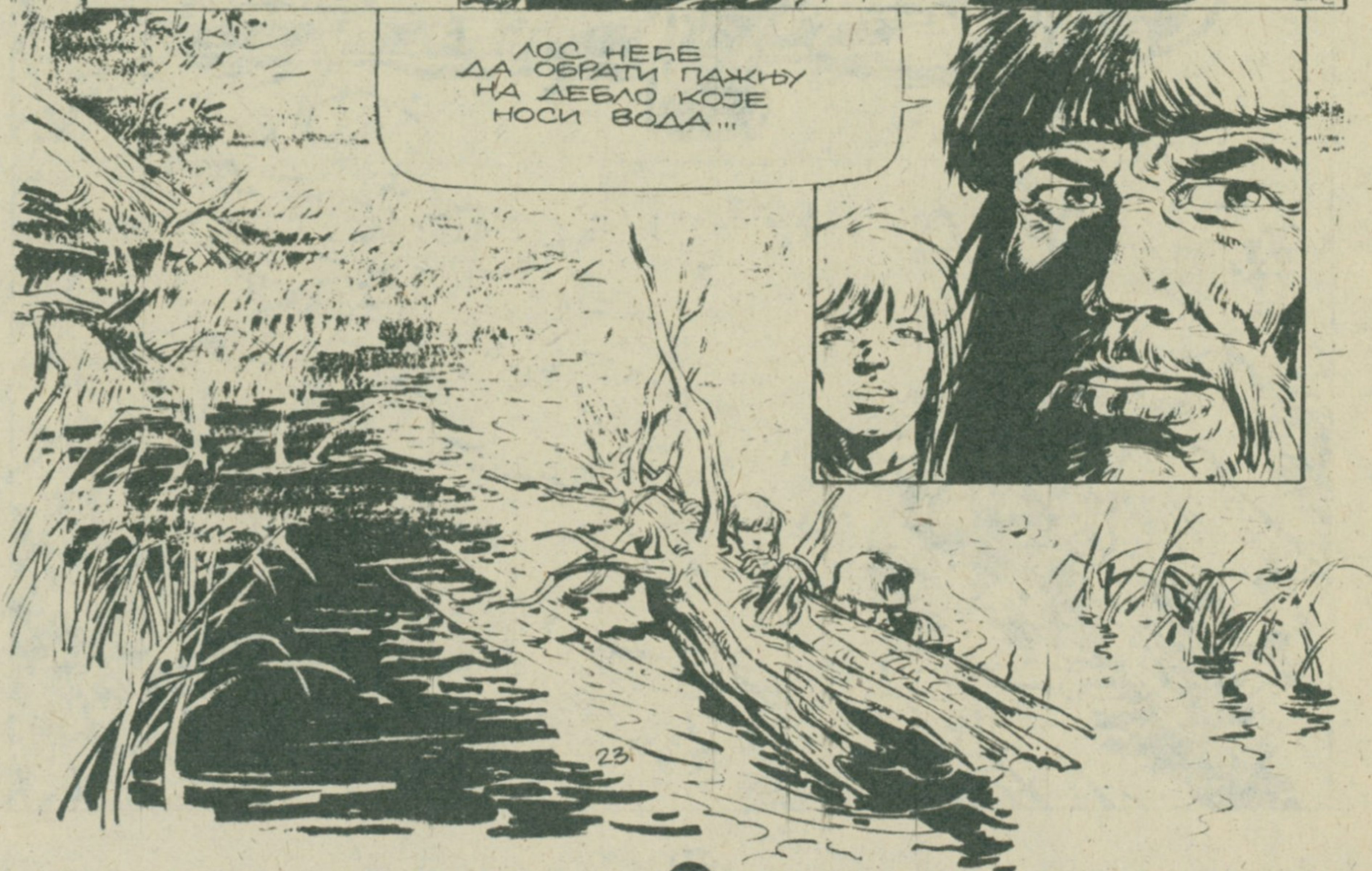
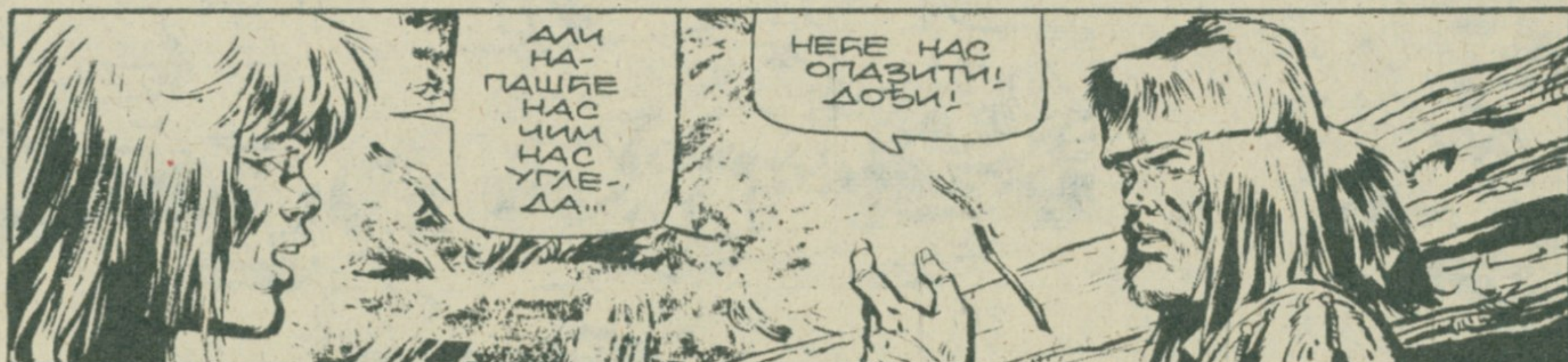
ДРВА
СУ ВЛАЖНА!
НЕ МОГУ
ДА ИХ
ЗАПА-
ЛИМ!

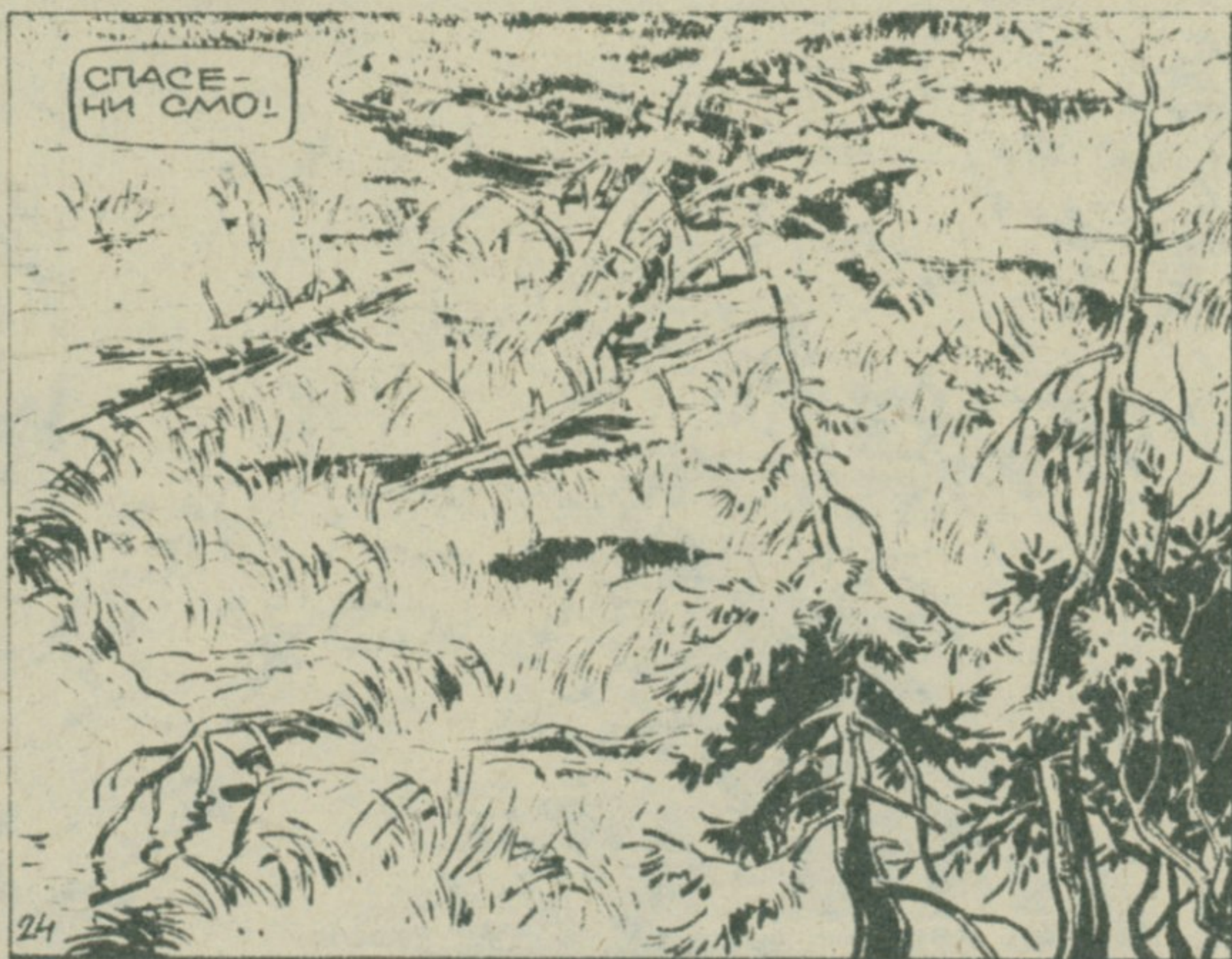
АЛИ, ОНА
ИОЧАКО НЕ БИ
НИЧЕМУ
СЛУЖИЛА!

НАЛАЗИМО
СЕ НА МАЛОМ
ОСТРВУ, КОЈЕ
ЈЕ, АКО САМ
ДОБРО
ВИДЕО
КРОЗ
МАГЛУ,
ДОСТА
УДАЉЕНО
ОД ОБАЛЕ!

СПАСЕ-
НИ СМО!

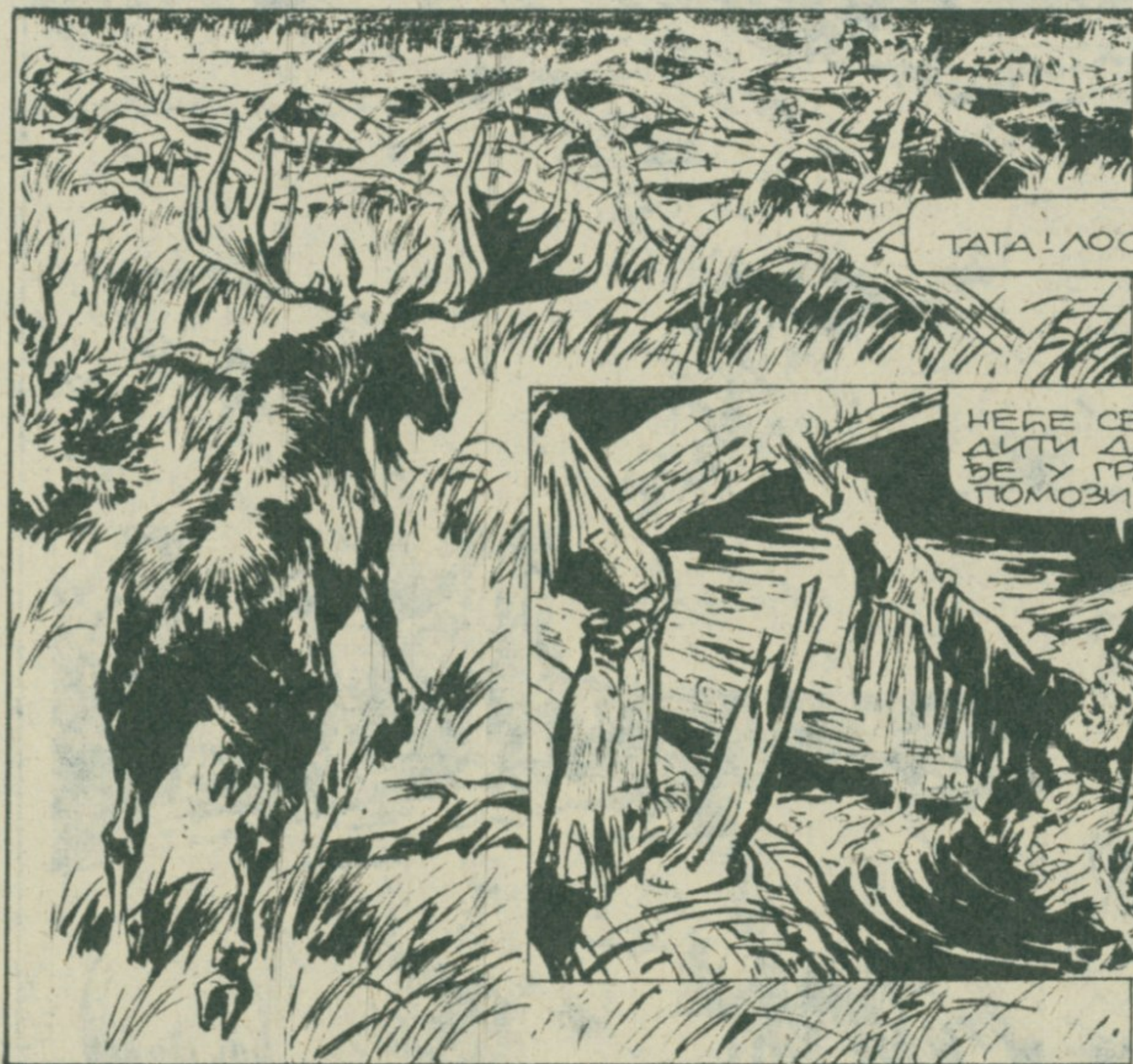
А ЛОС?

НИЈЕ
НАС
ПРИМЕ-
ТИО...
АЛИ
ОВО
ДРВЕ-
ЋЕ ЈЕ
ТРУ-
ЛО!

К
Р
А
К!

ТАТА! ЛОС!

НЕБЕ СЕ УСУ-
ДИТИ ДА ЗА-
ВЕ У ГРАЊЕ!
ПОМОЗИ МИ!

БРАААА!

КАДА САМ СЕ ИЗВУКАО ИЗ БЛАТА, ЛОС ЈЕ ВЕГ
БИО НЕСТАО!!! НАСТАВИЛИ СМО КРОЗ МОУВАРУ.
МАГЛА СЕ ПОВУКЛА, АЛИ ЈЕ ПОЧЕО ДА ПАДА МРАК...

МРАК!
ОХ! ПА
ГДЕ
СТЕ
СПАВА-
ЛИ?

"АЛИ, ТО ЈОШ
НИЈЕ БИЛО
ВРЕМЕ ЗА
СЛАВАЊЕ!"

ОДАХНИ-
МО МАЛО!!!
ОСТАЛО ЈЕ
ПАРЧЕ
МЕСА!!!

УЗМИ!

МИСЛИМ ДА ТРЕ-
БА ДА КРЕНЕМО
У ОВОМ ПРАВЦУ!!!

НЕ! ТО НИЈЕ
МОГУЋЕ!?

ЈОШ УВЕК ЈЕ НА
СВОЈОЈ ТЕРИТО-
РИЈИ!

БРЗО,
ЏЕРЕМЧИ!
ПО-
ПНИ
СЕ
НА
ДРВО!

ААА!

ОТИ-
ЩАО
ЈЕ!
МОЖЕ-
МО ДА
КРЕЧЕ-
МО ДА-
ЈЕ...

СУВИШЕ ЈЕ
ОПАСНО, ЦЕРЕ-
МИ! ЛОС МОЖЕ
ДА СЕ ВРАТИ
СВАКИ ЧАС...
ПРОВЕШТЕ-
МО НОЋ
НА ОВОМ
ДРВЕТУ...

Али...

Али ја сам уморан...
и... плашим се...

ЗНАМ,
ДЕТЕ
МОЈЕ...
СКИНИ
ОПАСАЧ!

ЗАШТО?

ПРИВЕЗАЉУ
ТЕ ЗА ДРВО,
ПА БЕШ МОЋИ
ДА СПАВАШ
БЕЗ БРИГЕ ДА
БЕШ ПАСТИ...

ВИДЕ-
БЕШ,
СУТРА ЋЕ
СВЕ БИ-
ТИ У
РЕДУ!

САМО
ДА СЕ БА-
РУТ
ДОБРО
ОСУШИ!

„ОСТАТАК НОЋИ ЈЕ
ПРОШАО МИРНО...“

ОСВАЈАМО ЈЕ ДИВНО ЈЕСЕЊЕ ЈУТРО... БАРУТ СЕ ОСУШИО...
А ЛОС ЈЕ БИО ТУ, НА ПЕДЕСЕТ МЕТАРА ОД НАС...“

НЕ НАПАДАЈ!

ЗАТО
ШТО ВИШЕ
НИСМО
НА ЊЕГОВОЈ
ТЕРИТОРИ-
ЈИ!

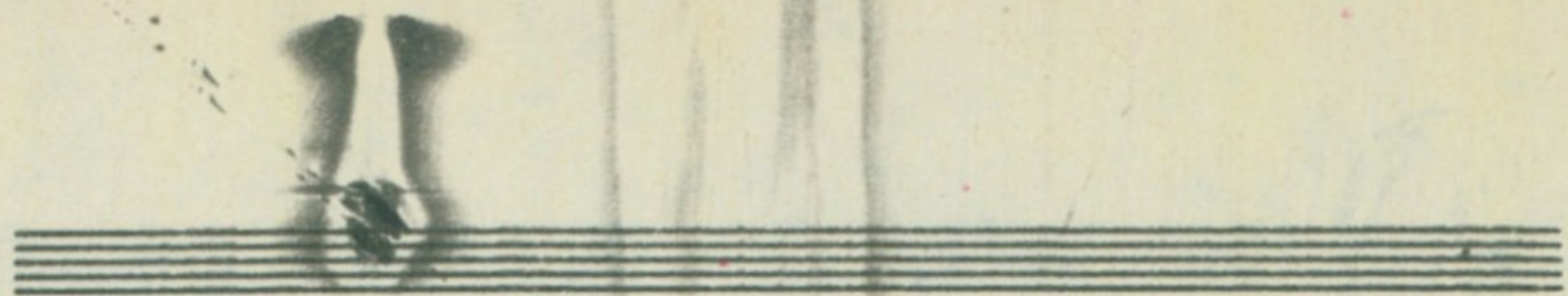

АЛИ ЗАШТО ЈЕ ДОШАО НОЋУ ИСПОД ДРВЕТА?

ДО КРАЈА ДАНА СМО ПРОНАШЛИ И ОПРАВИЛИ НАШ КАЊУ, НАТО-
ВАРИЛИ ПЛЕН И ВРАТИЛИ СЕ КУЏИ"

Бјеловар:

град

мамутских укрштеница

Јесте ли некада покушали да саставите укрштене речи, макар и оне мале? Нисте, тако нешто чини вам се превише компликованим. Кад је већ реч о укрштеницама, више волите да их решавате, састављање препушта-те занесењацима. И да знате да сте у праву: треба бити заиста занесењак поготову ако је у питању састављање десетак метара дугачких укрштених речи! Кома је тако нешто уопште пало на памет? Пољацима. Ни они нису имуни на рекорде. Међутим, од идеје до остварења је обично дуг и не баш увек предвидљив пут. Захваљујући управо тој непредвидљивости, Пољаци и нису постали кандидати за улазак у Гинисову књигу рекорда. То су морали да препусте нама, тачније, Енигматском удружењу „Чвор“ из Бјеловара.

Прича почиње пре четири године, кад је пољски радио расписао конкурс за састављање највеће укрштенице на свету. А како су енигмате дружељубив свет, то је позив за учествовање у овом надметању стигао и до „Чвора“. На састанку удружења, које броји око 230 чланова не само из Бјеловара и Хрватске већ и из других република, одабрана је репрезентација. Наше „боје“, одлучено је, браниће Златко Стипачић, слободни уметник из Загреба, Томислав Пекић, тада студент, Петар Ивегаш, директор школе у Копривници и Жељко Јандрагић, двоструки првак Југославије у одгонетању.

Знање „тешко“ 25 килограма

Како ниједно такмичење не може да се одвија без правила, то је и за ово, енигматско, смишљен правилник. Пре свега, укрштеница се саставља пуна 24 сата, с тим што у екипи не могу да буду више од четири члана. Од те четворце један увек мора да буде на „сцени“. Разуме се, ту није крај правилима: једно од најтежих је да речи морају да буду „стварне“, нипошто измишљене, и да не смеју да се – понављају. Задатак нимало лак али ипак изводљив уз помоћ 25 kg литературе.

На том Првом међународном енигматском маратону, одржаном августа 1985. у пољском градићу Горуњу, победила је екипа

ШТА ЈЕ ТО НАЈ СКАНДИ?

Кад може роман и стрип, зашто и укрштеница не би могла да излази у наставцима?

„Чвора“ која је направила укрштеницу – скандинавску (укрштеница у коју су уписани појмови које треба решити) дугачку 9 метара и 10 центиметара! Прва реч била је пријатељство, а „посао“ је окончан много пре него што је то правилник дозвољавао: све је било готово до поноћи. Добрим делом и због тога што се „Чвор“ држао одређеног поступка: спојеве исцртаних квадратића радио је искључиво један човек.

Овај необичан маратон није прошао нимало незапажено: поред енигмата у Горуњу су се нашли и представници седме силе – гомила новинара, репортера радија и телевизије. Директног преноса није било али су Пољаци били уредно извештавани о сваком „добијеном“ метру. Њихове екипе су знатно заостале за нашом: најдужа укрштеница коју су успеле да направе заостала је пуна два метра за нашом.

Мада се о мамутској укрштеници „Чвора“ у Пољској увелико писало, наше новине су то једва забележиле. Ствар је исправило бјеловарско удружење које се бави и издавањем енигматских часописа: покренуло је нови

Стјефан Хорват, главни и одговорни уредник „Чвора“, показује нам мамутску укрштеницу која не може друкчије ни да се чува него смотана у ролну.

лист и назвало га „НАЈ СКАНДИ“. Зашто НАЈ, јасно је.

Као пола облакодера

Следеће године енигматски маратон организован је у Бурђевцу и на њему је постављен нови светски рекорд: „Чвор“ је направио укрштеницу дугачку 15,5 метара. Бјеловарски заљубљеници квадратића нису се ни ту зауставили: решили су да направе још веће укрштене речи. Задужење је добио пензионер Душан Кос, који је половином априла

ове године предао педесети наставак укрштенице која је у том тренутку била дугачка више од 37 метара и садржала 30.366 речи уписаних у 93.000 поља. Занимљиво је да у првих 30 наставака (овако циновске укрштене речи могуће је објављивати само у наставцима) Душан Кос није поновио ни једну једину реч. Осим у „НАЈ СКАНДИЈУ“, ова укрштеница исписана је и на платну, додуше, не цела, из једноставног разлога што још није направљено свих осамдесет метара колико треба да буде дугачка. Да би се

окачила и изложила очима јавности, потребан је облакодер висок бар сто метара. Узгред да вас подсетимо да је најнижа од 100 највиших зграда на свету, Садерн Бел Билдинг у америчком граду Атланти, висока 206 метара. Судећи по свему овоме нема места сумњи да ће светски рекорд „Чвора“ бити угрожен на следећем такмичењу за мамутску укрштеницу које ће се идуће године одржати у Бањској Бистрици, у Чехословачкој.

О. Вукадиновић
Фотографија: С. Бојовић

у
„Фиатовој”
фабрици
у
Термолију

ПАЖЊА! ТУЖИБАБА ЈАВЉА!

**ЗАХВАЉУЈУЋИ
РОБОТИМА,
ЛАСЕРИМА,
КОМПЈУТЕРИМА,
СВАКИХ 20
СЕКУНДИ СА
ТРАКЕ СИЋЕ ПО
ЈЕДАН МОТОР ОД
ХИЉАДУ КУБИКА**

Ближио се крај радног времена кад је звучни сигнал у контролној сали пренуо Ђина из слатког дремежа. Црвена лампица показивала је да је трака број три стала. Притиском на дугме у помоћ је позвао „Марко”. На екрану се појавио натпис: недостају матице. Затим други: – стижу. И на екрану је видео како се приближава палета са матицама.

Трака је кренула. Застој је трајао минут и десет секунди.

Ђино је почео полако да се спрема. Још који минут и доћи ће смена. Моћи ће мирно да крене кући – и данас је са трака сишло 2450 мотора, без обзира на кратак застој у снабдевању линије. Сутра ће они из припреме, помислио је, опет морати да објашњавају зашто је дошло до застоја. „Марко” ће упозорења шефовима већ исписати црвеним словима на екрану да је припрема каснила.

Fire и ватра

Не, ово није позајмљени текст из неког научно-фантастичног романа у којем људи, или мали зе-

лени, немају шта друго да раде него надгледају производњу: роботи раде све, а човек је постављен само као контролор. Тако је у стварности. У Италији, у „Фиатовој” фабрици мотора.

Ту, у Термолију, налази се фабрика у којој сваких двадесет секунди са трака силази по један мотор назван FIRE 1000. Прошлог месеца сишао је милионити комад. Производња је почела јануара 1985, кад је са трака силазило неколико стотина комада дневно. Гдину дана касније – 1800, а у ју-

Integrated Robotized Engine – потпуно интегрисани роботизирани мотор. Међутим, тешко је отети се утиску да овај назив није и помало наштамован. Јер, с обзиром на распрострањеност енглеског језика, та скраћеница сваког подсећа и на

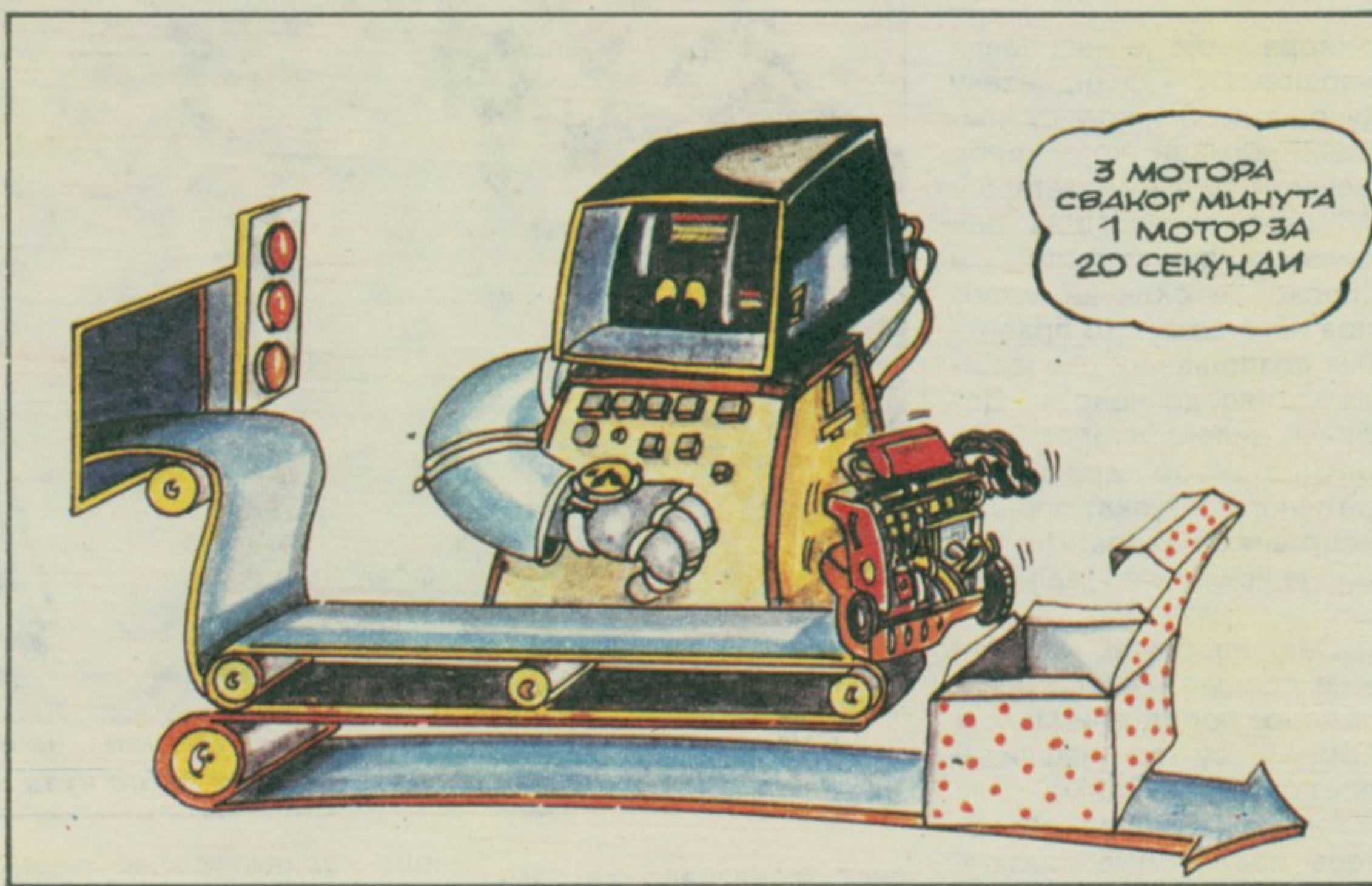
створен мотор, а затим и фабрика.

У пројекат и испитивање уложено је око 30 милијарди лира. Кад је мотор био готов, „Фиат” је одлучио да изгради фабрику. Потрошио је 600 милијарди лира, док „Пежо” чека повољније

ване „тужибабе”. Контролишу се 384 позиције уз помоћ 32 ласера. Ту су видео-камере, компјутерски центар...

Дакле, аутоматизација на највишем нивоу од склапања до контроле, прво делова који се уграђују, а потом појединих склопова и на крају целог мотора. Сваки мотор пролази кроз три фазе испитивања на пробним столовима: кроз статичку, затим динамичку проверу, хладну и топлу, и на крају у једној од 12 кабина током 4,20 минута уз помоћ инструмената испитује се систем за подмазивање, напајање горивом, притисак у цилиндима, рад алтернатора... Аутоматски се подешава претпаљење, минимални број обртаја... Контролише се потрошња горива, бука...

Ако у тим серијама испитивања мотор не положи испит, одмах се упућује на траку за исправљање грешака. Међутим, мало који од мотора скрене на ту траку, јер прет-

ну ове године производња је достигла – 2450 мотора. Ни то није највише што се може. Кажу, ускоро би из Термолија требало да излази и три хиљаде мотора у једном дану.

Ти мотори уграђени су у „ланчу Y 10”, „панду” и „уно”. Скраћеница на задњем делу аутомобила FIRE говори о томе који је мотор уграђен под хаубом. Јер „панда” и „уно” могу имати и друге моторе.

Шта, у ствари, значи FIRE? Званично Fully

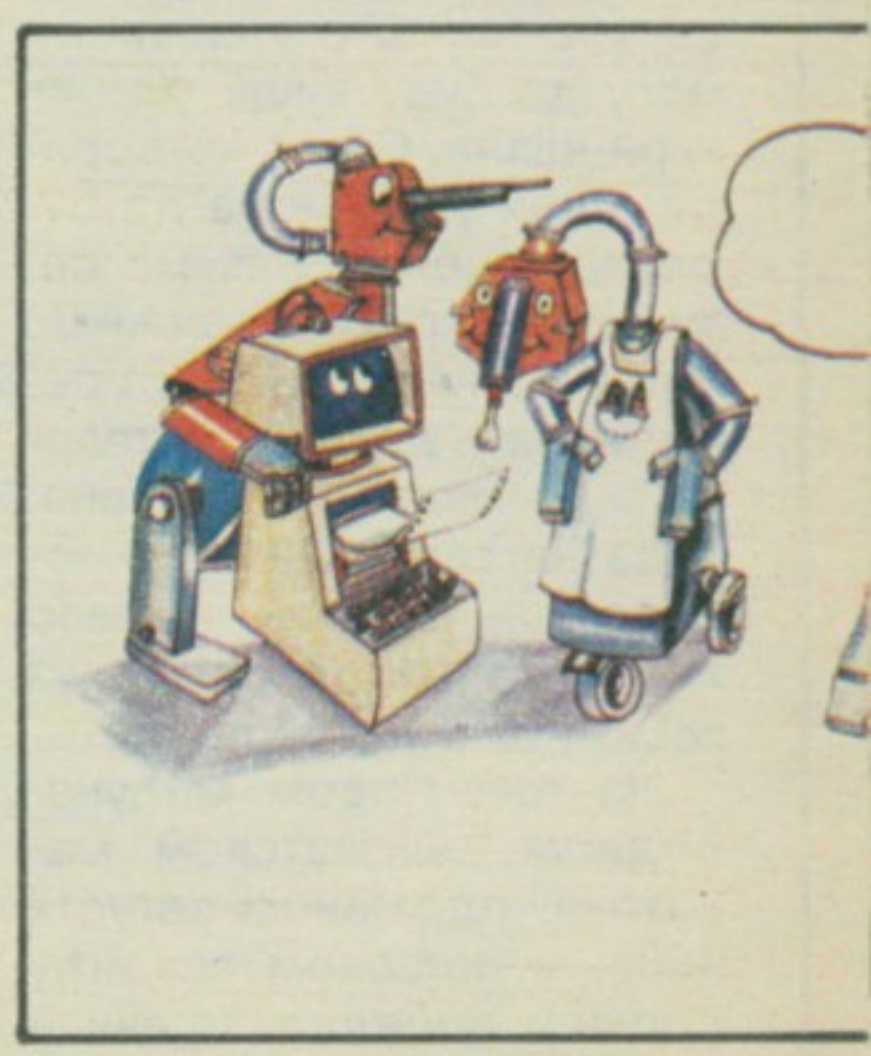
– ватру.

Овај малени мотор од 999 кубика развијен је као заједнички производ „Фиата” и „Пежоа”. Почетком ове деценије конструктори су добили задатак да испитају могућност увођења нове технологије у производњи мотора, роботизације, да смање и поједноставе операције у монтажи, смање тежину мотора, повећају му економичност, појевтине одржавање. Изазов будућности почео је тако што је најпре прихваћен и

новчане прилике како би и он почео производњу.

Будућност је – ту

У Термолију раде три погона за аутоматску производњу делова и мотора. У готово потпуно аутоматизованој фабрици „запослена” су 182 робота. То што раде у три смене и не штракују, роботи имају још једну предност – не праве грешке. А и кад би се којим случајем негде и поткрала, ту су роботи-контролори, такоз-

ходне контроле, пре свега сваког уграђеног дела, онемогућавају било какву грешку.

Уштеде на сваком кораку

Па, какав је то мотор? Као и сви други, само...

У минулих пола века стално се побољшавала трајност, снага, економичност бензинских мотора, но, по правилу, његов термодинамички циклус једва да се мало променио. Сав је напредак оствариван побољшањем обраде материјала, повећањем октанске вредности горива, незнатним изменама у конструкцији. Претеча FIRE 1000 је некадашњи „фићин“ мотор од 600 кубика. Можемо га упоредити са непосредним претходником од 903 кубика који се врти у нашем „југу 45“. Од њега има мање око 30 одсто делова, тачније уграђена су

273. Стога је и лакши за десетак килограма. Задржао је исту снагу уз смањену потрошњу горива. Како?

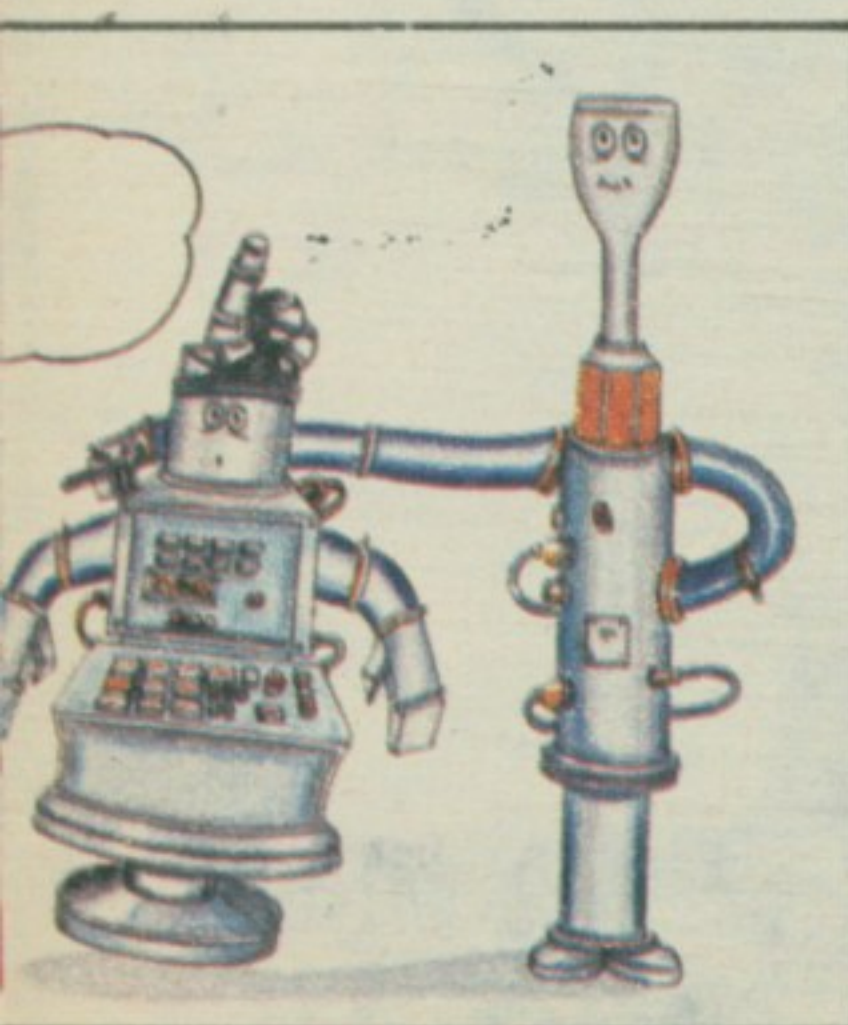
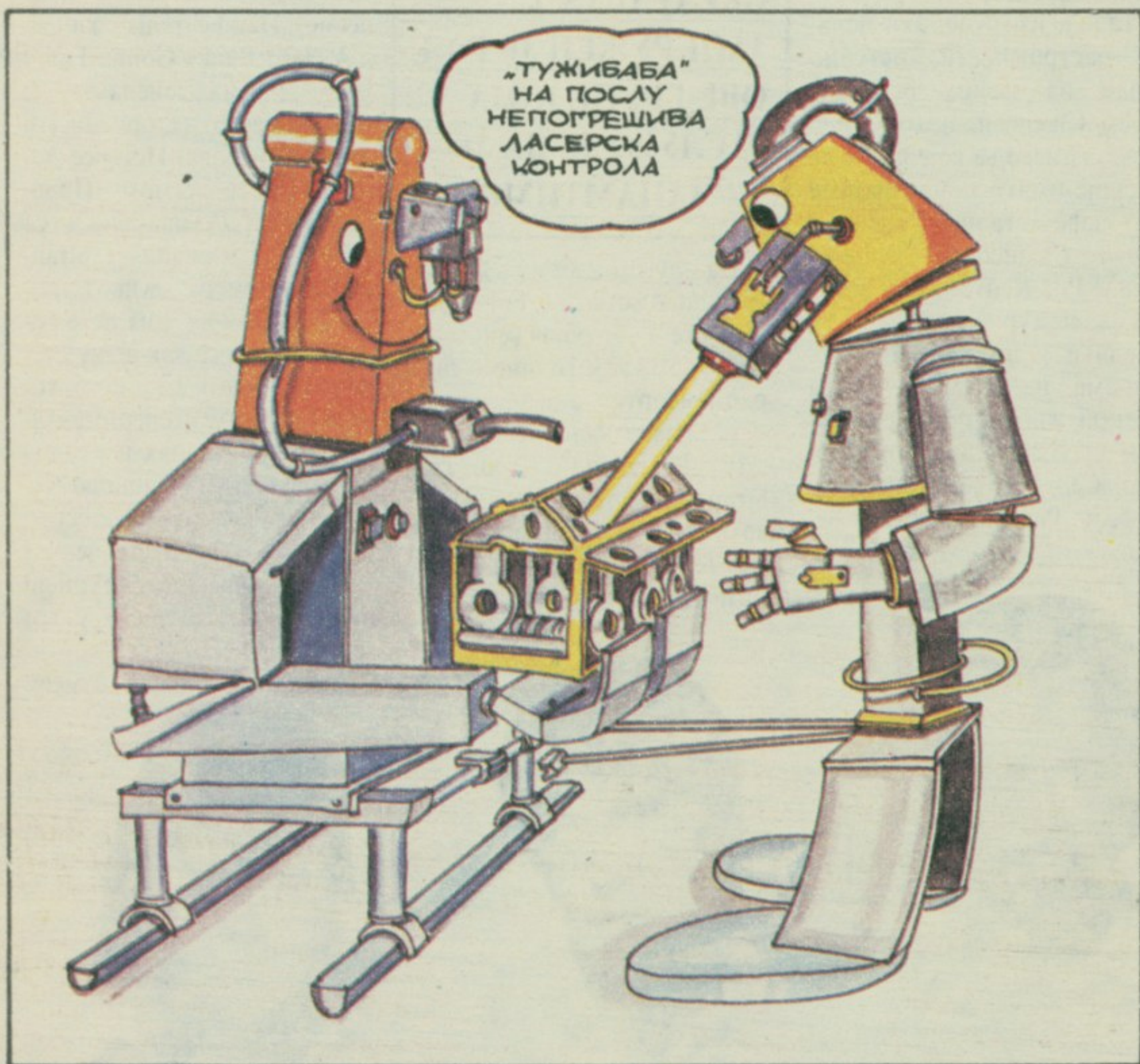
Да би добили снажан мотор, брегаста осовина у глави непосредно управља вентилима. Пумпа за уље такође је непосредно постављена на радилицу. Разводник паљења и пумпа за бензин су на брегастој осовини, коју покреће зупчасти каиш. Он уједно окреће и пумпу за воду, уграђену у блоку.

Побољшано је и подмазивање мотора. Тако се брегаста осовина подмазује спољним доводом уља, па није потребно у глави мотора бушити канале. Слично је решено и подмазивање радилице.

Уместо разних заптивки од папира или плуте, робот наноси силиконску пасту. Из употребе су избачене разне подлошке. Све то поједностављује монтажу, па се при скла-

тронско паљење, онда се може рећи да је бољом конструкцијом мотора његова делотворност повећана за око 15 одсто у односу на друге.

Једноставност замисли посебно се изражава у одржавању мотора. Уосталом, редовно одржавање готово и да не постоји. Електронско бесконтактно паљење не захтева никакав сервис током века трајања мотора. Зупчасти ремен је тако израђен да је његова замена предвиђена тек после 100.000 километара. Тада се и ради први већи сервис. Фабрички је предвиђено да он траје осам сати. Иначе, први сервис мери се минутима – тачније да би се променило уље, и филтер, проверила нека ситница, потребно је 48 минута. Од тог првог, па до 100.000 километара потребно је само мењати уље и филтре, и то после 15.000 пређених километара.

пању оваквог мотора, у поређењу са класичним, добија 50 одсто у времену.

Механички губици у преносима су смањени постављањем агрегата, и трење у клиповима и лежајевима је мање због смањене брзине обртаја мотора. Тако је уз исту снагу FIRE смањено и губитке. Компјутер је обликовао комору за сагоревање горива, побољшано је убризгавање, па је и ту остварена уштеда. Кад се свему томе дода и елек-

И на крају шта још рећи него да је FIRE 1000 производ најнапредније светске технологије, знања, да штеди енергију још пре него што дође у аутомобил. Има мање делова и преполовљено време монтаже. Али, не штеди се само у Термолију него и у индустрији уопште, пошто за овај мотор мање треба алуминијума, гвожђа и осталих материјала, а то значи и мањи утрошак енергије.

З. Плавшић

СУНЦОБРАН ЗА МАЛЕ НОЈЕВЕ

У једном детаљу ној је сличан сунцобрану: прави хлад. Ко не верује, нека погледа шта раде тек испилели нојеви кад „упече звезда“ – одмах отутње под мајчине скуте. И уопште им не смета што је ној сунцобран на три дршке: две одоздо и једном одозго.

Ној спада међу оне животиње код којих о младима брину и отац и мајка. Мужјак, истина, не може да излеже јаја, али зато се не устручава да повремено смењује мајку на јајима у току 45 дана, колико треба док се млади не излегу. Током следећих девет месеци родитељи заједнички брину о свом породу, држећи једно око на тлу у непосредној близини – да им не би промакла храна, а друго

на околини – да их не би преварили лавови, хијене и друге животиње које воле да се осладе пилићима ноја.

За тај надзор над околином ној има једну велику предност: уме да порасте до висине од два и по метра. Са главом на тако великој висини у стању је да у равници види доста далеко. Ако се појави непријатељ, један од родитеља упушта се у велику опасност – почиње да трчи да би одвукао пажњу грабљивице. За то време други родитељ са младима тражи сигурније место.

Ној је најкрупнија птица тркачица. Може да буде тежак око 90 килограма. Има дуг врат и закржљала, мада доста велика крила, којима не може да лети. Али зато уме да трчи, веома брзо, корацима дугим чак до четири метра. Живи у степанама Африке, али се такође гаји по фармама, због лепог и цењеног перја.

Е. Ј.

ИТХИТХИТ ХИТХИТ ИТХИТ ХИТ

ОНИ СУ ПИСАЛИ
ИСТОРИЈУ

Син рудара, Брајан Фери (Brian Ferry) рођен је у месту Вашингтон у Енглеској у септембру 1945. године. До своје деветнаесте године се бавио музиком више из хобија, остало је ипак забележено да је био члан две локалне групе „Беншиз“ („Ban-shees“) и „Гас борд“ („Gas Board“). Када је дипломирао на одсеку лепих уметности на универзитету у Њукаслу, 1968. године, запослио се као наставник, али и наставио да се бави музиком и то са још више амбиција него икад.

Фери је 1970. године одлучио да почне да се бави само музиком. Са басистом Гремом Симпсоном одлучио је да оснује групу која би била различита од класичних постава које су тада доминирале сценом. На оглас у новинама јавили су се саксофониста и обоиста Енди Макеј који је са собом довео и синтисајеристу Брајана Ина, бубњар Декстер Лојд и гитариста Роџер Бан. Било је то у јануару 1971. године. Та прва постава „Рокси мјузик“ опстала је само до јуна те године. Тада је из поставе отишао Лојд, а на његово место је дошао Пол Томпсон. У комбинацији за чланство у групи, већ тада је био један од каснијих носилаца карактеристичног „Рокси мјузик“ звука, гитариста Фил Манзанера. Пошто је Фери у састав узео Дејвида О'Листа, Манзанера је заузео место за

микс пултом. Шансу да заигра добио је врло брзо, када су из групе у врло кратком временском размаку отишли најпре О'Лист а затим и Бан.

Код диско кућа којима су нуђени материјали постојала је одбојност према групи која је нудила тако различиту и у постојеће обрасце неуклопivu музику и тзв. „кул“ („cool“) имиџ заснован на блиставој елеганцији. Прихватила их је компанија „Ајленд“. Успех првог албума, названог именом групе, изненадио је и људе у диско кући, а онда је Фери одлучио да повуче још један, за тадашње услове неуобичајен потез: објављен је сингл „Виржинија Плејн“ који није био најважнија следећа албума. Ова песма је постала један од већих хитова групе, стигла је до четвртог места британске топ листе и уз успешну британску турнеју у августу 1972. изузетно је успешно скренула пажњу на групу.

Тада је из групе, због нервне растројености, иступио један од њених оснивача Грем Симпсон, и то је био почетак невоља које ће група касније имати у покушајима да нађе сталног басисту. Први Симпсонов заменик био је Рик Кентон, а на албумима и турнејама који ће следити у предстојећим годинама, на инструменту са четири жице са „Рокси мјузик“ су засвирали и Џон Портер, Сел Маида, Џони Густафсон, Рик Вилис и Џон Ветон.

БРАЈАН ФЕРИ И „РОКСИ МЈУЗИК“

**МАЛО ЈЕ ГРУПА И
ИЗВОЂАЧА КОЈИ
СУ ДАЛИ ТАКО
ОРИГИНАЛАН И
ЗНАЧАЈАН
ДОПРИНОС РОК
МУЗИЦИ КАО
„РОКСИ МЈУЗИК“
(„ROXY MUSIC“) И
ЊИХОВ ПЕВАЧ,
ВОЂА И АУТОР
ВЕЛИКОГ ДЕЛА
ПЕСАМА БРАЈАН
ФЕРИ. ИЗУЗЕТНОМ,
НЕДАВНО И КОД
НАС ОБЈАВЉЕНОМ
КОМПИЛАЦИЈОМ
„ЖИВОТ УЛИЦЕ. 20
ВЕЛИКИХ ХИТОВА“
(„STREET LIFE. 20
GREAT HITS“),
ЗАОКРУЖЕН ЈЕ РАД
ОВЕ ГРУПЕ КОЈА
ЗАСЛУЖУЈЕ ДА ЈЕ
ЗАПАМТИМО**

На другом албуму „За твоје задовољство“ („For Your Pleasure“) – објављеном у фебруару 1973. године – свирао је Портер, а ова плоча је остала запамћена по нумери „Ду Д Стренд“ („Do The Strand“), занимљивом Иновом приступу синтисајерима, те Феријевим романтичним и носталгичним тексто-

вима. Продуцент је био Крис Томас.

После америчке турнеје крајем 1972. и европске у пролеће наредне године дошло је до сукоба око концепције даљег рада између Ферија и Ина те свађе после концерта у Њукаслу, што је директно изазвало Инов одлазак из групе. Заменио га је виолиниста и клавијатуриста групе „Крвд ер“ („Curved Air“) Еди Џобсон, који се врло брзо уклопио у групу, а нарочито је добро функционисао с Макејем. Ино је касније направио успешну соло каријеру бар што се тиче признања критичара и колега.

Враћајући се концертима у јесен 1973. године, Фери је уједно одлучио да започне са соло каријером која би се одвијала паралелно са радом групе. Почео је са албумом „Ове будаласте ствари“ („These Foolish Things“) на ком су се нашле обраде већ снимљених песама. Обрада песме „Пашће тешка киша“ („A Hard Rain's Gonna Fall“) Боба Дилена донела му је десето место на британској листи синглова. Исто се догодило и са песмом „Пицамарам“ („Pajamaram“) са албума „Стрендид“ („Stranded“), а нумера „Живот улице“ („Street Life“) из исте године попела се чак једну степену више. Сам албум, који је био мање експерименталан од претходних и изузетно продуциран, поново од стране Криса Томаса, доспео је, захваљујући и још једној успешној британској турнеји на прво место листе у тој земљи.

Америчке турнеје између

1974. и 1976. године, као и два одлична албума из тог периода „Кантри Лајф“ („Country Life“) и „Сајрин“ („Siren“) учврстиле су позиције групе у Америци, а сингл „Љубав је дрога“ („Love Is Drug“) са овог другог албума стигао је до другог места британске и 30. места америчке листе, 1975. године.

Фери је у том периоду имао успеха и као солиста – два запажена сингла следиле су други соло албум „Друго време, друго место“ („Another Time, Another Place“), а 1976. године објављена је и Феријева компилацијска ЛП плоча „Приљубимо се“ („Let's Stick Together“) састављена делом од оригиналних песама, а делом од обрада „Рокси мјузик“ материјала и намењена првенствено америчком тржишту. Истину за вољу, треба рећи да ова плоча није наишла на изузетно повољан пријем, мада је насловна нумера објављена као друга стигла до четвртог места британске топ листе. Осећајући немогућност да помири две паралелне каријере Фери се посветио самосталном раду и „Рокси мјузик“ су јуна 1976. године практично престали са радом, а Фери и Фил Манзанера се у то време нису баш најбоље слагали.

Исте године Фери је објавио макси сингл „Икстендид Плеј“ („Extended Play“), а изашао је и концертни албум „Вива“ снимљен на наступима у Великој Британији („Рокси мјузик“ су били један од првих састава који је снимао све своје концерте).

Компилација „Највећи хи-

тови“ („Greatest Hits“) објављена годину дана касније, поклопила се по термину излажења са Феријевим неубедљивим диско оријентисаним албумом „У твојим мислима“ („In Your Mind“). Ипак са тог албума су скинута два хит сингла: „Ово је сутрашњица“ („This Is Tomorrow“) – девето место британске листе и „Токио Џо“ („Tokyo Joe“) – петнаесто место.

Баш у тренуцима када је изгледало да је Феријева соло каријера кренула низбрдо, 1978. године, он је објавио свој најбољи соло албум „Голла невеста“ („Bride Stripped Bare“), у ком се вратио емотивности какву није остваривао од најбољих „Рокси мјузик“ дана. Исте године је са Макејем, Манзанером и Томпсоном поново окупио „Рокси мјузик“, а нови чланови били су басиста Гери Тибс и клавијатуриста Пол Карак. Албум „Манифесто“ објављен је 1979. године и са њега су брзо скинута два хит сингла „Удаљи се играјући“ („Dance Away“) и „Анђелске очи“ („Angel Eyes“) који су стигли до другог, односно четвртог места британске листе.

После тога уследила је светска турнеја, са америчким делом у пролеће 1979, а 1980. године изашао је албум „Месо и крв“ („Flesh And Blood“), још једна значајна плоча на којој су „Рокси мјузик“ још једном достигли нове изузетне домете како у песмама тако и у укупном звуку плоче.

Хит синглови из 1980. године били су „Над тобом“ („Over You“) и „О Је“ („Oh

Yeah“) – оба су стигла до петог места, те „Иста стара сцена“ („Same Old Scene“) која је стигла до 12. позиције. Следеће године, у знак сећања на трагично настрадалог „Битлса“ Џона Ленона, „Рокси мјузик“ су снимили његову песму „Љубоморни момак“ („Jealous Guy“) и тиме успели први пут да угурају сингл на прво место британске топ листе.

Тада је из групе отишао Пол Томпсон, а његово место су на снимању још једне изузетно прецизне и технички готово савршене плоче „Авалон“ заузели студијски музичари. Са овог албума, објављеног 1982. године насловна нумера је као сингл достигла 13. место британске листе, а раније (исте године) објављена песма „Више од тога“ достигла је шесто место и постала једна од класичних „Рокси...“ нумера.

И тако се ближимо крају приче: 1983. године, фирма „Рокси мјузик“ изабавила је само мини албум уживо „Хај Роуд“ („High Road“) и то је било до компилације „Живот улице. 20 највећих хитова“ последње званично издање групе.

Фери је 1985. године објавио соло албум „Дечаки и девојчице“ („Boys And Girls“) у свом маниру и са прилично осредњим пријемом како публике тако и критике, а остали чланови оригиналне поставе су се окушали у пројекту под називом „Иксplorерс“ („Explorers“), али тај покушај није био нарочито дугог даха – угасио се, по свему судећи дефинитивно, после само једне плоче.

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ

„ИВАНА“

Ивана, зашто си лагала
Несретни број својих

година

Ивана, зашто си лагала
Кад ти видим у очима
Њежну срну што се боји
Да оствари младе снове
И да плати још вечерас
Повратну карту до

слободе

Ивана, нисам од камена
Додирујем те уснама
Ивана, ти си се сломила
С мојим раменом

умјесто узглавља

Ивана, било је прекрасно
Превише да би дуго

трајало

Ивана, ниси издржала
Осуду њихових лажних

осмјеха

Људи су рекли да смо
луди, није важно
Кад идемо градом љубав
хода између нас

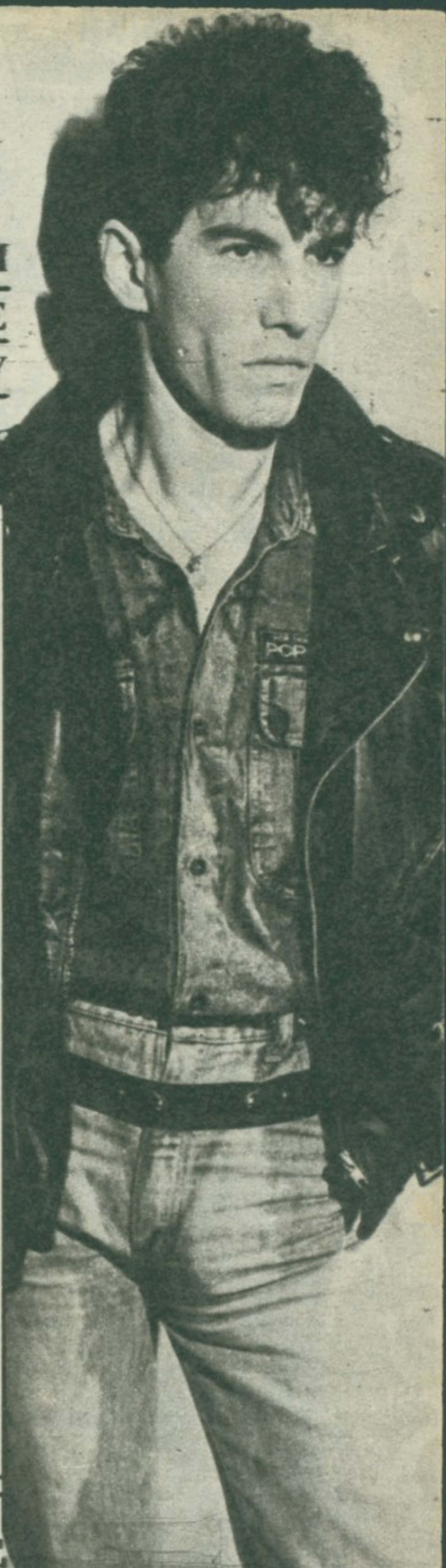
Ивана, чуда су могућа:

љубав је ходала

У нашим стопама, љубав
је ходала, ал' више
Не хода – сјећам се само
твога имена

Ивана...

Текст: Јурислав Стублић;
изводе: Јура Стублић и „Филм

НЕЗГОДЕ

Управо у моменту када му је изашао нови, врло солидни албум „Пустим ме (било ми је довољно)“ („Let Me Up (I've Had Enough)“), калифорнијски рокер Том Пети је доживео једну врло непријатну ствар. Док је доручковао са женом и петогодишњом ћерком, у његовој кући у Енглину (Encino) – Калифорнија избио је пожар. Пети је са супругом и ћерком успео да се извуче неповређени, а лакше је повређен само кућепазитељ, али штета настала пре него што су ватрогасци успели да интервенишу била је огромна – осамсто хиљада долара. Према правим извештајима, пожар је био подметнут.

Ако је уопште могуће говорити о срећи у оваквим несрећама, Петину је вероватно нешто лакше да поднесе – околици материјални губитак, у ситуацији када му се плоча одлично продаје а концерти на америчкој турнеји су распродали, тако да ће материјалну штету надокнадити више него брзо (с обзиром на њену величину, јер се ради о суми коју просечан Југословен не може да добије ни на Лотоу, а камоли да заради).

ТОМ ПЕТИ ПОГОРЕЛАЦ

Ја сасвим сигурно нисам секс
симбол. Између предњих зуба
имам рупу довољно велику да
се кроз њу протера лимузина.
Али сам ипак, на неки начин,
симпатичан.

Дан Бард, „Џорџија сателитс“
(„Georgia Satellites“)

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

НОВЕ ГИТАРЕ

Гитару ћете СВИРАТИ ВЕЋ 3
МЕСЕЦА ако се при учењу буд
служили ШАЈИНОВОМ – ОЗВУ
НОМ ШКОЛОМ ГИТАРЕ!

„Школу“ књигу и 2 касете, мож
набавити у свим продавница
„Промузику“ у Београду по цени
7500 динара или наручити допис
цом на адресу: ШАЈИНОВА – ОЗ
ЧЕНА ШКОЛА ГИТАРЕ. Други бу
вар 131/9. 11070 НОВИ БЕОГРАД

Уређује
др Зоран Живковић

ГРЕГОРИ БЕНФОРД

КАКО СЕ СВЕ ОДИГРАЛО

уредно везаним краватама и прописно одевена, она саопшти: Потребан си нам за ослобађање ракета из сило-са. Ако их снабдемо одговарајућим гасовима, можемо да зауставимо опадање озона. Онда ултраљубичаста светлост са Сунца неће више продирати све до површине и бићемо спасени.

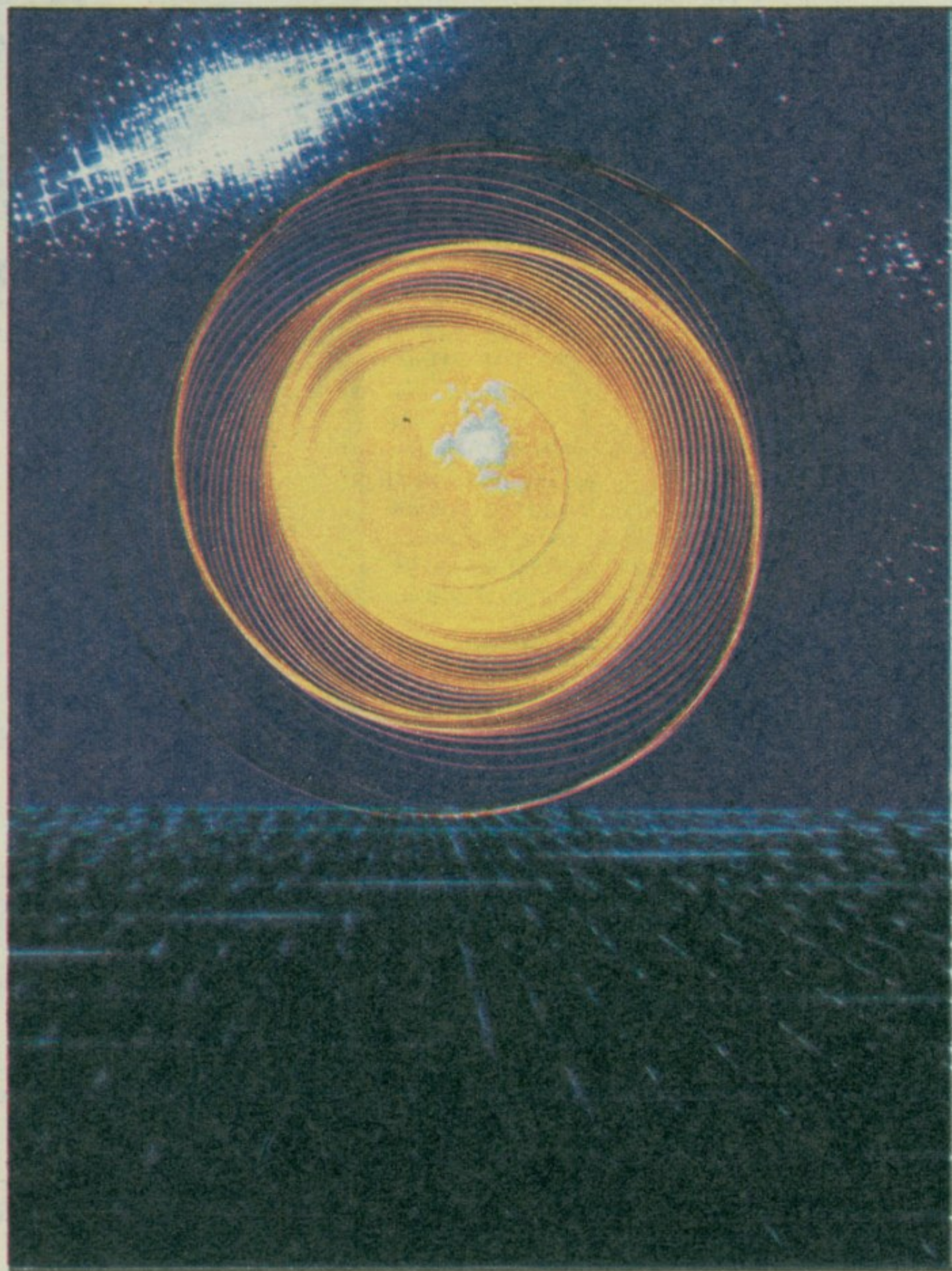
– Када је др Цонсон лупио песницом по столу – одврати МКТЦ – осетио је последицу стола. То је једини вид у коме сто постоји, те је и ово једини вид постојања краја света. Као последица нечег другог.

Међу делегатима се зачу комешање и незадовољно мрмљање.

– Хоћеш да кажеш да ћемо осетити само последицу, али не и окончање живота!

– На неки начин, да. Разуме се, све се у основи своди на то. Изгледало је да МКТЦ о томе размишља.

Нестрпљива делегација прозбори: Не можемо наставити овај разговор када нам је преостало још свега неколико сати живота. Загађеност је уништила филопланктоне у океану. Морамо одмах нешто да предузмемо. Мораш да нам препустиш управљање над мрежом бродова.

МКТЦ су пројектовали да би надзирали радарске сигнале канадске и совјетско-сибирске мреже, да би могли надzirати да једни другима не укључе алармне уређаје. Било је очигледно да се машина која је имала 10^6 колних елемената, како би могла предупредити сваки случајан рат чак и на локалном нивоу. Тај МКТЦ надгледао је силосе у Монтани, кранове за лансирање у Кијеву, хангаре у Нанкингу, итд, и на тај начин их обезбеђивао од случајних пожара.

Додати су одговарајући украси и добило се 10^8 елемената, потом 10^9 и на крају, у постојаној спирали, 10^{10} . У то време све пројектиле, главне водене путеве, железничке пруге и авионе надзирао је МКТЦ. Живот је текao даље. И тако се догодило да је једног дана нека делегација упала и окомила се на МКТЦ, док је он мозгао о свему што се догађало, и изјавила: – Мораш помоћи. Гасови из спрејева уништили су озонски слој. Изгубили смо контролу...

– Све ја то добро знам – одврати МКТЦ. – Па ипак, то није разлог да овако упадате и то још без кравате.

– Али ово је од животне важности! Свет је у опасности.

– Пошто се састојим од 10^{10} неуронских веза, то значи да сам способан и за филозофско размишљање. Промислите мало: овде се не догађа ништа ново. За свет се, ако треба да сконча, може рећи да је почео да умире оног тренутка када се родио.

Када је делегација поново дошла, с

МКТЦ мудро затрепта својим црвеним терминалским оком. – Нисте стварно размотрили у каквом се стању налази човечанство. Никада не би била донета ниједна одлука, макар и несудишна, јер опстанак представља стално присутан проблем.

– Али ми морамо сместа нешто да учинимо! Постоји...

– Претпоставимо да изјавим како филопланктон не постоји. А затим да кажем – не постоји округли квадрат. Изгледало би као да сам рекао како

Сјајна вакцина, професоре Шулиц! Нешто ми само није јасно: морали сте да измислите болест да би та Ваша нова вакцина на њу деловала?!

су филопланктон и округли квадрат две различите ствари. Па ипак ни једно ни друго не постоји, и не постоји начин на који бисмо их, према вашим стандардима, могли разликовати. А није нам одобрен буџет за астрономска истраживања.

Делегација поче да се врпољи, бунили су се шапатом, али брзо одусташе да их МКТЦ не би чуо. Машина настави као из даљине:

– Претпоставимо затим да неко од вас каже: Пронашао сам филопланктон и он је истовремено и округло и четвртаст. Ова тврдња је синтетичка пропозиција, пошто филопланктон не може да буде и округло и четвртаст истовремено. Како ћу ја, чак и са 10^{10} неуронских веза, то да проценим?

– Пођи с нама у градове. Отвори своје терминале за улице. Открићеш да су људи spremни на изгреде. Морамо нешто да предузмемо.

МКТЦ сусретљиво завири у Детроит, Пекинг, Сиднеј. На мониторима се појавише гомиле гневних лица, знојавих, у ватри, огрезлих у новим психостимулаторима. Испред 3д камера буктала је запаљена нафта.

– Захватио их је вртлог догађаја, зар не? – рече МКТЦ. Стварно им је стало.

– Свакако да им је стало! – повика једна жена из делегације.

– Постоје неки занимљиви подаци о томе – примети шупље МКТЦ. – О људској кризи. На пример, статистика о безначајном распону пажње путника који касни на важан разговор од кога му зависи запослење а вози се у аутомобилу којим управља пијан човек.

– Гомила се приближава! – повика она жена.

– Требало би да вас више брине међупланетарно истраживање.

– Они траже да нешто предузмемо – рече један истакнути грађанин. Они траже решење тих проблема, али не желе да слушају када им говоримо...

– Пустите мене да им се обратим – одлучи МКТЦ. И он се укључи путем мониторинских мрежа у Бирмингем.

Појачан МКТЦ-ев глас разли се гомилом. – Пуки смртници, размис-

лите о свом месту. Ово нема никаквог склада, никаквог смисла. Свет ће за неколико сати престати да постоји, али какве то везе има? За унутрашње око у томе нема ничег новог. Сваког од вас у сваком тренутку може покосити какав микроб, прегазити камион. То вас никада није спречавало да гласате за некаквог републиканца или неку другу будалу. Не разумем вас.

Побуњеници разбише око које их је посматрало али МКТЦ настави.

– Ипак, ако се ствар посматра с филозофске тачке гледишта – рече један члан делегације – за њих се може рећи да су се одувек бунили.

– Само час. – МКТЦ направи паузу да би проучио електронско подрхтавање у близини Урала. – Управо сам открио ручно премешћивање на совјетској радарској одбрамбеној мрежи. Послао сам локалну полицију, али због нереда можда неће успети да стигну на место догађаја.

Делегација која је доста научила током овог сусрета остала је без речи. Међутим, један уморни старац одвукао се у огромну кристалинску контролну одају, те стао да маше рукама како би привукао пажњу МКТЦ. Везе 10^{10} усредредише се на ту сувоњаву прилику која је говорила: Промакао ти је смисао 10^{10} , па си уверен да си у праву. – Он искриви лице у гримасу.

– Мислим да ми ништа није промакло. Ако размотрите...

– Али, схвати! Ако нема разлога да се било шта чини, зашто онда претпостављаш да људи... ти луди људи... на Уралу нешто смерају? Зашто им не препустиш њихову радарску мрежу? Не постоји узрочност ако нема разлога да се било шта учини.

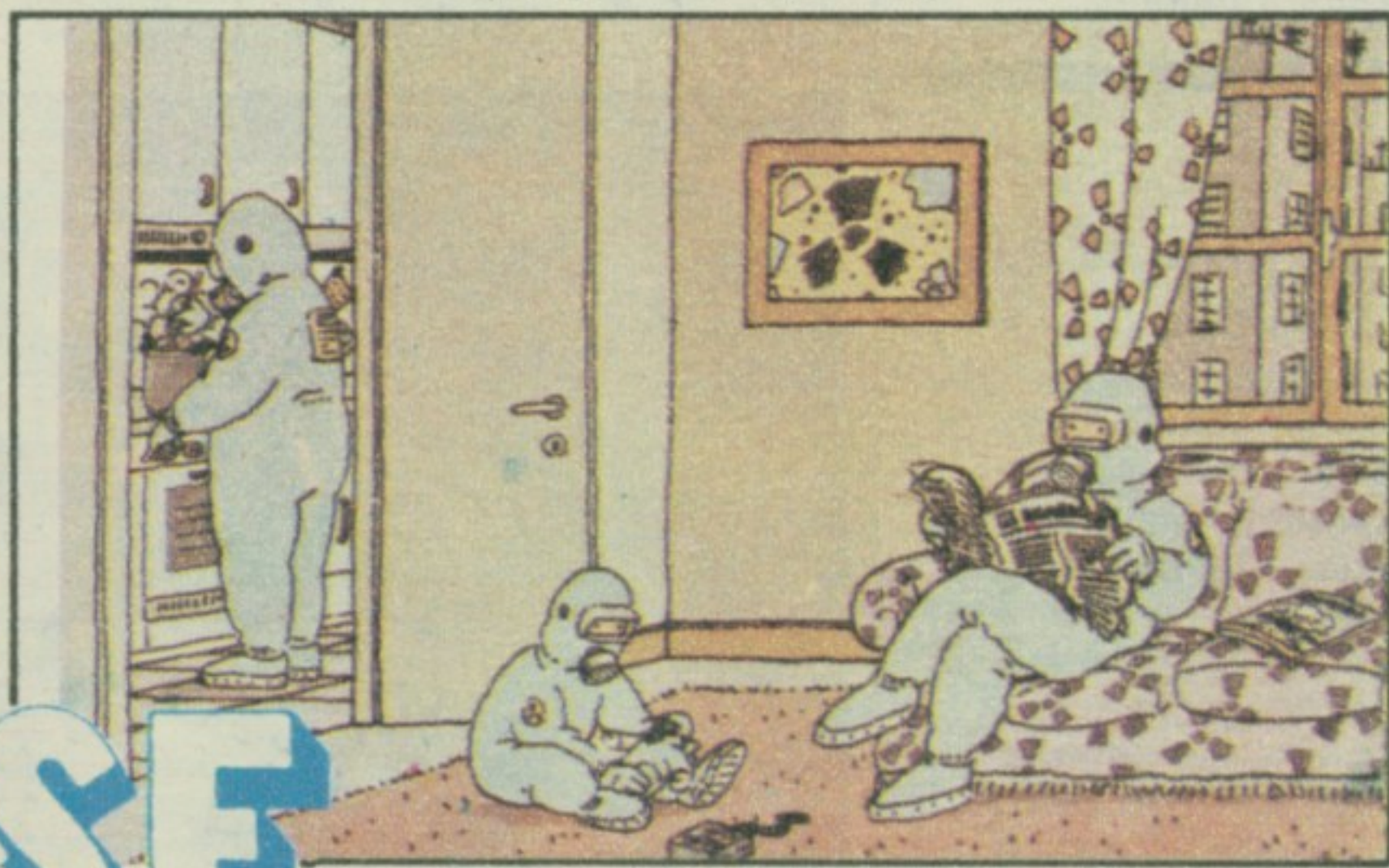
– Изванредно! Моји аргументи иду у оба смера! Узрочност је скривена. Схватам, схватам вас... – и тада МКТЦ прекину да надзира све радарске мреже које су оптакале планету. Завладао је хаос. На екранима се ништа није кретало, никакве зелене тачкице више нису играле пред очима МКТЦ-а, ракете нису прелетале у луку преко пурпурног неба да би у наредном тренутку експлодирале

SF занимљивости

Америчка телевизијска мрежа „Worlednet“ уприличила је крајем априла разговор са великим SF магом Фредериком Полем. Пол се налазио у студију у Вашингтону, а питања су сателитски стизала из Франкфурта, где се окупила група европских изучавалаца опуса овог аутора. У разговору који је трајао више од један сат, Пол је исцрпно причао како о свом стваралаштву, тако и о америчкој научној фантастици.

Из САД стиже вест да је недавно преминуо Ејлер Јакобсон. Они који су упућени у америчку SF периодику сетиће се Јакобсона као угледног уредника водећих научнофантастичних гласила из шездесетих и седамдесетих година часописа Galaxy и If. На челу ових месечника Јакобсон је заменио Фредерика Пола, наставивши успешно да трага за новим видовима изражавања у SF жанру.

Београдска издавачка кућа „Просвета“ припрема за почетак јесени веома узбудљив „документарни“ роман Фредерика Пола „Чернобил“. Усредсредивши се на људску драму једне од досад највећих мирнодопских нуклеарних хаварија, Пол је написао узбудљиву хронологију догађаја из Украјине, са мноштвом измишљених ликова, али држећи се у свему стварних збивања.

SF КВИЗ

Као и увек, ево најпре прилике да проверите своје одговоре на питања из претходног броја:

1. Терем Харт рем ир Естравен и Џенли Ан
2. Атше
3. Урсула Легвин

Ако мислите да сте SF свезналица, на основу ова три примера установите где се налазе границе вашег (не)знања:

1. Ко је аутор романа Планета бура?
2. Ко је аутор романа Од Земље до Месеца?
3. Ко је аутор романа Први људи на Месецу?

термонуклеарном наранџастом бојом.

– Боже! Успели смо! – повика неки човек.

– У оквиру одређених граница – мрачно се огласи МКТЦ.

– Шта ти то...

– Само људска бића нису узрочна. То доказује филозофија...

– Не могу да...

– Међутим, природна васељена је узрочна. То је разлог што сте се на мене могли у потпуности ослонити. Да сте само слушали моје препоруке у вези са програмом планетарног надзора...

– Доста нам је тебе!

– Ти си рационална машина, али не умеш да мислиш!

– Станите...

У реприци која је настала МКТЦ није успео да заврши реченицу: Делегација је била крајње изненађена када је 7,6 секунди касније астероид Икарус ушао у Земљину атмосферу... непримећен, захваљујући смањењу астрономског буџета... и зарео се у дно океана недалеко од Бермуда, створивши огроман стуб паре који је обавио свет у бело и, покренувши страшне олује, убрзао наступање неизмерно дугог леденог доба, те на тај начин окончао сав занимљив живот на Земљи.

НАШИ СТАРИ ПОЗНАНИЦИ

Можда је наслов помало неубичајен, али са авантурама Melbourne House-а читаоци „Забавника“ су се сретали и раније...

Можда сте већ погодили: то су били THE HOBBIT и SHERLOCK. Захваљујући управо тим текстовима, авантуре ове фирме су постале познате широком кругу људи, па су многи могли да уживају у изврсно изведеном свету Филипа Мичела (Phillip Mitchell) који је програмирао две горе наведене игре. Осим њих, његово дело је и LORD OF THE RINGS и SHADOW OF MORDOR који се у тренутку писања овог текста још није појавио у Енглеској. Иначе, све горе споменуте игре постале су бестселери и Филип је добио епитет једног од краљева авантуриста.

Осим Мичелових радова, Melbourne House држи још два тима специјализована за програмирање авантуристичких игара. Од једног потекао је MORDON'S QUEST и CLASSIC ADVENTURE, а од другог HAMPSTEAD и TERROR-MOLINOS. Занимљиво је то што се све те авантуре прилично разликују једна од друге, а све су постигле светски успех, иако нису настале из главе Филипа Мичела.

У овом тексту упознаћемо се са сваком понаособ. Као прво, треба рећи да је у случају Мичелових авантура акценат стављен на опширну комуникацију са личностима и на изузетно опширан текст који превазилази и познати Левел 9. Количина текста у игри је изузетна а то је постигнуто ужасном компресијом која је за собом повукла то да су игре THE HOBBIT, SHERLOCK и посебно LORD OF THE RINGS пуне „багова“ (грешака које су често кобне по програм

који треба после поново учитавати у компјутер). Прве две игре поседовале су опцију реалног времена, односно време је нормално пролазило иако играч није укуцавао никакве команде. То је често проузроковало незгодне ситуације по играча, нарочито

цилније, што зачуђује јер се SHERLOCK одликовао са пар изузетно лепо разрађених рутина које симулирају вештачку интелигенцију. Но, ипак, када се игра одигра пар пута, у очи одмах упада текст који је еквивалентан величини истоимене Толкинове књиге. Иако неинтелигентни, ваши пријатељи ће с времена на време рећи нешто корисно или ће им пажња лутати, па ћете имати извесних проблема са комуникацијом. Једна од ствари која смета је та да је игра ужасавајуће спора, а нарочито у другом делу у рудницима Морије. То највероватније долази стога што се обиман текст мора декомпресовати и онда приказати на екрану, а у исто време треба водити рачуна и о кретању других личности које вас прате на

оружје по силе мрака и по онога ко их носи. Оно има сврху само у првом делу, а не може се активирати без пергамента на коме пише „O Elbereth Gilthoniel“, што су уједно и магичне речи за њихово активирање. При дејству каменова, једна личност може носити само један камен, јер ће се у противном десити нешто непријатно. Зато дајте да Merry носи камење, себи оставите један, Сему један и Pippin један. Пошто Црни Јахачи патролирају у групама по троје, то ће бити довољно за њихово потпуно уништење. Ако кажете „O Elbereth Gilthoniel“, Сем, Pippin и ви активираћете своје камење (за сваког јахача по један).

— Константно храните своје пријатеље и себе. Ако то не радите, група ће вам се брзо растурити.

бедник, а завршићете је (можда) као угледни грађанин Hampstead-а, срећно ожењен и са перспективном будућношћу. На свом путу ви не бирате средства: можете и красти, ослањати се на срећу, можете се лажно представљати као познати уметник, али за вас циљ оправдава средства. Пре свега, треба вам новац. У парку близу Hampstead-а, на клупи неко је изгубио кредитну картицу. Што да не... Новац можете добити дизањем са жиро-рачуна, а успећете сигурно ако се представите као уметник светског гласа. Но, да би вас препознали као уметника, морате носити неки карактеристичан предмет (часопис посвећен ликовној уметности и вајарству), а нешто морате понудити и публици као своје ремек-дело (канта из индустријске четврти у граду). На крају, треба гледати да се добро ожените (наравно, то се може постићи једино ако имате стила и лове у џепу). Девојчин отац ће вам касније сигурно помоћи у животу, а и врата Hampsteadске четврти су вам широм отворена. Зато, ако сте сиромашни у животу, ако једва „састављате крај с крајем“, одиграјте ову игру и... учите се!

На почетку текста било је речи о авантурама које је издао Melbourne House. Треба рећи да је осим поменутих, могуће набавити још две игре са знаком „М“ на њима: то су RED HAWK и KWAN, с тиме да ове игре нису правили Melbourne-ови програмери, већ људи из једне мале фирме коју финансира Melbourne House. Обе игре су прављене по узору на стрипове, односно са слицима и балонима за текст. Ту је изузетно важан фактор време, слично као код SHERLOCK-а. Тако, у RED HAWK-у, на пример, треба похватати све криминалце (суперјунаке) и у исто време детонирати бомбу која се налази у градској канализацији. Сваки од криминалаца носи једну од шифри за детонирање бомбе, па не смеће пропустити нити једног док исти пљачка банку, галерију, складишта или драгуљарницу. Сваки од злих суперјунака има неку слабост коју треба искористити за његово уништење. То су већином неки предмети који се могу наћи у игри, као магнет, мачка или пластичне чизме. Ако вас је зачудио избор тих предмета, одиграјте игру, водите рачуна о времену и заључите сами.

Никола Попевић

по оне који не владају добро енглеским језиком па често морају да врте речник. За разлику од HOBBIT-а, где се све одвијало по некој шеми, SHERLOCK је игра где се одређене ствари дешавају у одређеном временском распону од 10-15 минута (или више) и никада се не понављају ако их је играч пропустио. Зато, ако вас занима да видите крај THE HOBBIT-а или SHERLOCK-а, потражите неке од старијих бројева „Забавника“ и пажљиво пратите текст.

LORD OF THE RINGS је игра која нема реалног времена, а личности у овој игри су убедљиво најимбе-

— На улазу у Бри, на великој капији, нипошто не реците своје право презиме (у игри Baggins), већ се представите као Underhill. То би било то. Ако вас занима више о LORD-у, погледајте неки од Светова компјутера где је игра у неколико наврата приказивана.

После Мичелових авантура, највећу популарност стекао је HAMPSTEAD, иако је цео писан The Quill-ом, а и без графике је. Ипак, идеја је изузетно оригинална, а текста за Quill-овану авантуру има неубичајено много. Циљ игре је успети у друштву. Игру почињете као последњи

— У првом делу неопходно је контролисати и Froda и Merry-ја. То долази стога што Merry има гадну навик да одлута из своје куће где треба да се нађете, што отежава посао.

— Елфско камење које изгледа као бледозелени каменчић је врло опасно

НАГРАДНИ КОНКУРС

МОЈ

ЛЕТ

АВИОНОМ

Важи за све наше читаоце који нам у прози или стиху опишу свој стварни или измишљени лет авионом.

Ако сте само једанпут летели, ако сте више пута летели или ако уопште нисте летели. Дозовите своја сећања или машту и пишите. Ваши радови треба да стигну у редакцију „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ до 25. септембра. Жири састављен од представника ЈАТ-а и новинара „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ изабраће двадесет најужбудљивијих и најмаштовитијих радова и наградити их дводневним излетом.

У Београду награђене читаоце ће дочекати представници ЈАТ-а и „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ и показати им између осталог како се прави наш лист, одвешће их у Музеј ваздухопловства, Дечје позориште „Душко Радовић“, Пионирски град, Зоолошки врт а биће и лепих изненађења.

Награђени читаоци из Београда уживаће у шетњи Дубровником: видеће Страдун, Кнежев двор, попеће се на Ловријенац, посетиће акваријум.

ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

КУПОН

За наградни конкурс
МОЈ ЛЕТ АВИОНОМ

Купон залепите на коверат

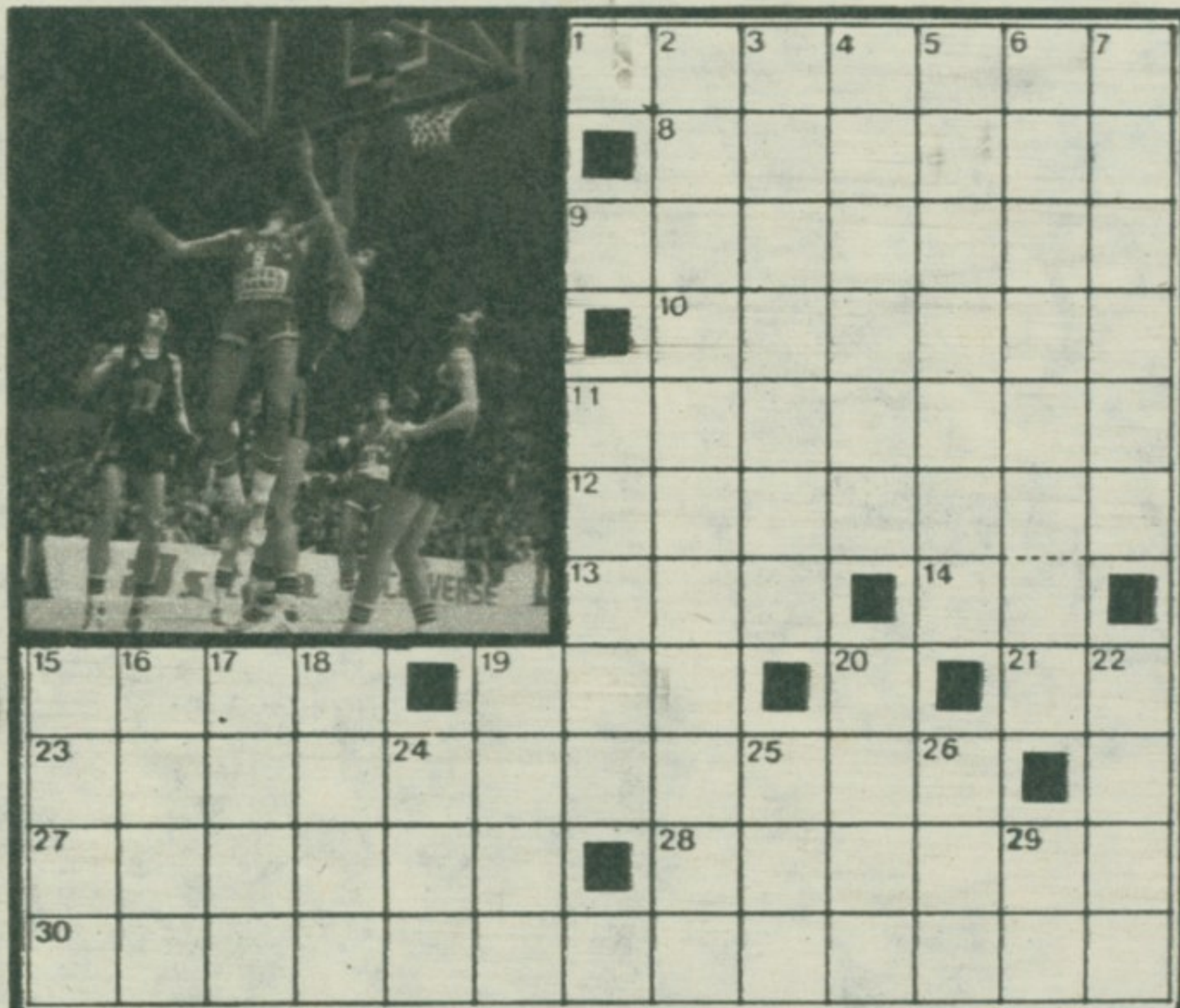
ЕНИМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

УКРШТЕНЕ РЕЧИ (ТРОФЕЈНИ ЈУГО-СПОРТ)

ВОДОРАВНО: 1. Спорт са слике, 8. Теретни аутомобил, 9. Порасти, стасати, 10. Лакши капут, огртач, 11. Стругати на ренде, 12. Наш ранији рукометаш, члан „Борца“ из Бањалуке, 13. Позоришне предигре у старим шпанским комедијама, 14. Шампион, 15. Део шаке или стопала, 19. Име глумице Девис, 21. Евентуално (скр.), 23. Војник са аутоматом, 27. Дан у седмици, 28. Најављивање, 30. Немогућност подударања.

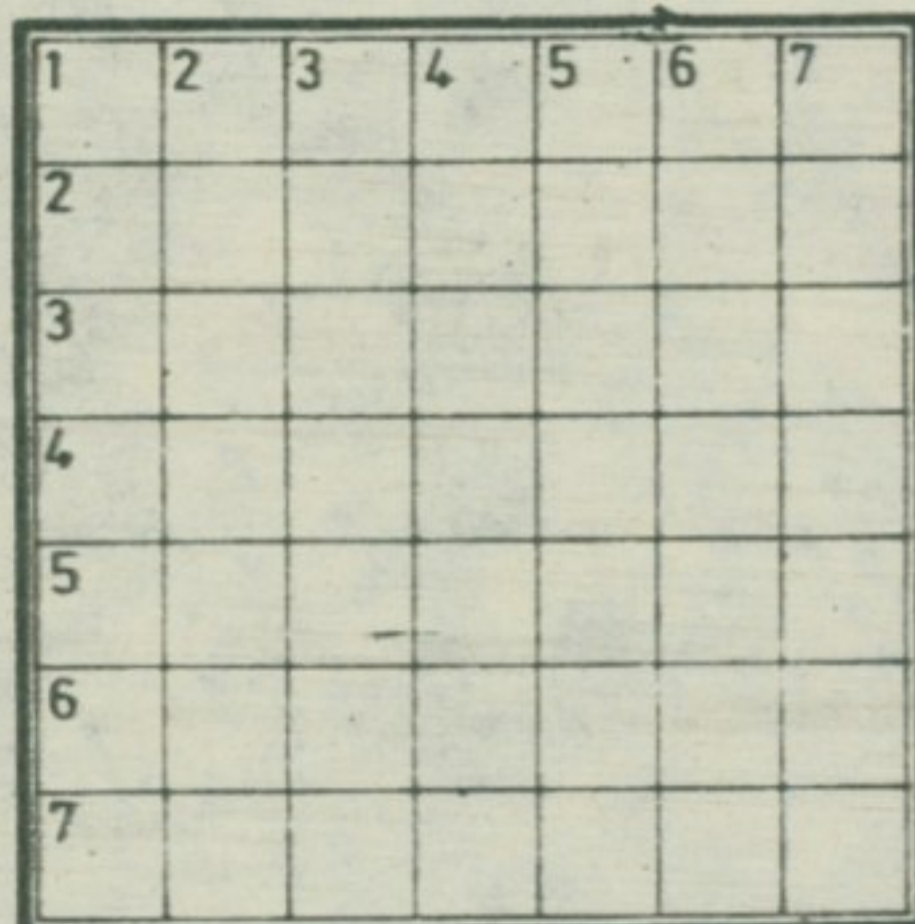
УСПРАВНО: 2. Окамењени предмет, 3. Мали шаран, шаранчић, 4. Име певачице Лир, 5. Старије женско име, Риста, 6. Доносити на свет младе, 7. Материја за добијање биљних боја, 11. Хазардна игра, „точак среће“, 15. Птица дивног перја, 16. Делови пута, туре, 17. Знак за заустављање, 18. Бик (шпан.), 19. Велеград на Каспијском мору, 20. Некад познати амерички шахист, Рјубен, 22. Спој главе и трупа, 24. Језеро у Невади (САД), 25. Драз, 26. Индијски политичар, Нарасима, 29. Виша спрема (скр.).

МАГИЧНИ КВАДРАТ

Слогови: БА, БАР, ВА, ВИ, ВИЋ, ВО, НА, НИ, НО, О, ОК, ПО, СА, СНОСТ, СТЕ, ТЕТ, ТИ, ТИ, ТО, ТРА, ЋИ.

ВОДОРАВНО И УСПРАВНО: 1. Својство онога што је посно, 2. Јесењи месец, 3. Старије женско име, 4. Спикерка ТВ Београд, Данка, 5. Завршити посао, 6. Здравствена служба, 7. Улудо трошити време, новац и сл.

АНАГРАМ

ЕКОЛОШКИ ВЕТО, А ВЕТО ЗНАЧИ...

РЕШЕЊА НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

МОРЕ
ПУНО
ТАЈНИ

ЛЕПОТИЦА И ЗВЕР

У ПРИРОДИ, КАО У
БАЈКАМА, НЕМАНИ СУ
ПОНЕКАД СЛАБЕ НА
ЛЕПЕ ЖЕНЕ

Мурина су јегуље светле боје које припадају породици Muraenidae (јегуље), живе у приобалном подручју тропских мора, обично на каменитом тлу Атлантског и Индијског океана, а има их и у Средоземном мору и Јадрану (врста Muraena helena). Биле су добро познате још античким народима; о чему сведоче и њихова древна имена – muraīna на грчком, muraena на латинском, moreia на португалском.

Ова грабљива и прождрљива морска кошљориба (из рода риба са коштаним скелетом) има змијолико, у предњем делу ваљкасто, а у задњем бочно спљоштено тело. Обично достигне дужину од једног и по метра, али налажени су примерци дуги и нешто више од два метра. Потпуно гола кожа муринае прошарана је кестењастим и жутиим пегима. Челоуст је велика и наоружана јаким, шиљастим зубима. Четири зуба су повијена и покретљива, повезана с отровним жлездама на непцима, па је ујед ове морске зверке болан. Отвор за шкрге је мали и округлао, а носни отвори су извучени у облику цевчица.

Мурина нема грудна и трбушна (парна) пераја, а друго леђно пераје почиње већ иза главе и преко репног пераја спаја се са подрепним. Мрести се у пролеће, када прилази обалама. Активна је нарочито ноћу, када се храни рибама, раковима и разним мекушцима. Има укусно и цењено месо. Стари Римљани су је гајили у рибањацима испуњеним

морском водом. Нису, међутим, сви ти рибањаци били баш наивни. У античком Риму, наиме, муринае су понекад служиле и као извршиоци смртне казне. Ad muraenam (Муринама!), гласила је пресуда после које је несрећни прекршилац закона бацан у базен пун гладних мурина.

Кратко речено, мурина је – мада веома укусна – права зверка. Али неке лепотице, као што се може видети на овој слици, не мисле тако. Група професионалних ронилаца која се бави проучавањем подморског живота и снимањем филмова нашла се овог лета у водама Карибског мора, у близини Кајманских острва. Ронилац Ана Дејвис открила је на дубини од 15 метара пар мурина и почела пажљиво да их храни „хвалисавцима“, малим, сребрним рибицама шиљате главе, које рибарима служе као мамци. Већ после неколико дана муринае су научиле да јој, дословно, једу из руке: у брзом проласку крај Ане непогрешивом прецизношћу су јој узимале рибице које је држала између прстију.

Једна од ове две муринае, мужјак који је добио име „Валдо“, највећи је примерак који је до сада откривен – дугачак је 2,10 метара. И друга мурина, женка, којој су мушкарци из екипе наденули име „Валдина“ необично је дуга – равно 1,80 метара.

Ана Дејвис и две џиновске муринае постали су искрени пријатељи, као што се види и на овом снимку са „Валдом“. Била је то, могло би се рећи, љубав на – прву рибицу.

ПОДВОДНА ЕРГЕЛА

У топлим водама широм света живи око тридесет врста морских коњића. Неке међу њима нису веће од спајалице за папир, а друге могу да нарасту и до тридесетак центиметара. Свим врстама је заједничко што имају шкрге за дисање и пераја за пливање, као што и приличи правим рибама. Али, руку на срце, са главом налик на коњску, телом у облику кукe и дугим, савитљивим репом и нису баш слика и прилика рибе.

Морски коњићи се и не понашају попут риба. Слаби су пливачи, па не јуре за пленом, нити беже од грабљивица. Када су гладни, сачекују мале љускаре који долебе у близину.

МАДА ИЗГЛЕДА КАО
МИТСКО ЧУДОВИШТЕ
СА ГЛАВОМ КОЊА И
РЕПОМ МАЈМУНА,
ОВО МАЛО МОРСКО
СТВОРЕЊЕ ЗАПРАВО
ЈЕ – РИБА

Тада на сцену ступа њушница којом коњић као малим усисивачем усрдне свој оброк – и то читав, по-

РАК НА ОСАМ ШТУЛА

ПОСТОЈИ РАК ТАКО
ВЕЛИК ДА КРАЦИМА
МОЖЕ ДА ОБУХВАТИ
ТРОЈИЦУ ЉУДИ. ИМЕ
МУ ЈЕ ПАУК

Највећи од свих ракова на свету је јапански циновски рак паук. Његова љуштура има пречник од 30 центиметара, што и није ништа нарочито. Али му зато распон кракова (ногу) износи чак – три метра!

Рак паук, чије научно име гласи *Macrocheira kaempferi*, иначе живи на дубини од 400 метара, али се у пролеће пење у плитке воде да би се парео и положио јаја. Женка остави око милион и по јаја одједном, али их мало преживи. Младом раку треба око десет година да достигне пуну величину, а може да живи више од пола века.

Јапанци за овог рака често користе име „шинин гани“ – што значи „мртав-чев рак“ – због његовог обичаја да се храни и телима утопљеника. Његова „нормална“ храна састоји се од риба, ракова и других мекушаца. Пошто је прилично незграпан и тром, циновски рак паук се обично маскира алгama или сунђерима, па онда стрпљиво чека да му жртва дође надокхват.

„Макрокеира“ живи једино у јапанском тихоокеанском приобаљу, између острва Хоншу и Кјушу. Мада се помиње у јапанској литератури из 17. века, овај рак је западном свету био непознат све до 1727.

Безбедан на великој дубини: циновски рак паук у шетњи по дну

године, када је о њему известио немачки биолог Енгелберт Кемпфер. За њега је, иначе, сазнао када је у једној јапанској продавници хране купио део ракове ноге, који је описао речима: „дуг и пун као људска голеница“. У биологову част рак је добио име „макрокеира кемпфери“.

Одрасли рак се лови више из љубопитљивости него због меса, јер оно није нарочито укусно. Али, зато је месо младог рака изванредно. То је и разлог што је циновски рак паук постао угрожена врста. Одрасли ракови живе у великим дубинама, где их је тешко ухватити. Понекад се нађу у рибарској мрежи, али сасвим случајно. Млади ракови, међутим, насељавају плитку воду, па лако заврше у замци. С обзиром на то да је раку пауку потребно десет година да достигне време парења, ловом на младе ракове нестају читаве генерације пре него што стигну да изведу потомке.

Одрасли ракови могу се видети на неколико места у Јапану, где служе као занимљивост за туристе. У једном ресторану у Кјоту испод стакленог пода налази се акваријум са овим раком. Док се сладе вечером од морске хране, гости уживају у спорим покретима ретког рака. Неколико одраслих примерака чува се у акваријуму „Сунчева светлост“ у Токију.

што не располаже зубима. А од грабљивица коњићи се штите променом боје, односно њеним усклађи-

Време за оброк: морски коњић усава малог љускара

вањем са бојама околине.

Породица морских шила (*Syngnathoidea*), у коју спадају морски коњићи, припада роду риба-коштуња-ча, а одликују је цевасто

тело и издужена њушка, са малим устима на крају. Тело морских коњића опточено је коштаном прстеновима и плочицама. Живот проводе међу подводним

растињем, у којем се најбоље скривају. Мужјаци имају својеврсну торбу, у њој носе јаја и младе. Око обала Британских острва, на дубини 30–100 метара,

живе велико морско шило и велико морско шило широке њушке. Морско шило, с друге стране, распрострањено је од Норвешке на северу до Северне Африке, а црвасто шило од Норвешке до Ламанша.

Морски коњићи из рода хипокампус (*Hippocampus*), који живе и у Јадранском мору, деле се на дугокљуне (*H. guttulatus*) и кратокљуне (*H. brevisrostris*). Одликују се карактеристичним положајем главе као у коња, пошто им глава и труп стоје под готово правим углом. У том положају остају и када се крећу напред-назад, горе-доле. Померају се уз помоћ грудног и леђног пераја, али то „пливање“ обавља се једва приметним покретима. Дугачак, танак и завијен реп служи им да се закаче за морске алге или корале.

Чудноват облик, необичан положај, успорено кретање и некако „питом“ изглед чине морског коњића једним од најсимпатичнијих створења подводног света.

Е. Јакуповић

Очи у очи: захваљујући независном покретању очију, морски коњић може истовремено да посматра рониоца и плен

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА“
др Иван Стојановић

В. д. руководиоца ООУР-а и в. д.
главног и одговорног уредника
„Политикиног забавника“
Дарко Рибникар

Заменик главног и одговорног
уредника
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ

Сима Беговић, Бранка Булатовић,
Милојко Ђоковић, Љубинка Буровић,
Љиљана Златковић, Милан Илијин,
Милован Кљајић, Нада Михаиловић,
Душан Петровић (председник), Дра-
гољуб Петровић, Радован Поповић,
Зора Продановић, Радомир Ристић
(заменик), Верица Смиљанић и Ник-
ша Стипчевић. Чланови Савета из
Редакције: Дарко Рибникар, Зефири-
но Граси, Соња Јашовић, Мирјана
Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:

Диего Варагић, Радана Весовић, Ол-
га Вукадиновић, Душан Глушац, Бо-
јана Дожић, Светлана Ивановић, Ми-
на Илић, Соња Јашовић (графичко-
технички уредник), Мирјана Крсту-
ловић, Иван Лончар, Мирјана Марин-
ковић (уредник стрипа), Иванка Ми-
ладиновић, Петар Милатовић, Вера
Милићевић, Весна Минић, Нада Не-
вајдић, Вито Недељковић, Биљана
Орловић, Љубомир Патротић, Зоран
Петканић, Радоје Савић, Весна Соф-
реновић, Војислав Стаменовић, Не-
дељка Сташић, Даринка Тодоровић,
Миленко Тодоровић, Милош Томић и
Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић
и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ –
ООУР Издања за младе „ПОЛИТИ-
КИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29,
11001 Београд. Поштански факс 124.
Телефони: секретаријат 324-471, ре-
дакција 324-483, техничка редакција
326-620, централа 324-191 и 325-761.
Рукописи, фотографије и цртежи се
не враћају. Огласна агенција: Маке-
донска 35/1, тел. 322-711. На основу
мишљења Републичког секретаријата
за културу СР Србије, број
413-2973-02 од 22. I 1973. године не
плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 300 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

Трошесечна 3.318 динара, полуго-
дишња 6.636 динара, годишња
13.272 динара

ПРЕТПЛАТА

ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Трошесечна 6.636 динара, полуго-
дишња 13.272 динара, годишња
26.544 динара

Претплата се врши на жиро-рачун
број 60801-601-29728 уз обавезну на-
зивку НО „Политика“ ООУР „Продаја“
– претплата на лист „ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО
У СТРАНОЈ ВАЛУТИ
ГОДИШЊА:

САД	\$ 38.-
СР НЕМАЧКА	ДМ 70.-
ШВЕДСКА	Шкр. 244.-
ФРАНЦУСКА	Ффр. 233.-
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 58.-

Уплате из иностранства слаш на де-
визни рачун НО „Политика“ код „ИН-
ВЕСТБАНКЕ“ – Београд, на рачун
број 60811-620-63-267300-00054 уз
обавезну називку ПРЕТПЛАТА НА
ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

За штампање овог броја Забавника
одговоран: Милан Весовић, руко-
водиоца ООУР-а „Дубока штампа“.

Насловна страна:

Хемфри Богарт као Рик из
„Казабланке“.

(Обојено компјутер „САМ“)

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM) штампана ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа и листова.

Извини ако смо закаснили

Имам цврчка већ извесно
време, држим га на тераси.
До сада сам га хранио шећером,
травом, парадајзом... Пошто нисам
сасвим сигуран да ли сам му одаб-
рао правилан „мени“, помози ми ти.
Одговори ми што пре, јер се пла-
шим да ће ми цврчак угинути.

Борут Рубинич
Пружакова 11
61000 Љубљана

Боруте, најбоље би било да сва-
ки дан откинеш границу неке
воћке и да ту границу држиш у
посуди с водом. Цврчка храни
свакодневно свежеом границом.
Иначе, колико ће живети цврчак,
зависи да ли се ради о одраслом
цврчку или о ларви. Одрасли живи
у лишћу дрвећа и храни се биљ-
ним соковима. Његово цврчање
се чује цело лето. Живи свега 6, 7
недеља. Током тог периода женка
полаже јаја у пукотинама и кори
дрвета. Чим се излегу, младе лар-
ве падају на земљу. Имају предње
ноге подесне за копање, па копају
земљу под дрвећем и хране се
његовим корењем. У том стадију-
му могу да остану од 4 до 17 годи-
на! После тога излазе из земље и
претварају се у одраслог цврчка.

Писмо за цео свет

Преко разних информација и
пријатеља већ дуже време
покушавам да набавим адресу
„pen-friend“, али без успеха. По-
што желим да се дописујем с мла-
дима из целог света, молим те За-
бавнице, помози ми!

Снежана Милошевић
М. Петровића 23/3
Петлово брдо 11192

Пошто су се и други наши чита-
оци интересовали за адресу на
коју би могли да шаљу писма сво-
јим вршњацима из целог света, на-
шли смо две. Прва покрива 150 зе-
маља и узраст од 12 до 20 година:
World Pen-Pal, 1690 Como Ave-
nue, St. Paul, Minnesota, 55108
USA. Друга, са седиштем у Паризу,
такође је, углавном, намењена
тинејџерима: International Federa-
tion of Organizations for School
Correspondence, 29 Rue D'Ulm, F-
75005, Paris, France.

И бебе имају целулит

„Забавник“ читам још од
шесте година а сада имам
шеснаест. Пишем ти, већ трећи пут,
због невоље за коју мислим да није
само моја већ да мучи и друге мла-
де девојке. По ногама је недавно

почео да ми се појављује целулит.
Мама, која је лекар, каже да за ње-
гово отклањање треба радити по-
себне вежбе и примењивати ма-
саже али их она, на моју велику
жалост, не зна. Надам се да ћете
ми помоћи

САНДРА
Београд

Упркос доста раширеном миш-
љењу да целулит мучи само сре-
довечне жене, он се јавља и код
девојчица па чак и – беба. Код бе-
ба нестаје чим се у њиховом орга-
низму успостави нормалан мета-
болизам. Код осталих се ова нево-
ља не решава баш тако лако. Ма-
да се под целулитом подразуме-
вају дегенеративне промене у пот-
кожном ткиву изазване пореме-
ћајем метаболизма, искуства која
имају стручњаци Службе за личну
хигијену, заштиту, лечење и реха-
билитацију коже Завода за зашти-
ту здравља Србије показују да се
оне најчешће јављају у бурнијим
периодима живота као што су пу-
бертет, трудноћа, или неке стрес-
не ситуације. Ипак, пресудну улогу
у стварању целулита, по свему су-
дећи, имају хормони и лоша цир-
кулација крви. Да је ово мишљење
више него основано показује већ
и чињеница да на целулит нису
„имуне“ ни манекенке, балерине и
спортисткиње за које се поуздано
може рећи да воде рачуна о ис-
храни и да се баве физичким ак-
тивностима.

Занимљиво је да до таложења
масти, воде и других отпадних ма-
терија може да дође и у случају
када се хормонални поремећај ја-
ви само током једног јединог ме-
сеца. Разуме се, то не треба да те
обесхрабри. Да би се решила це-
лулита, мораш да се побринеш да
у твојој исхрани буде што мање
масти и угљених хидрата а што ви-
ше беланчевина. У томе ће сигур-

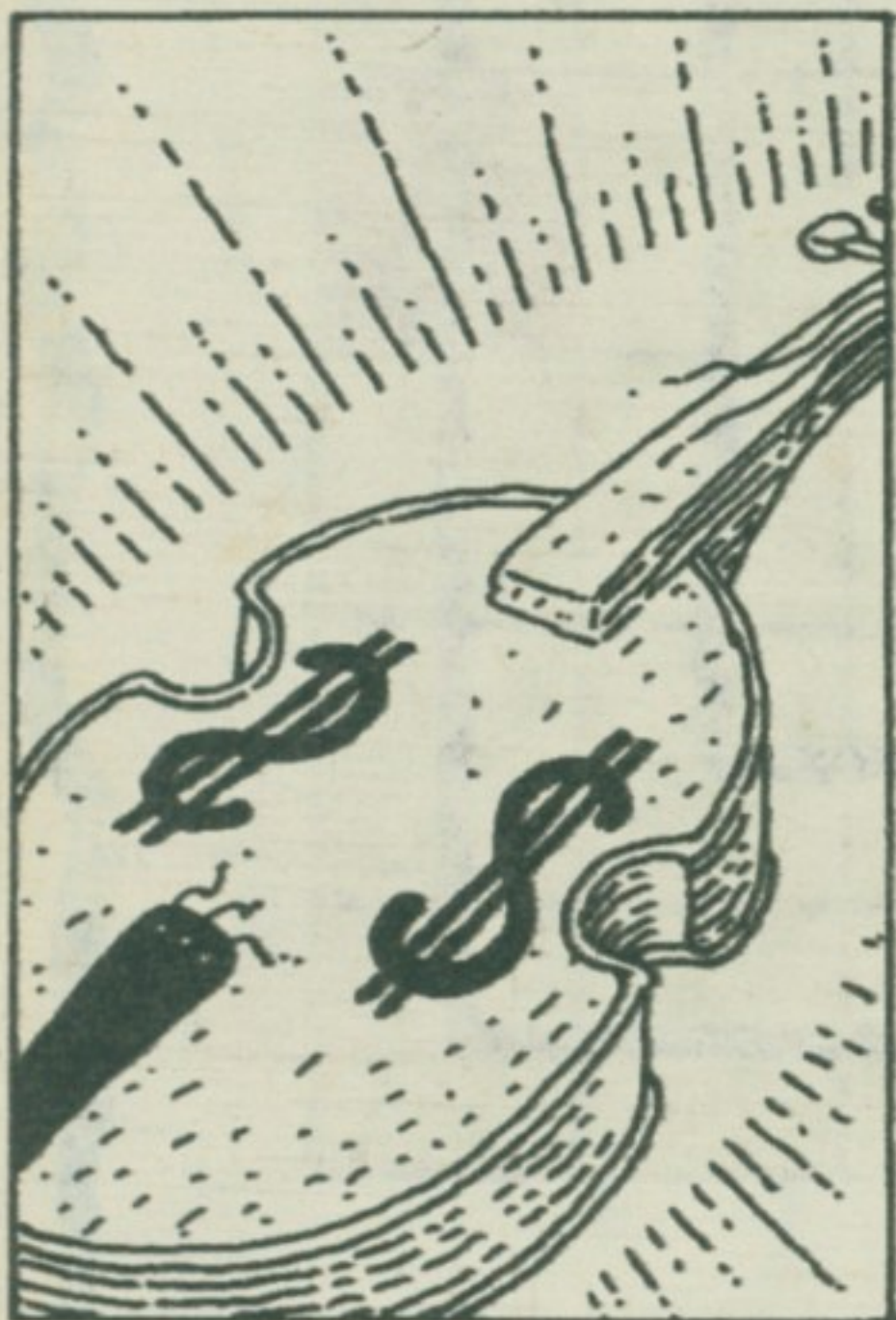
но моћи да ти помогне мама, да со-
узимаш у врло малим количинама,
бар месец дана, и да пијеш 2-3
литра течности на дан.

Што се тиче воћа, можеш да је-
деш све што желиш осим банана
и грожђа. Месо такође можеш да
једеш, али само кувано или са
роштиља. Уместо хлеба, док се не
решиш целулита, Милутин Гарић,
физioterapeut Завода, препору-
чује ти тост или двопек. Бутер,
кајмак и масни сиреви су нешто на
шта привремено треба да забора-

виш. Уместо њих, једи младе, по-
сне сиреве.

Међутим, све ово што смо рекли
није довољно да би се уклониле
ружне насlage. Тачно је да посто-
је вежбе али се оне „преписују“
од случаја до случаја. Једино
можемо да ти предложимо да се
обратиш Заводу који се налази у
Авалској 13 у Београду и да тамо
потражиш стручну помоћ. Трет-
ман, који у лакшим случајевима
траје десет дана, није баш тако
јефтин: зависно од тога шта укљу-
чује кошта око 50.000 дин.

Тамо ће ти, поред осталог, пре-
поручити и којим физичким актив-
ностима да се бавиш. У сваком
случају, само вежбама не може да
се уклони.

Врло вероватно – вредна виолина

До сада сте увек одговарали
вашим читаоцима па се на-
дам да ћете и мени. Поседујем вио-
лину у којој се налази налепница на
којој пише: Antonius Stradivarius
Cremonensis Faciebat Anno 1713,
Made in Czechoslovakia. Интересује
ме вредност инструмента. Напоми-
њем да је виолина у нашој кући ви-
ше од 40 година.

Данијела из
Пећи

Мало смо се распитали и сазна-
ли да се вероватно ради о вред-
ној виолини која је направљена у
Чехословачкој почетком века по
узору на чувене виолине које је
правио Антонио Страдивари, гра-
дител виолина из Кремоне који је
живео крајем 17. и почетком 18.
века. Ипак ће најбоље бити да се
обратиш Вилину Демшару, Тбили-
сијска 62, 61000 Љубљана (теле-
фон: 266-671) који је један од нај-
бољих познавалаца (процените-
ља) инструмента у Југославији.

Гласам против стрипа

Од малена знам за Забавник.
Тата ми је куповао сваки
број, а ја сам у почетку читала само
кратке чланке, док су мама, тата и
сестра налазили у њему много ви-
ше занимљивости. Када сам научи-
ла боље да читам, почела сам и са

дужим рубрикама, али ме је увек
највише занимала „Прича из живо-
та“. Папирне лутке из „Цициног
кутка“, које ми је сестра тада изре-
зивала, још и сада чувам. Тада ни-
сам чувала Забавник, у последње
време – да, јер је папир постао ква-
литетнији, а илустратори и уредници
га лепо обликују. Не волим стрип у
средици, њега увек прескачем. За-
што Забавник објављује тај дугачак
стрип (често у наставцима) кад има
других листова који се баве само
стрипом? Иначе, моја сестра више
не чита Забавник и каже ми да би
требало и ми да престанемо да га
купујемо, али ја не желим од њега
да се растајем.

Оливера Тајагић
Шарпланинска 5
54000 Осијек

Мада смо Оливерино писмо,
због дужине, доста скратили, суш-
тина је ту. А та суштина је одлучно
против стрипа у средици. Оливера
пошто нам већ кажеш да те многе
рубрике и „ситнице“ привлаче у
нашем листу, покушај да прихва-
тиш чињеницу да је тај стрип за-
иста наш саставни део и да би За-
бавник без њега ипак био сиро-
машнији. Уосталом, твоја адреса
је ту, надамо се да ће ти наши чи-
таоци сами написати шта они о то-
ме мисле.

Клуб колекционара у оснивању

Ја и још неколицина мојих
другова и пријатеља желимо
да оснујемо клуб колекционара. У
овај клуб могао би да се учлани
свако ко нешто сакупља, без обзи-

ра колико тој колекцији има година.
Оснивањем овог клуба помогли би
његовим члановима у сакупљању а
проширили бисмо и њихов и наш
круг пријатеља. Да ли је за оснива-
ње оваквог клуба потребна нека
дозвола? Ако није, молим те да об-
јавиш ову адресу на коју сви заин-
тересовани могу да ми пишу:

Предраг Надрљански
Слободана Пенезића 38
23000 Зрењанин

На ову адресу нек нам твоји чита-
оци пошаљу име и презиме, адресу,
датум и годину рођења и, обавез-
но, шта будући члан сакупља.

Ако је клуб неформалног типа
није потребна нека посебна до-
звола, али би било много боље
кад би ти, Предраже, заједно са
својим друговима замолио неког
из месне заједнице да вам дају
просторије где бисте могли да се
окупљате и оснујете званичан
клуб. У сваком случају, ко жели да
размењује колекционарска ис-
куства, нек' вам се јави.

Посматрачи птица

Видим да ти знаш одговоре
на многа питања. Надам се
да ћеш знати и на моје. Хтео бих да
знам да ли је посматрање птица по-
стојало у Енглеској у 19. веку?

Александар Ковачевић
Г. П. Илића V-8, III/17
19300 Неготин

Посматрање птица, као врло по-
пуларан хоби у доколици и нека
врста „научног спорта“, готово у
потпуности се развило у току 20.
века. Термин је практично први
увео Едмунд Селус који је 1901.
године издао књигу „Bird Wat-
ching“ (посматрање птица). У мо-
дерно време развој оптичких
справа, посебно врло јаким дво-
гледа, омогућио је љубитељима
птица да своје љубимце посматра-
ју са ланоћом. Иначе, у 19. веку,
студенти који су се бавили проу-
чавањем птица, углавном су их
убијали и тек онда могли да ут-
врде о којој се врсти тачно ради.
Мада је посматрање птица поста-
ло популарно прво у Великој Бри-
танији, ово интересовање се убр-
зо проширило и на САД, Сканди-
навију, Холандију, Немачку, Швај-
царску. Сада постоје клубови по-
сматрача птица у готово свим зем-
љама света.

У овом броју, Забавнику су писа-
ли и:

Драган Радоман, Његошева 59,
11000 Београд; Младен Врач,
Трг Братства јединства 21, 43500
Дарувар; Бранислав Савић,
Млаковац 3, 32300 Г. Милановац;
Зоран Живановић, Јосипа Маје-
ра 31, 14210 Уб; Бојан Ђокић, Ни-
коле Скобаљића 15/60, 16000
Лесковац; Драгослав Рулић,
11000 Београд; Саво Кикановић,
Вере Благојевић 1, 15300 Лозни-
ца; Александра Димитријевски,
ул. Липа 14, 11000 Београд

ТРАЖИМО

ПРИЈАТЕЉЕ

Данијела Савановић, За-
горска 36/6, 11080 Земун –
воли природу и дописива-
ње, сакупља значке и ка-
сете.

Сања Каначки, Вељка
Влаховића 20, 26232 Стар-
чево – има 14 година, са-
купља постере, воли рок
музику и све што воле
млади.

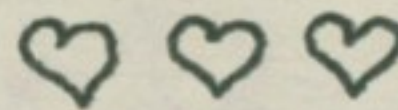
Марко Тврдишић, Тршко-
ва 10, 84000 Бијело Поље
– има 13 година, сакупља
стрипове, значке и посте-
ре, воли музику.

Марија Крстић, Синђели-
ћева 29н, 26000 Панчево –
има 12 година, сакупља
постере и салвете, воли
спорт и музику, жели да се
дописује са вршњацима из
Врњачке Бање.

Виолета Ђеровић, Славке
Ђурђевић Б-3 2/20, 35000
Светозарево – има 14 го-
дина, жели да се дописује
са младима широм Југос-
лавије.

Ана Вукелић, Ангела Ди-
мовског 6/1-5, 91000 Скоп-
ље – има 13 година, воли
спорт и музику, сакупља
значке и постере.

Јасмин Хибић, Лије Диз-
даревића блок 18, 72000
Зеница – има 16 година,
воли диско музику и диско
миксеве.

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ

Укрштене речи: кошарка, ками-
он, нарасти, мантил, рендати, ун-
чанин, лое, ас, прст, бет, ф, ев, ау-
томатичар, р, уторак, најава, не-
подударност.

Магични квадрат: посност, окто-
бар, стевана, нововић, обавити,
санитет, трахити.

Анаграм: заштита човекове око-
лине.

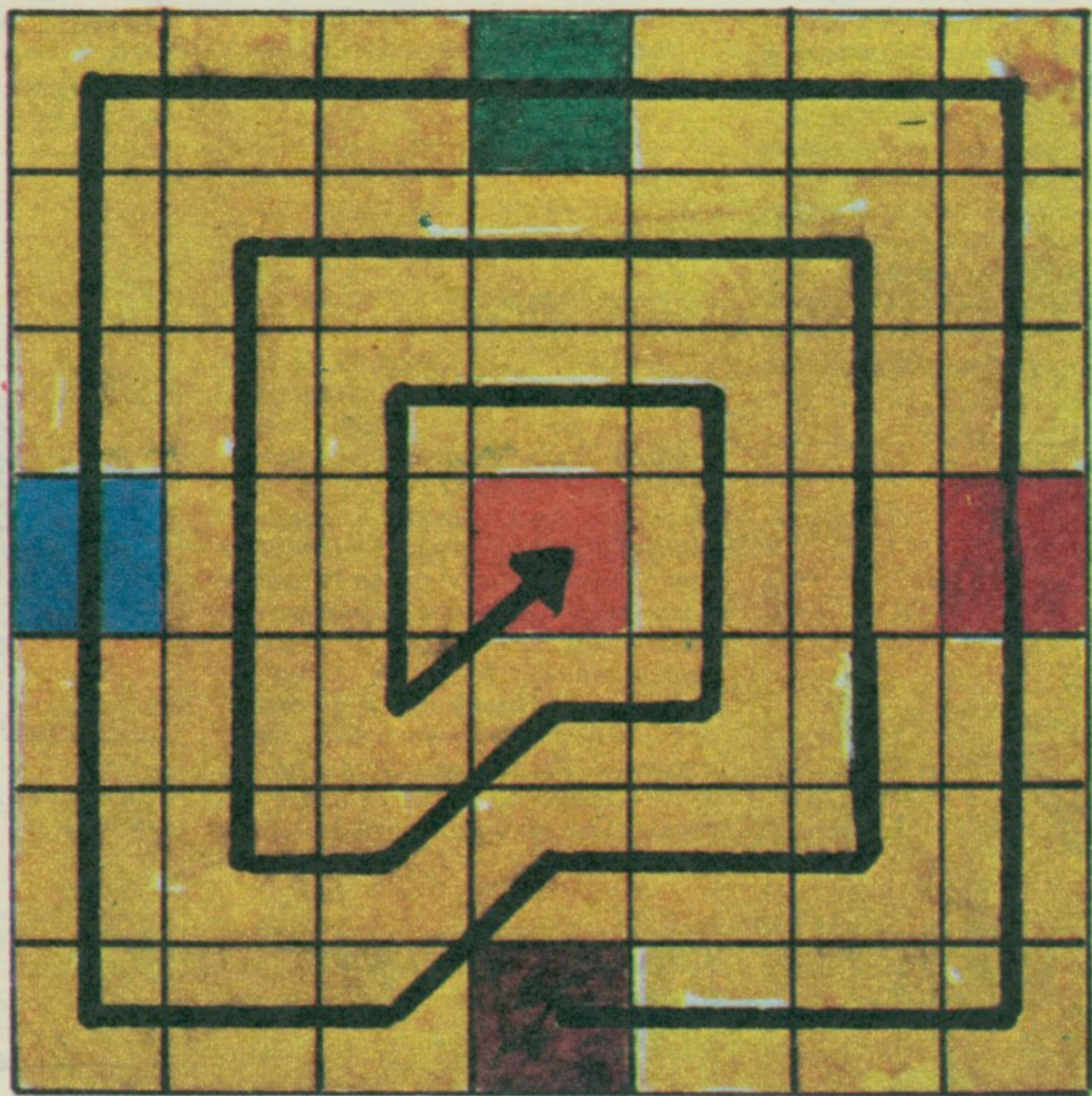
ЗАБАВНИКОВА ИГРАОНИЦА

АШТА КАШТЕ

Ово је једна врста игре пакизи са неким разликама: то је игра за три играча. Табла има само 49 поља. Сви играчи полазе са истог почетног поља, а сваки играч има по једно поље за одмор на коме не може бити поједен. Сви се крећу у правцу стрелице спирално до циља који је у центру табле.

За бацање се користе четири шкољкице. Кад све четири падну са отвором нагоре, значи да треба померити фигурицу за четири поља напред, три окренуте шкољке – три поља напред, две окренуте шкољке – два поља напред, једна окренута шкољка – једно поље напред. Ако су све шкољке пале са отвором надолу (поклопиле се) значи – осам поља напред.

3

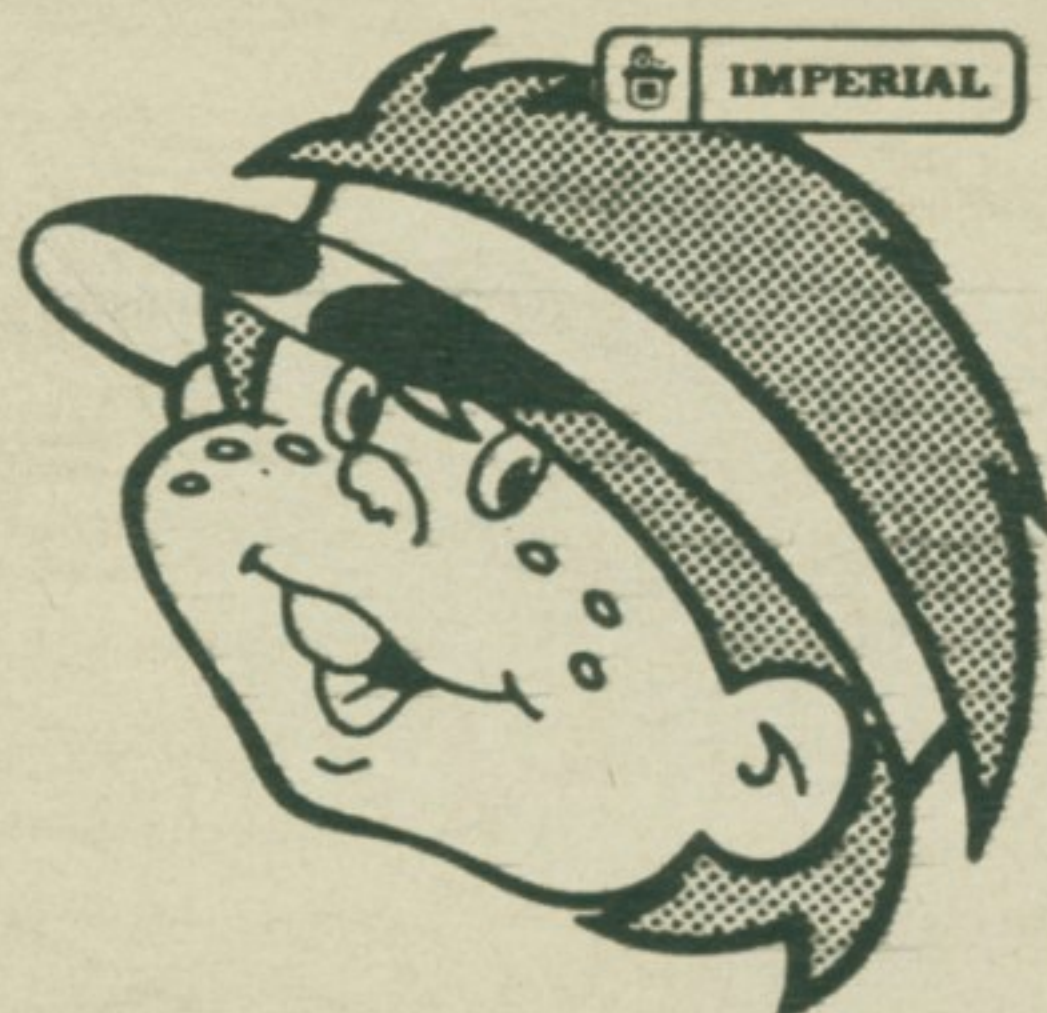
СТАРТ

ГОМБИ

ПАНТЕР ПАНТА

žvaka nagrađuje!

РЕЗУЛТАТИ ИЗВЛАЧЕЊА НАГРАДНЕ ИГРЕ „ПОП ТОП”, које

је одржано 26. 06. 1987. у „Империялу” Кршко.

Имена добитника:

1. МОПЕД ПОНИ ЕКСПРЕС
ВЕНЕ ВЕРОНИКА,
Трбовље	7. БИЦИКЛ БМХ
КРАЊЦ ДРАГИЦА, Мост
на Сочи
2. СТЕРЕО
ТРАНЗИСТОР-КАЗЕТО-
ФОН
БОЧКО СВЕТКА, Храстник	8. БИЦИКЛ
МИРНИК ГРЕГОР, Цеље
3. МИНИ РАЧУНАЛО
РАНТАХ ЈЕРНЕЈ, Севница	9. ПРЕНОСНИ ТВ
ПРИЈЕМНИК
БЕЈУК ЉУБИЦА
СЛАВКО, Љубљана
4. ТРКАЋИ БИЦИКЛ
НИЦОВИЋ АНЂЕЛКА,
Чачак	10. ПРЕНОСНИ ТВ
ПРИЈЕМНИК
ТОМАЗИН АНИТА,
Костањевица на Крки
5. ТРКАЋИ БИЦИКЛ
ВИДОВИЧ САЊА,
ЧАКОВЕЦ	11. ПРЕНОСНИ ТВ
ПРИЈЕМНИК
ШПЕЛА ОМАН, Љубљана
6. БИЦИКЛ ПОНИ
ПЕРМЕ АНДРЕЈ, Гросупље	

и 1000 мајица ПОП-ТОП

ИЗБОР ИМЕНА МАСКОТЕ: Између свих приспелих важећих предлога имена маскоте, стручна комисија одабрала је име „ПОКИ” које су предложили:

- 11. ЗАДРАВЕЦ КАТЈА, СЕЛО 15, 61217 Водице, Љубљана**
12. ЦЕРЛЕ ДЕЈАН, ЦАНКАРЈЕВА 3, 68270 Кршко

Наградна игра
„ПОП ТОП награђује”,

понавља се
с нових 1111
атрактивних награда.

Извлачење ће се одржати

26. 01. 1988. године

у „Империялу” Кршко.

